

सोलापूर

तरुण भारत

न मे कर्मफले स्पृहा

लातूर

गुरुवार, २९ जानेवारी २०२६ | वर्ष ३ रे अंक ३२९ | पाने १२ | किंमत रु. ६/-

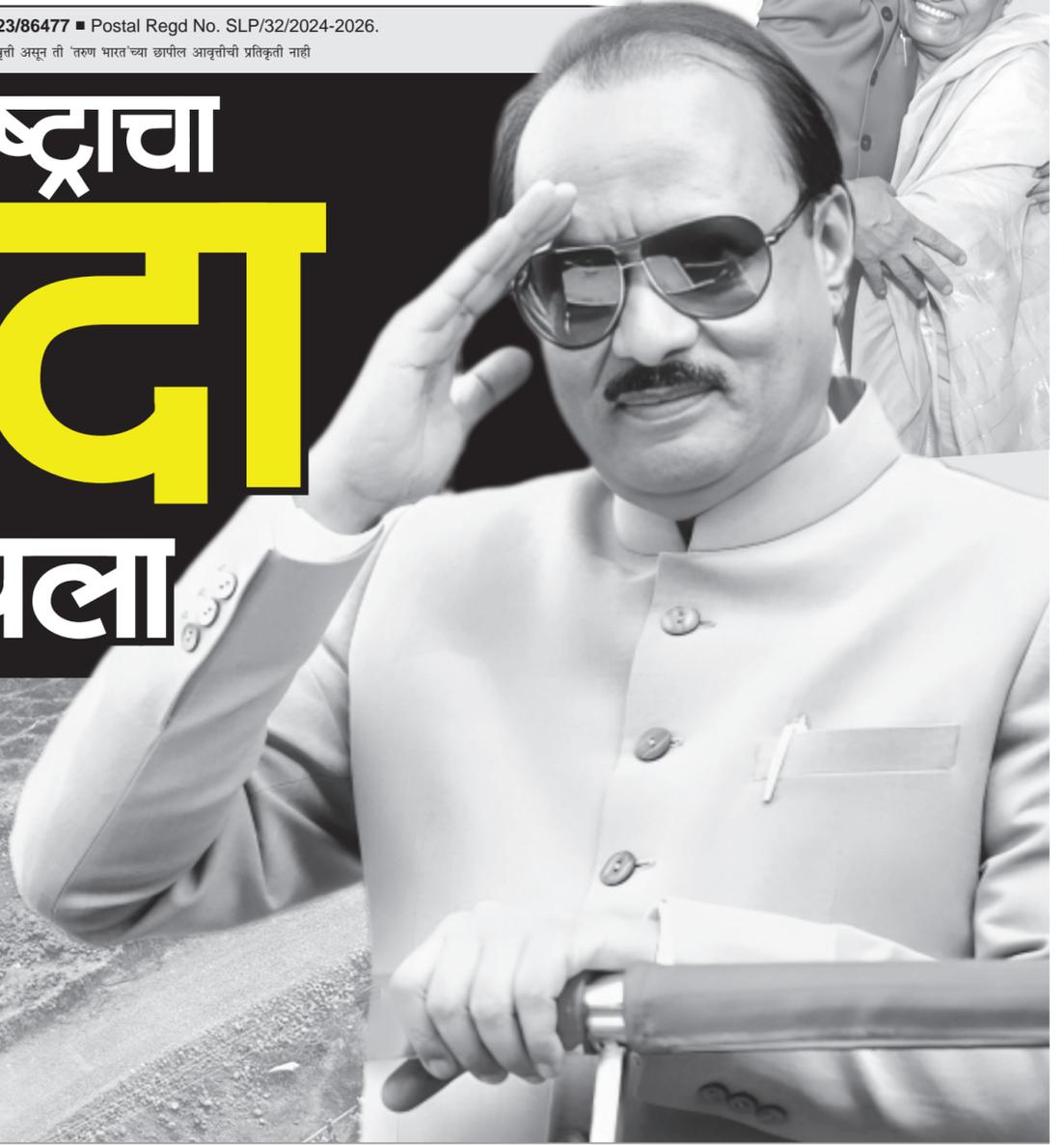
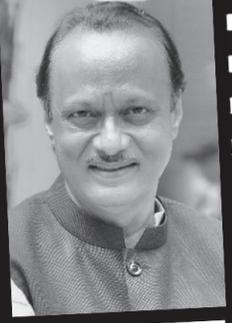
RNI No. MAHMAR/2023/86477 ■ Postal Regd No. SLP/32/2024-2026.

ही आमची ई-पेपर आवृत्ती असून ती 'तरुण भारत'च्या छापील आवृत्तीची प्रतिकृती नाही

महाराष्ट्राचा

दादा

हरपला

विशेष संपादकीय

असा 'दादा' पुन्हा होणे नाही...

अजित पवार यांचा जन्म २२ जुलै १९५९ रोजी अहमदनगर जिल्ह्यातील देवळाली प्रवरा येथे झाला होता. ते शरद पवार यांचे मोठे भाऊ अनंतराव पवार यांचे सुपुत्र होत. अजित यांचे वडील चित्रपटसृष्टीशी संबंधित होते आणि मुंबईतील व्ही.शांताराम यांच्या राजकमल स्टुडिओमध्ये काम करत होते. पवारांचे आजोबा, गोविंदराव पवार, बारामती सहकारी व्यापारात काम करत होते आणि त्यांच्या आजी शेतीची देखभाल करत होत्या. अजित यांच्या मोठ्या भावाचे नाव श्रीनिवास आहे. श्रीनिवास कृषी आणि ऑटोमोबाईलशी संबंधित मोठे व्यावसायिक आहेत. असे म्हटले जाते की अजित आपल्या महत्त्वाच्या निर्णयांमध्ये मोठ्या भावाचा सल्ला घेत असत. त्यांनी महाराष्ट्र एज्युकेशन सोसायटी हायस्कूल, बारामती येथून आपले प्राथमिक शिक्षण घेतले. कॉलेजमध्ये असतानाच त्यांच्या वडिलांचे निधन झाले. अजित यांनी महाराष्ट्रातील कोल्हापूर येथील शिवाजी विद्यापीठातून पदवी संपादन केली आहे. अजितदादा सुरुवातीला शरद पवारांचे खासगी सचिव होते. बालपणाची आठवण सांगताना ते म्हणाले होते, 'मी सुरुवातीपासूनच माझ्या काकांना घाबरत होतो, पण आम्हा भावंडांमध्ये नेहमीच प्रेम होते. मला वाटते की, पक्ष आणि कुटुंब वेगळे ठेवले पाहिजेत. अजित यांनी महाराष्ट्राचे माजी मंत्री पद्मसिंह पाटील यांच्या बहीण सुनेत्रा पवार यांच्याशी विवाह केला आहे. त्यांना जय पवार आणि पार्थ पवार अशी दोन मुले आहेत. सुप्रिया सुळे या अजित यांच्या चुलत बहीण आहेत.

अजित पवार १९८२ मध्ये पुण्यातील एका सहकारी साखर कारखान्याच्या संचालक मंडळावर निवडून आले. यामुळे त्यांच्या सक्रिय राजकीय कारकिर्दीची सुरुवात झाली. त्यांचे काका शरद पवार यांच्या निराशाहीन्याला त्यांनी झपाट्याने प्रगती केली. अजित पवार पहिल्यांदा १९९१ मध्ये बारामती येथून लोकसभेचे खासदार झाले, परंतु त्यानंतर त्यांनी शरद पवारांसाठी ही जागा सोडली. त्याच वर्षी ते बारामती येथून आमदार झाले आणि त्यानंतर १९९५, १९९९, २००४, २००९, २०१४, २०१९ आणि २०२४ मध्ये सलग विजयी झाले. त्यांनी सिंचन, विच, कृषी आणि ग्रामीण विकास अशी महत्त्वाची खाती सांभाळली. महाराष्ट्राचे सहा वेळा उपमुख्यमंत्री म्हणून काम केले आणि डिसेंबर २०२४ पासून देवेंद्र फडणवीस सरकारमध्ये पुन्हा उपमुख्यमंत्री म्हणून काम केले. महाराष्ट्रातील सहकारी संस्था आणि विविध शैक्षणिक, क्रीडा, सांस्कृतिक, सामाजिक संस्थांसाठीही त्यांनी भरीव काम केले.

पोटात काहीही न ठेवता, थेटपणे बोलणारा माणूस. एवढा कणखर, मनमोकळा आणि दिलखुलास नेता मी दुसरा पहिला नाही. अजित पवार हे यशवंतराव चव्हाणांच्या राजकारणाच्या तालमीत तयार झालेले, त्या विद्यापीठाचे राजकारणी. सत्ता मिळवायची-टिकवायची. त्यासाठी सगळे अपराध मान्य. मात्र, ही सत्ता लोकांसाठी आहे, हे कधी विसरायचे नाही. संसदीय राजकारणाची शिस्त समजणारे होते. उभा-आडवा महाराष्ट्र त्यांना माहित होता. अजित पवारांनी कधीही जातीचे राजकारण केले नाही. कधीच धर्माचे राजकारण केले नाही. लोकांचे काम करा आणि निवडून या, हा त्यांचा साधा खाखा होता. अर्ध्या रात्रीही अजित पवार लोकांसाठी उभे असायचे. सतत काम करत असायचे. शरद पवार नावाच्या वटवृक्षाखाली वाढत असताना, एवढी स्वतंत्र उंची मिळवणे, ही सोपी गोष्ट नाही. काकांचेच बोट धरून ते राजकारणात आले, हे खरे. पण त्यानंतर त्यांनी आपली स्वतःची ओळख तयार केली. ती स्वतःच्या कर्तबगारीने तयार केली. अहोरात्र मेहनत करून, लोकांमध्ये जाऊन, स्वतःचे लोक मिळवून आपली ओळख त्यांनी तयार केली. कुटुंबात धाक, पक्षात दारारा, समाजात भीतीयुक्त आदर, मित्रपक्षांसह विरोधकांमध्येही प्रेमाने सन्मान, प्रशासनावर मजबूत पकड तर प्रशासनातले अधिकारी त्यांना घाबरत, कारण त्यातील ओळ न ओळ त्यांना ठाऊक असे. महाराष्ट्राच्या राजकारणात ज्यांना राजकीय धुरंधर म्हणून ओळखले जाते, असे अजितदादांचे काका शरद पवार यांनाही त्यांनी बरोबरीने सांगितले, असा हा खऱ्या अर्थाने महाराष्ट्राचा लाडका असणारा 'दादा' हरपला. अजितदादांच्या अपघाती निधनानंतर अवघा महाराष्ट्र हळहळतोय, रडतोय, नेते अश्रू ढाळताहेत तर मित्रपक्षांसह विरोधकांच्या चेहऱ्यावरही दुःखाचे सावट आहे हीच खरी ते महाराष्ट्राचे लाडके दादा होते याची पोचपावती होय.

लोकांचे काम करा आणि निवडून या हा संदेश आपल्या सहकारी व कार्यकर्त्यांना देणारे अजितदादा यांचा दिवस पहाटेपासूनच सुरू व्हायचा. अगदी सकाळपासूनच ते नागरिक, कार्यकर्ते, नेत्यांना भेटायचे. जे काम होणारे आहे ते करणारा आणि जे होणार नाही ते होणार नाही, असे स्पष्ट सांगणारा नेता, वेळ पाळणारा, शब्द दिल्यानंतर तो खरा करणारा, काही चुकल्यास कबुली देवून प्रायश्चित घेत आत्मकलेप करणारा, स्पष्टवक्ता, रागिष्ठ प्रसंगी प्रेमळ कधी रागाने बोलणारा तर कधी विनोद, हसामजाक करून समोरच्याची मने जिंकणारे, पत्रकारांवर देखील प्रसंगी रागावणारे तर वेळेप्रसंगी आपुलकीने विचारपूस करणारे अजितदादा यांनी आपल्या राजकीय व्यक्तीमत्वाची सोडलेली आगळीवेगळी छाप महाराष्ट्र कधीच विसरू शकणार नाही. उपमुख्यमंत्रीपदावर विक्रमी निवड होणारे अजितदादा यांची मुख्यमंत्रीपदाची इच्छा मात्र अपुरीच राहिली. अजितदादा तूहाला महाराष्ट्र कधीच विसरू शकणार नाही, कारण तूम्हीच खऱ्या अर्थाने महाराष्ट्राचे लाडके दादा होते.

- प्रशांत माने, मुख्य संपादक.
(मो.९८८९९१४४३)

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचा विमान अपघातात मृत्यू दृश्यमानता कमी हे अपघाताचे प्रथमदर्शनी कारण

तथा वृत्तसेवा,
पुणे, दि. २८ जानेवारी-

महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार (६६) यांचे बारामती येथे निधन झाले. बुधवार २८ जानेवारी रोजी सकाळी बारामती येथे त्यांचे विमान कोसळले. बारामती विमानतळावर लँडिंग दरम्यान हा अपघात झाल्याचे वृत्त आहे. विमानात त्यांच्यासोबत असलेले त्यांचे वैयक्तिक सहाय्यक, सुरक्षा कर्मचारी आणि विमान कर्मचाऱ्यांचाही मृत्यू झाला. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी, केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे हे अंत्यसंस्काराला गुरुवारी उपस्थित राहणार आहेत.

अजित पवार पंचायत निवडणुकीसाठी जाहीर सभेला संबोधित करण्यासाठी बारामतीला जात होते. महाराष्ट्र हवाई वाहतूक विभागातील सूत्रांनी दिलेल्या माहितीनुसार, विमान लँडिंगसाठी बारामती विमानतळाजवळ येत होते. सुरुवातीला पायलटला धावपट्टी स्पष्ट दिसत नव्हती, म्हणून त्याने विमान जास्त उंचीवर नेले. रिपोर्टनुसार, त्यावेळी दृश्यमानता सुमारे २ हजार मीटर होती. विमान लँडिंगचा पहिला प्रयत्न अयशस्वी झाल्यानंतर, बारामतीच्या धावपट्टी ११वर उतरण्याचा दुसरा प्रयत्न करण्यात आला. या दरम्यान, विमान धावपट्टीवरून घसरले आणि फ्रँश झाले. त्यानंतर लगेचच त्यात आग लागली. लँडिंग दरम्यान पायलटने कोणतेही आपत्कालीन सिग्नल दिले नाहीत, असेही वृत्त आहे. त्याने मेडे कॉल देखील केला नाही. घटनेच्या वेळी बारामती फ्लाईंग क्लबमध्ये कोणतेही विमान उडत नव्हते. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी बुधवारी शासकीय सुट्टी आणि तीन

अंत्यदर्शनासाठी प्रमुख नेत्यांसह लोटला जनसागर | आज स.११ वाजता बारामतीच्या विद्याप्रतिष्ठान येथे अंत्यसंस्कार पंतप्रधान नरेंद्र मोदी, गृहमंत्री अमित शहा, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे राहणार उपस्थित

'हा निव्वळ अपघात, यामध्ये राजकारण आणू नका' : शरद पवार यांचे आवाहन

अजित पवार ह्यांचा अपघाती मृत्यू हा महाराष्ट्राला प्रचंड मोठा धक्का आहे. एक कर्तृत्ववान आणि निर्णय घेण्याची शक्ती ज्यांच्यात आहे अशा व्यक्तीला महाराष्ट्र आज मुकला. हा निव्वळ अपघात होता ह्यामध्ये राजकारण आणू नका, असे आवाहन देशातील ज्येष्ठ नेते व राष्ट्रवादी काँग्रेसचे संस्थापक शरद पवार यांनी केले आहे. उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या विमान अपघाताबाबत देशभरातील काही नेत्यांनी संशय व्यक्त करून याप्रकरणी सखोल न्यायालयीन चौकशी करावी, अशी मागणी केली आहे. त्याबाबत वृत्ताहिन्यावरही उलटसुलट चर्चा सुरु आहे. त्यामुळे अजित पवार यांचे चुलते व राजकीय गुरु शरद पवार यांनी बुधवारी सोशल मीडियावर आपली प्रतिक्रिया व्यक्त केली आहे. त्यात त्यांनी म्हटले आहे की, 'अजित पवार यांच्या जाण्याने जे काही नुकसान झाले आहे ते भरून निघणार नाही. पण सगळ्याच गोष्टी काही आपल्या हातात नसतात. मी आज मिडियासमोर येणार नव्हतो. पण काही माध्यमांमध्ये ह्या अपघातामागे काही राजकारण आहे, अशा प्रकारची भूमिका कलकत्त्यावरून मांडली गेली, असे कळले. पण यात राजकारण नाही हा निव्वळ अपघात आहे. या मृत्यूच्या यातना महाराष्ट्राला, आम्हा सगळ्यांना आहेत. कृपया यात राजकारण आणू नये. एवढेच सांगायचे आहे, असेही आवाहन त्यांनी केले आहे.

दिवसांचा राजकीय दुखवटा जाहीर केला आहे. अजित पवार यांच्या पार्थिवावर गुरुवारी सकाळी ११ वाजता बारामतीत अंत्यसंस्कार होणार आहेत. अजित पवार यांची पत्नी सुनेत्रा पवार, काका शरद पवार, अजित पवारांचे दोन्ही मुले आणि बहीण सुप्रिया सुळे बारामतीत दाखल झाले आहेत. दरम्यान, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा हे आज अजित पवार यांच्या अंत्यसंस्कारासाठी बारामतीत येणार आहेत.

दरम्यान, विमान अपघात तपास ब्युरो (एएआयबी) ने अपघाताची चौकशी सुरु केली आहे. तपास यंत्रणेचे एक पथक दिल्लीतील विमान संचालक व्हीएसआर व्हेचर्सच्या कार्यालयात पोहोचले होते. दुसरे पथक बारामतीला रवाना झाले. तर व्हीएसआर व्हेचर्सने म्हटले की, पायलटला १६ हजार तास विमान उड्डाणाचा अनुभव होता, तर

सह-वैमानिकाला १ हजार ५०० तासांचा अनुभव होता. विमानात कोणतीही तांत्रिक बिघाड नव्हता, असा दावा कंपनीने केला आहे.

दृश्यमानता कमी हे अपघाताचे प्रथमदर्शनी कारण : विमान मंत्री मोहोळ
केंद्रीय राज्यमंत्री मुरलीधर मोहोळ म्हणाले, प्राथमिक निरीक्षणांवर आधारित, पहिल्या दृष्टीक्षेपात जे दिसत आहे आणि आम्हाला जी माहिती मिळत आहे, त्यानुसार आमचे केंद्रीय मंत्रिमंडळ मंत्री (नागरि विमान वाहतूक), राम मोहन नायडू हे देखील येथे उपस्थित आहेत आणि ते सकाळपासून सर्व माहितीचा आढावा घेत आहेत. आम्ही एकत्रितपणे गोळा करत असलेल्या माहितीच्या आधारावर, असे म्हणता येईल की, पहिल्या दृष्टीक्षेपात ही समस्या दृश्यमानतेशी संबंधित असल्याचे दिसते.

सहकार क्षेत्रात विशेष योगदान

महाराष्ट्रातील बारामतीमध्ये घडलेल्या विमान अपघातात उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्यासह अनेक लोकांचा मृत्यू झाल्याची बातमी अत्यंत दुःखद आहे. महाराष्ट्राच्या विकासासाठी, विशेषतः सहकारी क्षेत्रात त्यांच्या विशेष योगदानासाठी त्यांना नेहमी स्मरण केले जाईल.

- द्रौपदी मुर्मू, राष्ट्रपती

जनतेची सेवा करण्यात आघाडीवर

'अजित पवार हे जनतेचे नेते होते. त्यांचे तळागाळातील लोकांशी मजबूत संबंध होते. महाराष्ट्राच्या जनतेची सेवा करण्यात आघाडीवर असलेले कष्टळ व्यक्तिमत्व म्हणून त्यांचा सर्वत्र आदर केला जात असे. त्यांच्या कुटुंबीयांना आणि चाहत्यांना मी श्रद्धांजली अर्पण करतो.

- नरेंद्र मोदी, पंतप्रधान

धाडसी, निर्भय नेते

पवार हे अत्यंत समर्पित, धाडसी आणि निर्भय नेते होते. राज्यातील प्रत्येक निर्णयाची सखोल माहिती घेत, जनतेच्या हितासाठी कार्य करणारा नेता होता.

- अमित शहा, केंद्रीय गृहमंत्री

धाडसी, निर्भय नेते

अजितदादांशी जवळचा संबंध राहिला आहे. त्यांचे प्रशासनिक कौशल्य, विकासात्मक दृष्टिकोन, लोकांना जोडण्याची हातोटीमुळे कायमचे महाराष्ट्राच्या राजकारणात एक अढळ स्थान राहिले आहे.

- नितिन गडकरी, केंद्रीय मंत्री

हा दुखद प्रसंग

अजित पवार यांच्या विमान अपघातात झालेल्या अकाली निधना मुळे तीव्र दुःख झाले. ईश्वर त्यांच्या आत्म्यास सद्गती देवो व पवार यांच्या कुटुंबीयांना, सहकाऱ्यांना आणि असंख्य समर्थकांना हा दुखद प्रसंग सहन करण्याचे धैर्य प्रदान करो.

आचार्य देवव्रत, राज्यपाल, महाराष्ट्र

दिलदार मित्र गमावला

जमिनीशी घट्ट नाळ असलेले जननेते, माझे मित्र आणि सहकारी, उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांचा विमान अपघातात मृत्यू झाल्याची घटना मनाला अत्यंत व्यथित करणारी आहे. मनाला चटका लावणारी आहे. 'माझा दमदार आणि दिलदार मित्र मी गमावला आहे. माझ्यासाठी ही वैयक्तिक हानी आहे.

- देवेंद्र फडणवीस, मुख्यमंत्री

मोठा भाऊ गेल्याची भावना

अजित दादा माझ्यापेक्षा अनुभवाचे आणि वयानेही मोठे होते. त्यांच्या निधनाने माझा मोठा भाऊ गेल्याची भावना माझ्या मनात आहे. त्यांच्याकडे 'वेळ' साधण्याचा अप्रतिम गूण होता. वित्तमंत्री म्हणून त्यांच्याकडे सगळ्याच खात्याबाबत माहिती असायची.

- एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री

नेहमी सहकार्याची भूमिका

हजरजबाबीपणा, मनात काही न ठेवणारे, जे आहे ते बोलून दाखवणारे असे ते व्यक्तिमत्व होते. पवार आणि शिंदे घराण्याची कौटुंबिक संबंध फार जुने आहेत. सोलापूरसाठी त्यांची म्हणून त्यांच्याकडे सगळ्याच खात्याबाबत माहिती असायची.

- सुरशीलकुमार शिंदे, माजी केंद्रीय गृहमंत्री

अजितदादांना मान्यवरांची श्रद्धांजली

विकासाची दूरदृष्टी असलेला नेता हरपला

अजितदादा पवार यांनी व मी राज्याच्या मंत्रीमंडळात मिळून काम केले आहे. ते आपली मते स्पष्ट व परखडपणे मांडत होते. त्यांना विकासाची दूरदृष्टी होती. कार्यकर्ता कसा जपावा, त्याला बळ कसे द्यावे हे अजितदादांकडेून शिकण्यासारखे होते. त्यांनी आयुष्यभर सर्वसामान्य व गोरगरीब जनतेचे हित जोपासले.

-विजयसिंह मोहिते-पाटील, माजी उपमुख्यमंत्री

धडाडीचे, कर्तबगार व लोकाभिमुख नेतृत्व गमावले

स्पष्टवक्तृपणा, प्रशासनावर मजबूत पकड, जनतेच्या प्रश्नांची सखोल जाण आणि ते सोडवण्याची क्षमता असलेल्या अजित दादा यांच्या निधनाने महाराष्ट्राने धडाडीचे कर्तबगार व लोकाभिमुख नेतृत्व गमावले आहे. कामाच्या बाबतीत ते अत्यंत स्पष्ट, वक्तशीर, कणखर आणि निर्णयक्षम भूमिका घेत असत. कोणत्याही पक्षातील कार्यकर्ता असो, त्याच्या मदतीसाठी ते सदैव तत्पर असत.

: हर्षवर्धन सपकाळ (प्रदेशाध्यक्ष, काँग्रेस)

शिस्तबद्ध, आणि एक कार्यतत्पर नेतृत्व

महाराष्ट्राने एक कणखर, शिस्तबद्ध, वक्तशीर आणि कार्यतत्पर नेतृत्व गमावले आहे. ही पोकळी कधीही भरून निघणार नाही, प्रशासनावर जबरदस्त पकड आणि महाराष्ट्राच्या सर्वांगीण विकासाचा ध्यास असलेले धडाडीचे नेते अशी त्यांची ओळख होती.

: रविंद चव्हाण (भाजपा प्रदेशाध्यक्ष)

महाराष्ट्राचे काळीज चारणारे दुःख

अजितदादा पवारांचे निधन हे दुःखदायक आणि धक्कादायक आहे. त्यांच्या निधनाने दिलदार आणि दमदार नेतृत्व व महाराष्ट्राचा लाडका दादा हरपला आहे. महाराष्ट्राची अपरिमीत आणि कधीही भरून येणार नाही अशी हानी झाली आहे.

: ना. रामदास आठवले (केंद्रीय सामाजिक न्याय राज्यमंत्री)

आम्ही आमचा कुटुंबप्रमुख गमावला

आजचा दिवस राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षासह संपूर्ण महाराष्ट्रासाठी अत्यंत दुःखद आणि काळा दिवस ठरला. आम्ही आमचा कुटुंबप्रमुख गमावला आहे. त्यांचे आकस्मिक निधन हे धक्कादायक आणि मन पीळवून टाकणारे आहे. त्यांच्या निधनाने एक कुशल प्रशासक, अन्यायसू, रोखठोक आणि सदैव ग्रामांगीण महाराष्ट्राच्या विकासाचा विचार करणारे कर्तृत्ववान नेतृत्व हरपले आहे.

: डा. सुनिल तटकरे (राष्ट्रवादी काँग्रेसचे प्रदेशाध्यक्ष)

आमचा आधारस्तंभ हरपला

ही घटना अत्यंत वेदनादायी आणि धक्कादायक आहे. अनेक वर्षे मी त्यांच्यासोबत काम केले. त्यांचे आणि माझे राजकारणापलीकडे कौटुंबिक संबंध होते. माझ्यासाठी ही फार मोठी वैयक्तिक हानी आहे.

: खा. प्रफुल पटेल (राष्ट्रीय कार्याध्यक्ष, राष्ट्रवादी काँग्रेस)

उमद्या, सतत हसतमुख आणि जिंदादिल व्यक्तीमत्व

अजितदादांचे अचानक जाणे हे संपूर्ण महाराष्ट्रासाठी धक्कादायक आहे. त्यांच्यासारख्या उमद्या, सतत हसतमुख आणि जिंदादिल व्यक्तीच्या

अकस्मात निधनाची बातमी कधी कानावर येईल, असे मलाच काय, महाराष्ट्रातील कोणत्याही व्यक्तीला वाटलं नसेल. व्यक्तिगत मला स्वतः लाही यातून सावर्ण खूप कठीण जाणार आहे

: छगन भुजबळ (अन्न व नागरी पुरवठामंत्री)

दादांच्या जाण्याने मनाला चटका

दादा अशी एक्झिट च्याची नव्हती. तुम्ही जीवला चटका लावून गेलात... तुम्ही सदैव स्मरणात रहाल. तुमच्याबरोबर प्रवास केला, चर्चा केल्या, अगदी गप्पाही खूप मारल्या.. तुमचा राजकीय आणि अकडमिक सेन्स खूप जबरदस्त होता.

: पंकजा मुंडे (पर्यावरण मंत्री)

वक्तशीर आणि कार्यतत्पर नेतृत्व गमाविले

त्यांच्या निधनामुळे महाराष्ट्राने एक कणखर, शिस्तबद्ध, वक्तशीर आणि कार्यतत्पर नेतृत्व गमाविले आहे. ही पोकळी कधीही भरून निघणारी नाही. त्यांचे कुटुंब तसेच संपूर्ण महाराष्ट्रातील नागरिकांना या दुखातून सावरण्याचे बळ लाभो हिच विदुल,रखुमाई आणि दाम जीपंतंताच्या चरणी प्रार्थना.

- समाधान आवताडे,

साखर उद्योगाचा हितरक्षक हरपला

बुधवारची सकाळ अतिशय सुन्न करणारी आणि महाराष्ट्राच्या काळजाचा थरकाप उडविणारी ठरली. राजकारणातल्या मोकळ्या ढाकळ्या नेत्यांचं असं जाणं धक्कादायक आहे. कायम वेळेवर येणारे दादा आज अवेळी गेले. साखर उद्योगाच्या हितासाठी दादांनी कायमच पुढाकार घेतला.

सचिन जाधव, अध्यक्ष :

जकराया शुगर, ली. वटवटे, ता. मोहोळ

कामात रमणारा नेता हरपला

प्रशासनावर पकड ठेवत समस्याची जाणीव ठेवून अहोरात्र मेहनत करून महाराष्ट्राचं विकासाचं स्वप्न बाळगून पहाटेपासून कामात रमणारा नेता हरपला महाराष्ट्राची न भरून निघणारी पोकळी निर्माण झाली.

संजय क्षीरसागर, राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरदचंद्र पवार)

मायेचा हात देणारा नेता गेला

अजितदादा पवार आमच्या डोंगरे कुटुंबाचे प्रमुख होते. विजय वर मी पूर्ण लक्ष ठेवतो, तुम्ही काळजी करू नका, मनोहरभाऊ, असा मायेचा हात डोक्यावर ठेवणारा नेता माझ्या कुटुंबाचा प्रमुख होता. दादांच्या जाण्याने कुटुंब प्रमुख गेल्याचे दुःख झाले आहे.

विजयराज डोंगरे, माजी सभापती.

असा नेता होणे नाही

अतिशय निर्भिड आणि स्पष्ट बोलणारेअसे त्यांचे व्यक्तिमत्व होते . आणि कार्यकर्त्याला बरे वाटावे म्हणून खोटे आश्वासन देणारे असे ते नेतृत्व नव्हते. महाराष्ट्राच्या इतिहासात यापुढे असा नेता होणे शक्य नाही.

- माजी आमदार राजन पाटील (अनगरकर)

कणखर नेतृत्ववाला भावपूर्ण अभिवादन..

सकाळीच धक्कादायक बातमी कानावर आली आणि मन व मेंदू सुन्न झाले. महाराष्ट्र राज्याचे उपमुख्यमंत्री सर्वांचे लाडकेअजितदादा सकाळीच बारामती येथे विमान दुर्घटनेत त्यांचे दुःखद निधन झाले. पहाता पहाता सर्व सोशल मीडिया वर दुःखद निधनाच्या पोस्ट दिसू लागल्या.आज पहिल्यांदाच असं आडवून आलं कि महाराष्ट्रातील सर्व लोक मोबाईल स्टेटस वर दादांच्या निधनाची पोस्ट दिसू लागली. दादा कामाचे इतके पक्के कि विमान विध्वंस झाले त्या ठिकाणी कित्येक लोकांच्या कामाच्या अर्ज असताव्यस्त पडलेले आडवून आले. अपघातस्थळी दादांचा मोबाईल हि कायमचा नॉट रिचेबल असल्याचं आडवून आलं.आज दादांचं वय हि ६६ वर्षे, ६ महिने व ६ दिवस झालेत हा पण एक योगायोग आहे.

महाराष्ट्राच्या सार्वजनिक जीवनात काही व्यक्तिमत्त्वे केवळ पदामुळे नव्हे, तर त्यांच्या कामामुळे जनम नसात आडवळ स्थान निर्माण करतात. अजित पवार हे असेच एक नाव आहे. ठाम भूमिका, निर्भीड निर्णय आणि कामाशी असलेली प्रामाणिक निष्ठा यामुळे अजितदादांनी महाराष्ट्राच्या राजकारणात आपली वेगळी ओळख निर्माण केली आहे.बारामतीच्या मातीशी नाळ जोडलेला हा नेता केवळ सत्तेचा प्रतिनिधी न राहता सामान्य माणसाच्या प्रश्नांशी स्वतःला जोडून घेणारा ठरला. सहकार, सिंचन, कृषी, ऊर्जा आणि अर्थकारण या क्षेत्रांत त्यांनी घेतलेले निर्णय आजही राज्याच्या विकासाप्रवाहात महत्त्वाचे मानले जातात. विशेषतः जलसंपदा विभागात काम करताना त्यांनी अनेक रखडलेले

प्रकल्प मार्गी लावले. पाणी म्हणजे जीवन आहे, ही भावना त्यांनी कृतीतून दाखवली.अजित पवार यांची कार्यशैली कधी कठोर वाटली, कधी वादग्रस्त ठरली; पण त्यामागे काम पूर्ण करण्याची तळमळ होती, हे अनेक प्रसंगी दिसून आले. “बोलण्यापेक्षा काम महत्त्वाचे” हा त्यांचा दृष्टिकोन अनेक कार्यकर्त्यांसाठी प्रेरणादायी ठरला. सत्ता येते- जाते, राजकीय समीकरणे बदलतात; मात्र प्रशासनावर पकड आणि निर्णयक्षमतेचा ठसा त्यांनी कायम ठेवला.एक अनुभवी प्रशासक, अन्यायसू अर्थकारणी आणि जबाबदार लोकप्रतिनिधी म्हणून त्यांनी अनेक कठीण प्रसंगात राज्याला दिशा दिली. त्यांच्या निर्णयांशी प्रत्येक जण सहमत असेलच असे नाही, पण राज्याच्या हिताचा विचार केंद्रस्थानी ठेवून निर्णय घेणारा नेता म्हणून त्यांचा उल्लेख नक्कीच केला जातो.आज त्यांच्या कार्याकडे मागे वळून पाहताना, म

हाराष्ट्राच्या जडणघडणीत त्यांनी दिलेले योगदान ठळकपणे जाणवते. राजकारणात टिकून राहणे सोपे नसते; पण अनुभव, जिद्द आणि कामाची ओढ यांच्या बळावर अजित पवार यांनी हा प्रवास घडवून आणला. महाराष्ट्रातील असा हुशार, मितभाषी हसमुख, हजरजबाबी नेत्याला श्रद्धांजली वहायला मन धजावत नाही. दादांची राजकीय कार्यकिर्द कायमची महाराष्ट्रातील लोकांच्या कायम स्मरणार्थ राहील.पण दादा अशी अचानक एक्सिट घेतील असे वाटलं नव्हतं.

- राजाराम मस्के
मराठवाडा आवृत्ती विभाग प्रमुख
मो. ८८८८८४७२३९

न्यायालयीन कामकाज, सभा, कार्यक्रम रह

सोलापूर, दि. २८ जानेवारी-

बार असोसिएशनच्या सर्व सदस्यांच्या वतीने म हाराष्ट्राचे ज्येष्ठ नेते, कृषी व राज्याच्या विकासाचे स्तंभ, उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे बारामतीजवळ विमान अपघातात झालेले अकाली व अवर्णनीय निधन या वृत्ताने आम्ही सर्वजण स्तब्ध, दुःखी आहोत. त्यांच्या निधनाने म हाराष्ट्रातील एक मोठे राजकीय, सामाजिक व आर्थिक पोकळी निर्माण झाली आहे. ते केवळ एक राजकारणी नेते नव्हते तर शेतकरी, युवा, महिला व दलितसह सर्व वर्गांचे म गर्ददर्शक होते. त्यांच्या अप्रतिम नेतृत्वाखाली महाराष्ट्राच्या प्रगतीला गती मिळाली.

सदर दुःखद घटनेमुळे सोलापूर बार असोसिएशनच्या कार्यकारी समितीने बुधवार दि.२८ जानेवारी रोजी सर्व न्यायालयीन कामकाज, सभा व कार्यक्रम रह करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. संस्थेच्या सर्व सदस्यांना आज कोर्ट कामकाजात सहभागी न होण्याचे आवाहन करण्यात आले. अजित पवार यांच्या

श्री तुळजाभवानी मंदिर संस्थान,

तुळजापूर, जि. धाराशिव ४१३६०१ फोन - (०२४७१) २४२०११

Email shreelatajibhavanitemple@gmail.com Website - https://shriulajabhavani.org

ई- निविदा सूचना १४ साल सन २०२५-२०२६.

श्री तुळजाभवानी मंदिर परिसरात डिजीटल लॉकरची सुविधा उपलब्ध करणेसाठीची ई-निविदा मागविण्यात येत आहे. तरी इच्छुक पुरवठादारांनी कंत्राटदारांनी सदरील निविदा दिनांक १७/०२/२०२६ रोजी सायंकाळी ६.०० वाजेपर्यंत ऑन लाईन पध्दतीने सादर कराव्यात. सदरील ई निविदेबाबत सविस्तर माहितीसाठी पुरवठादारांनी कंत्राटदारांनी शासनाच्या https://mahatenders.gov.in या संकेतस्थळावर भेट दयावी.

स्थाक्षरित /-
तहसिलदार

तथा व्यवस्थापक

श्री तुळजाभवानी

मंदिर संस्थान, तुळजापूर,

स्थाक्षरित /-
जिल्हाधिकारी,

धाराशिव तथा अध्यक्ष,

श्री तुळजाभवानी मंदिर

संस्थान, तुळजापूर

पंजाब तालीमच्या वतीने श्रद्धांजलीपर अभिवादन

सोलापूर, दि. २८ जानेवारी-

अजितदादा यांच्या निधनानंतर पंजाब तालीम यांच्यावतीने पंजाब तालीम येथील मस्जिद जवळ दादांच्या प्रतिमेला श्रद्धांजली अर्पण करून मुस्लिम समाजाकडून अभिवादन करण्यात आले. यावेळी अजितदादांनी मुस्लिम समाजाला भरभरून प्रेम दिले.मुस्लिम सम ज्ञासाठी अजित दादांनी मोलाचे काम केले.महाराष्ट्र राज्यातील तमाम मुस्लिम समाजाला अजित

मुदतवाढ

भारत सहकारी गारमेट मर्यादित, सोलापूर. गट नंबर १२ होट्यो ता. दक्षिण सोलापूर, जि. सोलापूर. येथील गारमेट प्रकल्प भांडेतत्त्वावर देण्यासाठी निविदा सादर करण्यासाठी दैनिक सोलापूर तरुण भारत च्या दि. २१ जानेवारी २०२६ रोजीच्या अंकांमध्ये जाहीर प्रसिद्धीकरण अंगठगत ७ दिवसाची मुदत देण्यात आली होती. ती मुदत ३१ जानेवारी २०२६ रोजी दुपारी ३ वाजेपर्यंत वाढवण्यात आली आहे. कोऱ्या निविदा घेऊन गेलेल्या इच्छूकांनी याची नोंद घ्यावी.

प्रभारी व्यवस्थापक
भारत सहकारी गारमेट मर्या.
सोलापूर मो.७७०९६८९८९

दादा नेहमी मदतीला येत होते.

त्यांची जागा कोणही भरून काढणार नाही. सर्वानी एकत्रित येत अजित दादासाठी दुआ केली.

मध्य रेल्वे	
सोलापूर विभाग	
विद्युत काम	
मध्य रेल्वे, सोलापूरचे विविध विभागीय विद्युत अभियंता (TRD) यांनी भारताच्या राष्ट्रपतींच्या वतीने आणि त्यांच्या वतीने रेल्वे ई-प्रोक्चोरमेंट वेबसाइट www.ireps.gov.in वर खालील कामांसाठी प्रतिष्ठित, अनुभवी आणि परवानाधारक विद्युत कंत्राटदारांकडून ऑनलाइन ई-निविदा मागवल्या आहेत. निविदा क्रमांक: SUR/TD/T/2025/29R1; कामाचे नाव: सोलापूर विभागातील वारर नसलेल्या पीट लाईन्स/साईडिंगचे विद्युतीकरण (पुनर्निर्माण); अंदाजे खर्च: ₹. 1,53,83,701.79 बोली सुरक्षा: ₹. 2,26,900/- पूर्ण कालावधी: 12 महिने; ऑफरची घेता: 60 दिवस; वेबसाइटवर निविदा बंद करण्याची तारीख आणि वेळ: 20.02.2026 दुपारी 3:00 वाजता.	
वरिष्ठ विभागीय विद्युत अभियंता (TRD) DE/Sur-01 मध्य रेल्वे, सोलापूर	
अनाधिकृत रूप से रेल लाईन को पार करना दंडनीय अपराध है	

मध्य रेल्वे	
सोलापूर विभाग	
फार अलार्म सिस्टम	
डीआरएम (एस अँड टी) चे कार्यालय, मध्य रेल्वे, भारताच्या राष्ट्रपतींच्या वतीने आणि रेल्वेच्या ई-प्रोक्चोरमेंट वेबसाइट www.ireps.gov.in वर खालील कामांसाठी सक्षम, प्रतिष्ठित कंपनी/कंत्राटदारांकडून ऑनलाइन ई-निविदा मागवत आहे:- निविदा क्रमांक: SUR-N-T-2025-26-42 दिनांक: 27.01.2026. कामाचे नाव आणि परिसर: मध्य रेल्वेच्या सोलापूर विभागातील विविध स्थानके आणि लेव्हल क्रॉसिंग गेट्सवर आरडीएसओ प्रकारची अग्निशामन अलार्म प्रणाली आणि आकांक्षा प्रकारची अग्निशामन अलार्म प्रणालीची तरतूद; कामाची अंदाजे किंमत: ₹. 2,93,26,646.58 निविदा फॉर्मची किंमत: Nil ज्या करावयाची बऱ्याच रक्कम ₹. 2,96,600/- काम पूर्ण करण्याचा कालावधी: 12 महिने निविदा बंद करण्याची तारीख आणि वेळ: 20.02.2026 15:30 पर्यंत. तपशील ireds वेबसाइटवर उपलब्ध आहेत. जर काही सुधारणा असतील तर त्या फक्त वरील ई-प्रोक्चोरमेंट वेबसाइटवर अपलोड केल्या जातील. फक्त ऑनलाइन निविदा स्वीकारण्या जातील. मध्यउत्तर/पोस्टल/ई-मॉल, फॅन्स, हस्तलिखित निविदा स्वीकारण्या जाणार नाहीत. बोलीदारांना कंपनीच्या नावासह वॉर डिजिटल स्वाक्षरी प्रमाणपत्र मिळवण्याची आणि www.ireps.gov.in वर नोंदणी करण्याची किर्तीनी केली जाते. अनैसर्गिक (KEMD) पेमेंट नेट बँकिंग किंवा पेमेंट गेटव्हाय किंवा बँक गॅट्टी स्वरूपात स्वीकारले जाईल आणि मूळ बँक गॅट्टी निविदा सादर करण्याच्या अंतिम तारखेपूर्वी (म्हणजे बोली सादर करण्याची शेवटची तारीख वाळूळ) केल्या दस्तऐवजात दर्शविल्याप्रमाणे निष्पत्त केलेल्या अधिकाऱ्याला वैयक्तिकरित्या वितरित करावी. अधिक तपशीलांसाठी कृपया www.ireps.gov.in ता भेट द्या.	
विभागीय रेल्वे व्यवस्थापक/एस अँड टी शाखा DE/Sur-03 मध्य रेल्वे, सोलापूर	
अनाधिकृत रूप से रेल लाईन को पार करना दंडनीय अपराध है	

मध्य रेल्वे

सोलापूर विभाग

फार अलार्म सिस्टम

डीआरएम (एस अँड टी) चे कार्यालय, मध्य रेल्वे, भारताच्या राष्ट्रपतींच्या वतीने आणि रेल्वेच्या ई-प्रोक्चोरमेंट वेबसाइट www.ireps.gov.in वर खालील कामांसाठी सक्षम, प्रतिष्ठित कंपनी/कंत्राटदारांकडून ऑनलाइन ई-निविदा मागवत आहे:- निविदा क्रमांक: SUR-N-T-2025-26-42 दिनांक: 27.01.2026. कामाचे नाव आणि परिसर: मध्य रेल्वेच्या सोलापूर विभागातील विविध स्थानके आणि लेव्हल क्रॉसिंग गेट्सवर आरडीएसओ प्रकारची अग्निशामन अलार्म प्रणाली आणि आकांक्षा प्रकारची अग्निशामन अलार्म प्रणालीची तरतूद; कामाची अंदाजे किंमत: ₹. 2,93,26,646.58 निविदा फॉर्मची किंमत: Nil ज्या करावयाची बऱ्याच रक्कम ₹. 2,96,600/- काम पूर्ण करण्याचा कालावधी: 12 महिने निविदा बंद करण्याची तारीख आणि वेळ: 20.02.2026 15:30 पर्यंत. तपशील ireds वेबसाइटवर उपलब्ध आहेत. जर काही सुधारणा असतील तर त्या फक्त वरील ई-प्रोक्चोरमेंट वेबसाइटवर अपलोड केल्या जातील. फक्त ऑनलाइन निविदा स्वीकारण्या जातील. मध्यउत्तर/पोस्टल/ई-मॉल, फॅन्स, हस्तलिखित निविदा स्वीकारण्या जाणार नाहीत. बोलीदारांना कंपनीच्या नावासह वॉर डिजिटल स्वाक्षरी प्रमाणपत्र मिळवण्याची आणि www.ireps.gov.in वर नोंदणी करण्याची किर्तीनी केली जाते. अनैसर्गिक (KEMD) पेमेंट नेट बँकिंग किंवा पेमेंट गेटव्हाय किंवा बँक गॅट्टी स्वरूपात स्वीकारले जाईल आणि मूळ बँक गॅट्टी निविदा सादर करण्याच्या अंतिम तारखेपूर्वी (म्हणजे बोली सादर करण्याची शेवटची तारीख वाळूळ) केल्या दस्तऐवजात दर्शविल्याप्रमाणे निष्पत्त केलेल्या अधिकाऱ्याला वैयक्तिकरित्या वितरित करावी. अधिक तपशीलांसाठी कृपया www.ireps.gov.in ता भेट द्या.

| विभागीय रेल्वे व्यवस्थापक/एस अँड टी शाखा DE/Sur-03 मध्य रेल्वे, सोलापूर | |
| अनाधिकृत रूप से रेल लाईन को पार करना दंडनीय अपराध है | |

उपनिबंधक सहकारी संस्था, सोलापूर शहर सोलापूर यांचे समोर

सिटी सर्व्हे नं. ८४१३ दुसरा मजला जुने जिल्हाधिकारी आवार सोलापूर -४१३००३

जावक क्र. / / /२०२६ दिनांक : / /

जनमंगल महिला नागरी सह. पारसंस्था मर्या. सोलापूर -- अर्जदार

किरध

(खालील तपशीलातील नमुद केलेले थक्काकीदार समासद) -- जाबदेणार

अ. क्र.	दावा क्र.	दावा रक्कम	प्रतिवादी नंबर	प्रतिवादीचे नाव व पत्ता
१	८००/२०२५	६४.७६६/-	१	चित्तपुरे मोहसिन अब्दुलगनी रा. सिटी जिम्न्या जवळ, प्लॉट नं. ४४/५/१, मुस्लिम पाचवा पेठ, सोलापूर शेख म. बाजीद म. हनीफ रा. बैतुल अमान अगार्टमेंट फिक्झवई चौक, सोलापूर
२	८०२/२०२५	३८.५९४/-	२	रोहणे सुभाष पुंडलिक मु.पो. कामती (३) ता. मोहोळ, जि. सोलापूर

यात वादी पारसंस्था यांनी दाखल केलेल्या अर्जातील वर नमुद केलेल्या प्रतिवादी यांचे पत्ते उपलब्ध होत नसल्यामुळे / पत्तावर आडवळू येत नसल्याने / अगुप पत्ता अस्त्याने सदरचे जाहीर समन्स देणेत येत आहे.

प्रतिवादी यांना जाहीर समन्सद्वारे कळविणेत येते की, उपनिर्दिष्ट अर्जासंबंधी आपले म्हणणे मांडणेसाठी स्वतः जातील अथवा वकिलातमार्फत दिनांक : १०/०२/२०२६ रोजी दुपारी १२.३० वा. कायदासह या कार्यालयात हजर रावे.

प्रतिवादी यांनी तारखेस वेळेवर हजर न राहिल्यास त्यांच्या गैरहजेरीत अर्जाची सुनावणी घेण्यात येईल व पुढील योग्य तो निर्णय केला जाईल.

आज दि. २७/०१/२०२६ रोजी माझी सही व कार्यालयाचे मुद्रेशह हे जाहीर वेबसाइट दिले आहे.

सही /-
उपनिबंधक

सहकारी संस्था सोलापूर शहर सोलापूर

अतिरिक्त विभागीय आयुक्त, पुणे विभाग, पुणे यांचेसमोर

विधानभवन पुणे-४११००१

क्र.आरटीएस/रि/सु/१६०/२०१८

दिनांक ०४/०१/२०२६

संमाण क्र. २०१८/००१६०

-- अर्जदार

-- जाबदेणार

१. वासुदेव विठ्ठल रेळकर,

रा. शेळगाव आर ता. बार्शी, जि. सोलापूर

किरध

१. गोवर्धन चिंतामणी गोडगे,

रा. वर्धन को-ऑप होसिंग सोसा. सावण टॉवर

बी विंग बी-४ सेक्टर नं-१, ता. पनवेल, जि. रायगड

२. संजय अपासाहेब गवळी,

रा. शेळगाव (आर) ता. बार्शी, जि. सोलापूर

मौजे शेळगाव (आर), तातुका बार्शी, जि. सोलापूर येथील जमीन गट नं ४०९

यासी क्षेत्र ० हे ३१ आर + पो.ख. ० हे ०३ आर असे एकूण क्षेत्र हे ३४ आर

ही मिळकत प्रस्तुत प्रकरणी फेरतापासाठी अर्जाची विषय मिळकत

अजित पवार यांच्या दुःखद निधनाने मला खूप दुःख झाले आहे. त्यांच्या कुटुंबियांना, प्रियजनांना आणि या जीवहानीमुळे प्रभावित झालेल्या सर्वांप्रती मी मन-पूर्वक संवेदना व्यक्त करतो.
- राम मोहन नायडू, केंद्रीय नागरी उड्डान मंत्री

अजित पवार यांच्या निधनाच्या बातमीने धक्का बसला. मी त्यांच्या कुटुंबाप्रती संवेदना व्यक्त करते. विमान अपघाताची घटना देशासाठी गंभीर चिंतेची बाब आहे. या प्रकरणाची सर्वांक न्यायाच्याच्या देखरेखीखाली चौकशी व्हायला हवी.
- ममता बॅनर्जी, मुख्यमंत्री

बारामतीकरांवर आभाळ फाटले; कार्यकर्ते सैरभैर

♦ **बारामती, २८ जानेवारी**
सत्ताधारी राष्ट्रवादी काँग्रेसचे अध्यक्ष तथा राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या निधनामुळे संपूर्ण बारामती शहर सुन्न झाले आहे. आपल्या लाडक्या नेत्याच्या मृत्यूमुळे बारामतीकरांच्या काळजाचा ठोका चुकला असून, शहरात अत्यंत हृदयद्रावक व

विदारक दृश्य दिसून येत आहे. येथील पुण्यश्लोक अहिल्याबाई होळकर शासकीय वैद्यकीय

महाविद्यालयाच्या परिसरात कार्यकर्त्यांनी मोठी गर्दी केली असून, आपल्या नेत्यासाठी अनेकजण ढसाढसा रडताना दिसत आहेत.

अजित पवारांच्या निधनामुळे बारामतीमधील व्यापाऱ्यांनी आपली दुकाने स्वतःहून बंद केली आहेत. आजूबाजूच्या गावातील हजारो नागरीक व कार्यकर्ते बारामती शहराच्या दिशेने येत आहेत. वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या बाहेर कार्यकर्त्यांचा मोठा ताफा जमा झाले असून, आमचे दादा आमहाला परत द्या, अशा आर्त हाका मारताना घाय मोकलून रडताना दिसत आहेत. पोलिसांनी परिस्थिती नियंत्रणात ठेवण्यासाठी शहरात मोठा पोलिस बंदोबस्त तैनात करण्यात आला आहे. **◀(वृत्तसंस्था)**

बारामतीसह संपूर्ण राज्य निःशब्द...

शेवटी 'घड्याळा'नेव पटली ओळख!

♦ **बारामती, २८ जानेवारी**
अत्यंत भीषण अशा अपघातात जेव्हा मृतदेहांची ओळख पटवणेही कठीण झाले होते, तेव्हा हातातील घड्याळावरून अजितदादांची ओळख पटली. ज्या 'घड्याळ' चिन्हाभोवती त्यांची राजकीय कारकीर्द घडली आणि बहरली तेच घड्याळ अखेरच्या क्षणी त्यांची ओळख पटवण्याच्या कामी आले, हा देवदुर्घटतासच म्हणावा.

अजितदादांच्या विमानाचा अपघात इतका भीषण होता की मृतदेहाची अवस्था पाहून

काटेवाडीत पेटली नाही चूल

♦ **बारामती, २८ जानेवारी**
आपल्या राजकीय कार्यकाळात कायमच बुलंद आवाजात वावरणारे, एखाद्या झंझावातासारखे व्यक्तिमत्त्व असणारे अजितदादा सर्वांना शोकसागरात बुडवून आकस्मिक निघून गेले. त्यांच्या अकाली एन्डिडने केवळ बारामतीच नव्हे तर संपूर्ण राज्य निःशब्द झाले आहे. राष्ट्रवादी काँग्रेसचे नेते आणि कार्यकर्ते अत्यंत व्यथित झाले असून विरोधी पक्षातील नेत्यांनाही अश्रू अनावार झाल्याचे दिसून आले. अजित पवारांच्या निधनामुळे संपूर्ण बारामतीमध्ये सध्या शुकशुकाट असून काटेवाडी गावात कुठल्याच

घरात चूल पेटली नसल्याचे समोर आले आहे. तसेच काटेवाडी या गावात एक लग्न समारंभ होणार होता, तो देखील रद्द करण्यात आला आहे. अजित पवारांना बारामती भागातून मानणारा एक मोठा वर्ग आहे. हजारांच्या संख्येने कार्यकर्ते व आजूबाजूच्या गावातील नागरिकांनी अजित पवारांच्या पार्थिवाचे अंतिम दर्शन घेण्यासाठी मोठी गर्दी केली आहे. **◀(वृत्तसंस्था)**

अजित पवारांची सावली हरपली!

♦ **बारामती, २८ जानेवारी**
बारामतीमध्ये झालेल्या भीषण विमान अपघातात महाराष्ट्राने एक धडाडीचा नेता गमावलाच, पण या अपघातात एका कर्तव्यनिष्ठ पोलिस अधिकाऱ्याचीही प्राणज्योत मालवली.

शेवटच्या श्वासार्पयंत साथ देणाऱ्या विदीप जाधव यांचाही अपघातात अंत

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे खाजगी सुरक्षा रक्षक विदीप जाधव हे या दुर्दैवी घटनेत मृत्युमुखी पडले आहेत. अजित पवारांचे बाँडीगार्ड म्हणून ते सावलीसारखे नेहमी त्यांच्यासोबत असायचे. विदीप जाधव हे मुंबई पोलिस दलातील २००९ च्या बॅचचे कर्मचारी होते. मागील काही काळापासून ते उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या सुरक्षा ताफ्यात तैनात होते. एक शिस्तबद्ध आणि सतर्क अंगरक्षक म्हणून पोलिस दलात त्यांची

ओळख होती. अजित पवार यांचे दौरे असोत किंवा सार्वजनिक सभा, विदीप जाधव कायम त्यांच्या सुरक्षिततेची जबाबदारी चोख पार पाडत असत. **शेवटच्या क्षणापर्यंत दिलेली साथ** आगामी जिल्हा परिषद आणि पंचायत समिती निवडणुकांच्या रणधुमाळीत अजित पवार झंझावाती प्रचार करत होते. बुधवारी सकाळी मुंबईहून बारामतीकडे निघताना विदीप जाधव

उपस्थितांचा थरकाप उडाला. पोलिसांनी १५ ते २० मिनिटात आग आटोक्यात आणली. मृतदेहाचे चेहेरे ओळखता येत नव्हते. एक मृतदेह पूर्णपणे जळालेला आणि सुजलेला होता. मात्र, त्या मृतदेहाच्या हातातील घड्याळावरून हा उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचाच असल्याचे पोलिस आणि प्रशासकीय अधिकाऱ्यांना स्पष्ट झाले. दादांच्या हातातील घड्याळ पाहून उपस्थित अधिकाऱ्यांनाही अश्रू आवरता आले नाहीत. राष्ट्रवादी काँग्रेसचे निवडणूक चिन्ह असलेल्या घड्याळासाठी दादा आयुष्यभर झटले. अखेरच्या क्षणी तेच घड्याळ त्यांच्या अस्तित्वाची साक्ष देणारे ठरले. **◀(वृत्तसंस्था)**

'विमानात कोणताही बिघाड नव्हता'

कंपनीच्या मालकाचे स्पष्टीकरण

♦ **नवी दिल्ली, २८ जानेवारी**
अपघातग्रस्त विमान व्हीएसआर व्हेचर्स प्रायव्हेट लिमिटेड या कंपनीचे होते. अपघातानंतर दिल्लीमध्ये माध्यमांशी संवाद साधताना कंपनीचे संचालक विजय कुमारसिंह यांनी सांगितले की, विमान उतरवण्याचा निर्णय पूर्णतः वैमानिकाचा होता. त्यांनी आधी रनवे २९ वर विमान उतरवण्याचा प्रयत्न केला. मात्र, काही तांत्रिक अडचण आली. त्यानंतर रनवे ११ वर पुन्हा लँडिंगचा प्रयत्न केला आणि त्याचवेळी हा दुर्दैवी अपघात घडला. विजय कुमारसिंह स्पष्टपणे म्हणाले, विमानाची देखभाल अत्यंत चांगल्या पद्धतीने करण्यात आली होती. आमच्या माहितीनुसार विमानात कोणताही तांत्रिक बिघाड नव्हता. कोणतीही यांत्रिक अडचण आढळलेली नाही. **दृश्यता कमी, रनवे न दिसणे हे प्राथमिक कारण?** प्राथमिकदृष्ट्या असे दिसते की, वैमानिकाला रनवे स्पष्टपणे दिसत नव्हता. दृश्यता कमी होती. आम्ही सध्या मृतांच्या कुटुंबीयांच्या पाठीशी उभे राहण्याचा प्रयत्न करत आहोत. ही आमच्यासाठी खूप मोठी शोकांतिका आहे. २०२३ मध्ये झालेल्या अपघाताबाबत बोलताना ते

वैमानिक अत्यंत अनुभवी

विमानाच्या कूबाबत माहिती देताना विजय कुमारसिंह म्हणाले, कॅप्टन सुमित कपूर यांना १६ हजारांहून अधिक तासांचा उड्डाणाचा अनुभव होता.

सहवैमानिकाकडेही सुमारे १५०० तासांचा अनुभव होता. कॅप्टन कपूर यांनी यापूर्वी सहारा एअरलाइन, जेटलाईट आणि जेट एअरवेज सारख्या नामांकित विमान कंपन्यांमध्ये काम केले होते. ते या प्रकारच्या विमानावरही अत्यंत अनुभवी होते. तसेच सहवैमानिक शंभवी पाठक आणि सहायक पिंकी माळी यांचाही अपघातात मृत्यू झाला. **पिंकी माळी**

म्हणाले, तो अपघात मुंबई विमानतळावर झाला होता. त्यावेळीही पाऊस होता आणि दृश्यता कमी होती. लँडिंगनंतर विमान रनवेवरून घसरले होते. ती वेगळी घटना होती. **◀(वृत्तसंस्था)**

जिल्हा परिषद सदस्य ते उपमुख्यमंत्रीपदाचा प्रवास

♦ **मुंबई, २८ जानेवारी**
राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे अध्यक्ष आणि उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी जवळजवळ चार दशके महाराष्ट्राच्या राजकारणात महत्त्वाची भूमिका बजावली. मजबूत संघटक आणि प्रशासकीय अनुभव असलेले नेते अशी त्यांची ओळख. राज्याच्या राजकारणात त्यांची भूमिका निर्णायक मानली जात असे. १९८२ पासून राजकारणात सक्रिय असलेल्या अजित पवारांची लोकप्रियता शिगेला पोहचली होती. गेल्या १३ वर्षांत सहाव्यांदा उपमुख्यमंत्री होण्याची संधी त्यांना मिळाली. महाराष्ट्राचे सर्वाधिक काळ सलग उपमुख्यमंत्री राहिलेले नेते, अशी त्यांची ख्याती आहे.

राजकीय प्रवास कसा होता?

अजित पवार यांनी अवघ्या २० व्या वर्षी १९८२ मध्ये राजकीय कारकिर्दीला सुरुवात केली. त्यांनी पहिल्यांदा साखर सहकारी संस्थेसाठी निवडणूक लढवली. त्यांनी जिल्हा परिषदेची निवडणूक लढवली आणि त्यात मोठ्या मताधिक्याने विजय मिळवला.

- १९९१ : १६ वर्षे पुणे जिल्हा सहकारी बँकेचे अध्यक्ष
- १९९१ : बारामती येथून लोकसभेवर निवडून पण काका शरद पवार यांच्यासाठी त्यांनी ही जागा सोडली.
- १९९१ मध्येच बारामतीतून विधानसभेवर निवडून आले आणि १९९२-१९९३ मध्ये कृषी आणि ऊर्जा राज्यमंत्री झाले.
- १९९५, १९९९, २००४, २००९ आणि २०१४ मध्ये झालेल्या विधानसभा निवडणुकीत ते बारामती मतदारसंघातून विजयी.
- २०१० - २०१२ या काळात राष्ट्रवादी काँग्रेस व काँग्रेस या आघाडीच्या सरकारमध्ये उपमुख्यमंत्री.
- २०१२ - २०१४ या काळात मुख्यमंत्री पृथ्वीराज चव्हाण यांच्या नेतृत्वातील मंत्रिमंडळात उपमुख्यमंत्री व अर्थमंत्री.
- २०१४-२०१९ या काळात विरोधी पक्षात असताना जनतेचे विविध प्रश्न त्यांनी विधानसभेत मांडले
- २३ नोव्हेंबर २०१९ - २६ नोव्हेंबर २०१९ या काळात मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्यासोबत अजित पवार यांनी भल्या पहाटे उपमुख्यमंत्री पदाची शपथ घेतली
- ३० डिसेंबर २०१९ - २९ जून २०२२ या काळात त्यांनी महाविकास आघाडी सरकारमध्ये उपमुख्यमंत्री आणि अर्थमंत्रीपद भूषविले
- २ जुलै २०२३ - ५ डिसेंबर २०२४ मध्ये पक्षात फूट पडल्यानंतर त्यांच्याकडे राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे नेतृत्व आले आणि मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या नेतृत्वातील सरकारमध्ये ते राज्याचे उपमुख्यमंत्री झाले
- ५ डिसेंबर २०२४ मध्ये मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वाखाली त्यांनी एकनाथ शिंदे यांच्यासह महाराष्ट्राचे ८ वे उपमुख्यमंत्री म्हणून पदभार सांभाळला.
- कृषी, फलोत्पादन, ऊर्जा, अर्थमंत्री, आणि जलसंपदा मंत्री अशी महत्त्वाची पदे भूषवली. जलसंपदा मंत्री म्हणून ते कृष्णा खोरे आणि कोकण सिंचन प्रकल्पांची जबाबदारी सांभाळत होते.

सर्व फाईल्स क्लियर, महत्त्वाच्या बैठका उरकल्या

♦ **मुंबई, २८ जानेवारी**
बारामती येथे अजित पवारांच्या सभा आयोजित करण्यात आल्या होत्या. आगामी जिल्हा परिषद निवडणुकीच्या पृष्ठभूमीवर ते बारामतीच्या दैन्यावर आले होते. परंतु, काळाने घात केला. अजित पवार काम करणारा नेता म्हणून ओळखले जायचे. सकाळी ६ पासूनच अजितदादा आपल्या कामाला सुरुवात करायचे. या अपघातापूर्वी देखील अजित पवारांनी अनेक मोठे निर्णय तसेच काम पूर्ण केल्याचे समोर आले आहे. मुंबईत अजित पवारांनी केलेल्या कामाचा तपशील समोर आला आहे. मुंबईत असले की अजित पवार सकाळी ८.३० वाजता मंत्रालयात येऊन कामकाजाला सुरुवात करायचे. तसेच काल देखील, म्हणजे मंगळवारी सकाळी ८.३० वाजता अजित पवार मंत्रालयात हजर होते. त्यांच्याकडे आलेल्या सर्व फाईल्स त्यांनी क्लियर केल्या.

त्यानंतर वित्त विभागाचे सचिव, महसूल विभागाचे सचिव, जीएसटी आयुक्त, एक्ससाइज आयुक्त यांच्या समवेत या आर्थिक वर्षात राज्याला मिळालेल्या उत्पन्नाचा आढावा त्यांनी घेतला. उत्पन्न वाढीच्या सूचना सर्व सचिवांना दिल्या. ही बैठक दीड तास चालली. त्यानंतर राष्ट्रवादीच्या मंत्र्यांसोबत कॅबिनेट बैठकीसंदर्भात चर्चा करून ते कॅबिनेट बैठकीला गेले. कॅबिनेट बैठकीनंतर ते पायाभूत सुविधा समिती बैठकीला देखील उपस्थित राहिले. त्यानंतर पुन्हा दलानात गेले. तिथे चंद्रकांत पाटील व त्यांची चर्चा झाली. हे आटोपून ते २.३० वाजता देवगिरीकडे खाना झाले. एकंदरीतच यातून हे लक्षात आले असेल की शेवटच्या दिवशी देखील राज्याचे आर्थिक उत्पन्न कसे वाढेल, यासाठी ते कार्यरत असल्याचे दिसून आले. **◀(वृत्तसंस्था)**

♦ **नवी दिल्ली, २८ जानेवारी**
बुधवारी सकाळी झालेल्या विमान अपघातात महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार आणि इतर चार जणांचा मृत्यू झाला. यासोबत यापूर्वीच्या अशाच मोठ्या अपघातांच्या आठवणी ताज्या झाल्या. यात अनेक राजकीय दिग्गज आणि प्रमुख व्यक्तींनी आपले प्राण गमावले होते. अजित पवार आणि इतर काही जणांचे विमान बारामती येथे उतरत असताना हा भीषण अपघात झाला. विमान अपघातांमध्ये प्राण गमावलेल्या प्रमुख राजकारण्यांची आणि महत्त्वाच्या व्यक्तींची यादी पुढीलप्रमाणे...

होमी भाभा (१९६६)

भारताचे अग्रगण्य अणुभौतिकशास्त्रज्ञ होमी जहांगीर भाभा यांचा २४ जानेवारी १९६६ रोजी एअर इंडिया फ्लाईट-१०१ च्या भीषण अपघातात मृत्यू झाला. जीनिका हवाई वाहतूक नियंत्रणाशी झालेल्या गैरसमजामुळे हे विमान आल्प्समधील मॉंट ब्लांक पर्वतावर धडकले.

संजय गांधी (१९८०)

काँग्रेस नेते आणि तत्कालीन पंतप्रधान इंदिरा गांधी यांचे पुत्र संजय गांधी यांचा २३ जून १९८० रोजी एका दुःखद अपघातात मृत्यू झाला. सफरदरजंग विमानतळाशीजारील दिल्ली फ्लाइंग क्लबच्या विमानतळ हवाई कस्बरी करणाऱ्या प्रवात करताना विमानावरील नियंत्रण सुटले आणि ते कोसळले.

होमी भाभा ते अजित पवार...

विमानात मृत्युमुखी पडलेले राजकीय नेते आणि दिग्गज

माधवराव शिंदे (२००१)

काँग्रेसचे ज्येष्ठ नेते आणि माजी नागरी विमान वाहतूक मंत्री माधवराव शिंदे यांचे ३० सप्टेंबर २००१ रोजी कानपूरमधील एका राजकीय सभेला जात असताना विमान अपघातात निधन झाले. उत्तरप्रदेशातील खराब हवामानामुळे १० आसनी विमान कोसळले.

जीएमसी बालयोगी (२००२)

लोकसभा अध्यक्ष आणि तेलुगू देसम पार्टीचे नेते जीएमसी बालयोगी यांचा ३ मार्च २००२ रोजी एका हेलिकॉप्टर अपघातात मृत्यू झाला. पश्चिम गोदावरी जिल्ह्यातील भीमावरम येथून त्यांना घेऊन जाणारे एक खाजगी हेलिकॉप्टर आंध्रप्रदेशातील कृष्णा जिल्ह्यातील कैकलूरजवळ एका तलावात कोसळले होते.

साघप्रियन संगमा (२००४)

मेघालयचे ग्रामीण विकास मंत्री साघप्रियन संगमा आणि इतर नऊ जण पवन हंस हेलिकॉप्टरने गुवाहाटी येथून शिलाँगकडे जात होते. २२ सप्टेंबर २००४ रोजी राज्याच्या

राजधानीपासून अवघ्या २० किमी अंतरावर असलेल्या बरापाणी तलावाजवळ हेलिकॉप्टर कोसळून मृत्यू झाला.

के. एस. सौम्या (२००४)

सौंदर्या या नावाने प्रसिद्ध असलेली दक्षिण भारतीय के. एस. सौम्या हीचा १७ एप्रिल २००४ रोजी विमान अपघातात मृत्यू झाला. 'सूर्यवंश' चित्रपटातील ही अभिनेत्री अपघाताच्या वेळी भावासोबत बंगळूर येथून करीमनगरला प्रवास करीत होती.

ओ. पी. जिंदाल आणि सुरेंद्र सिंह (२००५)

उद्योगपती आणि हरयाणाचे मंत्री ओम प्रकाश जिंदाल यांचा २००५ मध्ये कृषी मंत्री सुरेंद्र सिंह यांच्यासह हेलिकॉप्टर अपघातात मृत्यू झाला. त्यांचे हेलिकॉप्टर दिल्ली येथून चंदीगडला जात असताना उत्तरप्रदेशातील सहारनपूर येथे कोसळले.

वा.एस. रेड्डी (२००९)
आंध्रप्रदेशचे तत्कालीन मुख्यमंत्री वा.एस. राजशेखर रेड्डी वायएसआर नावाने लोकप्रिय होते. त्यांचा २ सप्टेंबर २००९ रोजी खराब हवामानामुळे दाट नलामाला जंगलात बेल-४३० हेलिकॉप्टर कोसळून मृत्यू झाला.

दोरजी खांडू (२०११)

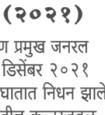
३० एप्रिल २०११ रोजी अरुणाचल प्रदेशचे मुख्यमंत्री दोरजी खांडू आणि इतर चार जण तवांग येथून इटानगरला घेऊन जाणारे हेलिकॉप्टर राज्याच्या पश्चिम कामेंग जिल्ह्यात कोसळल्याने ठार झाले होते.

सीडीएस जनर बिपीन रावत (२०२१)

भारताचे पहिले संरक्षण प्रमुख जनरल बिपीन रावत यांचे ८ डिसेंबर २०२१ रोजी हेलिकॉप्टर अपघातात निधन झाले. ही घटना तामिळनाडूतील कुन्नूरजवळ घडली. ते पत्नी आणि इतर ११ जणांसह सुट्टी येथून वेल्लिंटनकडे जात होते.

विजय रूपाणी (२०२५)

गुजरातचे माजी मुख्यमंत्री विजय रूपाणी यांचे १२ जून २०२५ रोजी अहमदाबादमध्ये विमान अपघातात निधन झाले. बोईंग ७८७-८ ड्रीमलाईनर या विमानात असलेल्या ४४ प्रवासी आणि कर्मीचांयव्यतिरिक्त सर्व ४२ जण आणि जमिनीवरील एमबीबीएसच्या विद्यार्थ्यांसह २० पेक्षा जास्त व्यक्ती या विमान अपघातात ठार झाल्या. **◀(वृत्तसंस्था)**

सोलापूर तरुण भारत, सोलापूर येथून प्रकाशित केले. विभागीय आवृत्ती : धारगिर्व, लातूर, सातारा, छत्रपती संभाजीनगर, नांदेड, परभणी, हिंगोली, जालना व बीड, तसेच विजयपूर, कलनबुर्गी, बीर (कनटिक) येथून प्रकाशित केले.

अग्रतेख...

राजकारणाचे क्षेत्र बरेच वादग्रस्त असते तरी या क्षेत्रातील काही व्यक्ती कोणत्या तरी ध्यासाने, ध्येयाने प्रेरित होऊन त्याच्या पूर्ततेसाठी सतत धडपडत असतात. अजित पवार हे राजकारणाच्या पटलावरील त्यापैकीच एक नाव. त्यांच्या दुर्दैवी अस्ताच्या आकस्मिक व धक्कादायक बातमीने महाराष्ट्रातील प्रत्येक माणसाच्या मनात अनामिक चोकळीच्या दुःखद जाणिवा तयार झाल्या आहेत. ही पोकळी केवळ एका नेत्याच्या जाण्याच्या वेदनादायी जाणिवेची नाही, तर ती एका आक्रमक, धाडसी, कधी-कधी उद्धट वाटणाऱ्या, पण कायम प्रभावशाली राहिलेल्या राजकीय पervaंच्या समाप्तीची आहे. महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री आणि अर्थमंत्री म्हणून राज्याच्या सत्ताकारणावर आपल्या अस्तित्वाची अभि्ट मोहर उमटविणारे अजित पवार यांच्या दुर्दैवी अपघाती निधनाचे सर्वांना झालेले दुःख फार बोचरे आहे. नियतीचा खेळ अनाकलनीय असते असे म्हणतात. त्यापुढे कोणाचेच काही चालत नाही हेही खरेच असते, पण ज्यांच्या असण्याने असंख्यांचे जागे सोपे होणार असते, ज्यांच्या अस्तित्वामुळे प्रगतीच्या दिशा उजळणार असतात, त्यांनाच काळाच्या पडद्याआड ओढून निघतीने दाखविलेली अनाकलनीयता मात्र कूरच ठरते.

अजित पवार म्हणजे सत्तेच्या केंद्रस्थानी राहण्याची दुर्दम्य आकांक्षा! निर्णयांतील वेग, भाषणातील वार, प्रशासकीय कामकाजावरील पकड आणि प्रसंगी राजकीय संकेत झगारून, कामादावरच्या नियमांना बगल देऊन केलेली थेट कृती ही त्यांची कार्यशैली महाराष्ट्राला कायमच भावली. त्यामुळे ते नेहमीच चर्चेत राहिले. ही चर्चा अनेकदा उलटयुलटदेखील होती. त्यांच्या कृतिशील स्वभावामुळे जेव्हा राज्याच्या हिताचे प्रश्न सहजपणे सोडविले गेले, तेव्हा ते कौतुकाचे धनी ठरले आणि कधी त्यांच्या काही निर्णयांवर टीकेचे प्रहारही झाले. स्वभावाने सच्चा असलेल्या या नेत्याने कधीही ‘लोकानुनय’ केला नाही. रोखठोक स्वभाव, परखड भाषा आणि अभ्रिय असले तरी सत्य बोलण्याचा धाडसी स्वभाव असलेला हा नेता सत्तानिष्ठ होता. सत्तेशिवाय समाजाचे हित साधताच येणार नाही, अशा ठाम धारण्येमुळेच असावे कदाचित, सातत्याने सत्तेच्या सहवासात राहण्यासाठी त्यांनी प्रसंगी वैचारिक भूमिका बदलल्या. अनेकदा त्यांनी

श्रद्धांजली

अजितदादांची आणि माझी मैत्री ही राजकीय मतभेदांच्या पलीकडची होती. आम्ही अनेक वर्षे विधिमंडळात काम केले. एकमेकांवर राजकीय टीका-टिप्पणी केली. परंतु, आमच्या मैत्रभावात अंतर आले नाही. जनहिताच्या मुद्यावर मी काही आग्रह केला आणि तो अजितदादांनी मान्य केला नाही, असे घडले नाही. आणि दादांनी एखादा असा लोकाहित्वा विषय माझ्यासमोर ठेवला तर तो मी सकारात्मक पद्धतीने सोडवण्याचा प्रयत्न केला नाही, असेही घडले नाही. आमची मैत्री राजकारणविरहित होती.

पश्चिम महाराष्ट्रातील विकसित सहकार क्षेत्रातून जे काही मोठे राजकीय नेते पुढे आले, त्यात महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांचे नाव महत्त्वाचे आहे. गेली तब्बल चाळीस वर्षे अजितदादा राजकारणात, सार्वजनिक जीवनात कार्यरत होते. राज्यातील विविध खात्यांचे मंत्री म्हणून त्यांनी जबाबदारी सांभाळली. आजही ते सतत आणि अथक कार्यरत होते. महाराष्ट्राच्या विकासाचा त्यांना ध्यास होता. राजकीय नेत्यांना लोकांना, कार्यकर्त्यांना सांभाळावे लागते. त्यामुळे सातत्याने गोड बोलावे लागते. किंबहुना आपण स्पष्ट बोललो तर चुकीचा संदेश जाईल, असे अनेकांना वाटते. अजितदादा मात्र या रीतीला अपवाद होते. ते उत्तम प्रशासक होते, तसे ते स्पष्टवक्तेही होते.

मला त्यांचा स्पष्टवक्तेपणा फार आवडायचा. ज्या कामाबद्दल त्यांचे मत सकारात्मक असेल, त्याबद्दल ते तसे स्पष्टपणे सांगत. जे काम होऊ शकत

नोंद

राज्यातील जिल्हा परिषदा, पंचायत समित्या आणि ग्रामपंचायतींच्या निवडणुकांचा हंगाम सुरू होत असतानाच एक वाईट बातमी येऊन धडकली आणि राज्यातील राजकारण्यांसह जनतेलाही मोठा धक्का बसला. या निवडणुकांच्या प्रचाराचा धडाका सुरू करण्यासाठी सर्व पक्ष सज्ज होत असताना, सकाळी लवकर उठून कायनाला सुरुवात करण्याची ख्याती असलेले उपमुख्यमंत्री अजित पवार बारामतीमध्ये पहिली प्रचारसभाम घेण्यासाठी मुंबईहून विमानाने पहाटेच बारामतीला जायला निघाले. प्रचारसभेची वेळ सकाळी साडेनऊची होती. पण विमानाच्या लॅण्डिंगमध्ये काही तरी तांत्रिक समस्या निर्माण झाली आणि हे विमान बारामतीजवळ एक दरीत कोसळले. हे विमान ५०० फूट उंचीवरून कोसळल्यामुळे कोणी वाचण्याची शक्यता फारच धूसर होती. त्यानुसार विमानात बसलेल्या अजित पवार यांच्यासह इतरांचा दुर्दैवी मृत्यू झाला. पुढील तपासांनंतर अपघाताचे नेमके कारण समोर येईल, हा अपघात टाळता आला असता का, यावर उजाहोवह होईल, पण या अपघातात राज्याने एक उमदे नेतृत्व गमावले आहे, हे वास्तव बद्दलू शकणार नाही. अजित पवार यांना उभा महाराष्ट्र एक उमदे व्यक्तिमत्त्व, शिस्तबद्ध राजकारणी आणि झटून काम करणारा नेता म्हणून ओळखतो. काका शरद पवार यांच्या छत्रछायेत राजकारणाचे धडे गिरवताना त्यांनी पक्षात, प्रशासनात आणि राज्यातील जनतेच्या मनात स्वतःचे वेगळे स्थान निर्माण केले होते. १९९१ च्या विधानसभामे निवडणुकीमध्ये ते सर्वप्रथम आमदार म्हणून निवडून आले आणि त्यानंतर आमपर्वत सलग सात वेळा बारामतीकरांनी त्यांना आमदार म्हणून निवडून दिले. त्यांनी राज्याचे उपमुख्यमनिपद आणि अर्थमंत्रीपद अनेकदा भूषवले.

राज्याच्या राजकारणामध्ये गेली २५ वर्षे अजित पवार यांनी महत्त्वाची भूमिका बजावली. कर्तबगार मंत्री, कठोर प्रशासक म्हणून ओळखले जाणारे अजित पवार यांनी आर्थिक शिस्त अंगी बाणवली होती. महाराष्ट्राच्या अर्थकारणाचा आवाका त्यांच्या लक्षात आला होता. त्या जोरावर त्यांनी राज्याच्या अर्थ मंत्रालयाची धुरा यशस्वीपणे सांभाळली. महाराष्ट्राच्या ग्रामीण राजकारणामध्ये अजित पवार यांची भूमिका महत्त्वाची होती. त्यांनी शरद पवार यांच्यापासून वेगळे होऊन भारतीय जनता पक्षाशी युती केली तरी राष्ट्रवादी काँग्रेसचे वैचारिक वेगळेपण गमावले नाही. निवडणुकांमध्ये जय-पराजय होत असतात, पण अजित पवार यांच्याकडे नेहमीच जनधार होता. गेल्या वर्षीच्या विधानसभामे निवडणुकांमध्ये त्यांनी चांगले यश मिळवले. या निवडणुकांमध्ये

अलविदा दादा...

माझे नुकतेच दोनदा बारामतीत जाणे झाले. मुक्कामी राहता आले. यानिमित्ताने मला अजितदादा आणि अजितदादांची ‘दादागिरी’ खऱ्या अर्थाने अनुभवता आली. रस्त्यांची डगडुजी असू दे, पेयजलाच्या पाईपलाईनकरिता रस्ते खोदण्याचे काम असू दे ती तुंबलेली ड्रेनेज सिस्टिम असू दे, बारामतीत कुठंही हिंडा, सारे काम त्वरेने आणि वेळेत पूर्ण झालेली असतील. केलेल्या कामाचे कोणतेही अवशेष अर्थात दगड-विटा-गिऱ्ही-मलबा असं काहीही इतरातः पडलेले दिसणार नाही, यावर अजितदादांचा कटाक्ष होता. व्यवस्था राबवायला दम लागतो. तो दम दादांच्या व्यक्तिमत्त्वात होता.

शनिवारी-रविवारी मतदारसंघात राहायचे, लोकसंपर्क करायचा, हे दादांनी थोरल्या पवार साहेबांकडूनच अंगीकारले. सकाळी सहा-साडेसहाला अजितदादा संबंधित सर्व अधिकाऱ्यांसह मतदारसंघात दौऱ्यावर निघायचे. कामाची सगळी दिपणे, बातम्यांच्या कात्रणासह दादांच्या हातात मी बघितली आहेत. स्पाॅटवर पोहोचल्याबरोबर पंचनामा सुरू. काय बिशाद प्रशासकीय अधिकाऱ्यांची

सोलापूर तरुण भारत https://epaper.dainiktarunbharat.com/

अघटिताचा आघात!

पक्षीय धोरणांना बगल दिली आणि थेट वारसादेखील नाकारण्याचे धाडस दाखविले. स्वतंत्र मार्गावरून चालत राजकारण करण्याची हिंमतही दाखविली. महाराष्ट्राच्या राजकारणात सत्ता ही केवळ पदाने नव्हे, तर प्रभावाने मोजली जाते, हे त्यांनी पुन्हा पुन्हा सिद्ध केले.

नेतृत्वाच्या संधी हिरावण्यात अज अस्त्यत्वाचे खदखदते शय्य उराशी जपून ठेवणे एका टप्प्यावर अवघड झाले, तेव्हा शरद पवारांच्या राजकीय संस्कारांची सावली झगारून त्यातून बाहेर पडण्याच्या निर्णय अजितदादांसाठी सोपा नव्हत. भविष्यातील प्रवासात कोणते अडथळे असतील, कोणत्या संधी असतील आणि कोणत्या अडथळ्यांवर मात करून कोणत्या संधीचे सोने करता येईल, याबाबत कोणतीच निश्चिततादेखील नव्हती. शरद पवारांच्या सावलीतच राहण्यासाठी असंख्य राजकीय नेते धडपडत असतानाच्या काळात, आता आम्ही स्वतंत्रपणे निर्णय घेण्याच्या क्षमतेचे झालो आहोत, असे ठणकावून सांगत स्वतःची वाट आखू पाहणारे अजित पवार हे वेगळे रसायन आहे, याची जाणीव महाराष्ट्राचा झाली. शरद पवारांचे नेतृत्व झगारण्यासाठी अगोदर कोणत्याही नेत्यास आपल्या नेतृत्वाचे वेगळे वलय निर्माण करावे लागते, असा तो काळ. अन्याया, अनेक नेत्यांना सहजपणे कात्रजचा घाट दाखविला जात असे. अशा काळात अजित पवार मात्र आपली भूमिका अधिक ठोकेदार करून त्या सावलीतून बाहेर पडले आणि अधिक तीक्ष्ण व व्यवहारी झाले. शरद पवारांच्या चाणाक्ष राजकारणाचा वारसदार म्हणून पाहिले जाणे अधिक सोपेच, की स्वतंत्र निर्णयक्षमता संपादन केलेला समाजमान्य नेता म्हणून उभे राहणे अधिक सोपे या द्वाद्वंद्व त्यांनी घेतलेले काही निर्णय वादग्रस्त होते खरे, पण ते दुर्लक्ष करण्यासारखे कधीच नव्हते. राष्ट्रवादी काँग्रेसची फाळणी करून शरद पवार यांच्या नेतृत्वाच्या सावलीतील पक्षाचे चिन्ह, झेंडा आणि मूळ पक्षावरच हक्क सांगणे असा धक्कादायक प्रयोग त्यांनी केला. ज्या विचारसरणीचा विरोध करणारे राजकारण त्यांनी कायम केले, त्याच विचारसरणीसोबत जाऊन सत्तेच्या नव्या मांडामांडीत उडी घेणे आणि ‘व्यवहार्य राजकारण’ सांभाळणेही त्यांना जमले. वैचारिक मतभेदापलीकडे जाऊन राज्यहिताची भूमिका

राजकारणापलीकडचे मैत्र

नसेल, त्याबद्दल तसेही स्पष्टपणे सांगून मोकळे होणे हा त्यांचा स्वभाव होता. मात्र, त्यांनी एखाद्या कामाला होकार दिला असेल तर त्याचा पाठपुरावा करून ते शेवटाला नेण्यापर्यंतची जबाबदारी अजितदादा घेत, हे मी कित्येकदा अनुभवले आहे. त्यांच्या या नेतृत्वगुणांमुळे त्यांच्याबद्दल शासन-प्रशासनात एक विश्वास निर्माण झाला. प्रशासनावर चांगली पकड ठेवून जनतेच्या हिताचे नेमके निर्णय करून घेत असताना त्यांची निर्णयक्षमता वेळोवेळी सिद्ध झाली. शिवाय त्यांची लोकाभिमुखताही अधोरेखित झाली. महाराष्ट्राच्या विकासात त्यांचे

सातत्याने आग्रहीपणे मांडण्याच्या स्वभावातून त्यांनी महाराष्ट्राच्या राजकारणात नैतिकतेपेक्षा वास्तवाला अधिक महत्त्व देणारी भूमिका ठसठशीतपणे दाखवून दिली.

अजित पवार नावाच्या एका झंझावाताच्या अस्ताचा आघात महाराष्ट्राला सहन होणारा नाही. अजितदादा हे लोकानुभवी निर्णय घेऊन जनतेला स्वनांचाच्या दुनियेत रमविणारे राजकारण करणारे किंवा टीकाटोमण्यांच्या भावनिक आवाहनांनी जनसमुदायासमोर रडणाणे गाणारे नेते नव्हते. त्यांची राजकीय गणिते पक्की होती. बेरजेच्या, वजाबाकीच्या गणितांची उत्तरे अगोदर मांडून त्यानुसार ती गणिते आखणारे ते निष्णात गणिती होते. मतदारसंघ, जातीय समीकरणे, निधीवाटप, प्रशासनावर पकड, निर्णयाचे परिणाम किंवा दुष्परिणाम या सगळ्यांचा ते थंड डोक्याने हिशेब मांडत. त्यामुळेच अनेकाना ते ‘कठोर’ वाटले, तर काहींना हा त्यांच्या ‘कार्यक्षमते’चा पुरावा वाटला. काहींच्या लेखी त्यांचे राजकारण ‘अस्वस्थ करणारे’ देखील होते. त्यांचे राजकारण निराश्रम मात्र कधीच ठरले नाही. म्हणूनच, सत्ता कोणाचीही असो, सत्तेवर कोणताही पक्ष असो, अजित पवार कायम सत्तेच्या केंद्रस्थानी राहिले आणि महाराष्ट्राच्या अर्थकारणावरही त्यांचा प्रभाव राहिला.

अजित पवार यांच्या पश्चात महाराष्ट्राच्या राजकारणात अनेक नवी वळणे येऊ शकतात, असे मानले जात आहे. त्यांच्या प्रशास्यामुळे राजकारणात आणि महाराष्ट्राच्या वर्तमानकाळात भासणारी पोकळी ही आक्रमक राजकारणाशैलीच्या संदर्भातील असेल. राज्याच्या हितासाठी सत्ता असणे गरजेचे आहे, असे ठामपणे ठणकावून, शरद पवार यांच्या सावलीतून बाहेर पडणारा आणि सत्तेच्या राजकारणातील सर्वांत मोठा धोका पत्करणारा नेता गमावल्याने, महाराष्ट्राच्या राजकारणातील नव्या वाटा कोणत्या दिशेला घेऊन जाणार याविषयी आता चर्चादेखील सुरू होईल. अजित पवार यांच्या अलिकडच्या राजकारणातून राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या दुर्भगलेल्या वाटावरून चालणारे वाटसरू पुन्हा एका वाटेवर येतील अशी चर्चा सुरू झाली होती. तसे राजकीय संकेतही मिळू लागले होते. आता त्याचे काय होणार हा राजकारणाचा प्रश्न झाला. त्याचे उत्तर राजकारणातच मिळेल. मात्र,

राजकारणापलीकडचे मैत्र

चांगले योगदान राहिलेले आहे. केंद्रीय रस्ते व महामार्ग मंत्री म्हणून महाराष्ट्रात राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाच्या वतीने कामे करीत असताना मला त्यांच्या कार्यशैलीचा अनुभव आला. विशेषतः पश्चिम महाराष्ट्रात पुणे जिल्हा, सातारा जिल्हा आणि अन्य संबंधित भागात पालखी मार्ग किंवा अन्य कामे करताना भूसंपादनानसह अनेक प्रकारच्या अडचणी आल्या. परंतु, महाराष्ट्राचा विकास होत आहे हे लक्षात ठेवून या सगळ्या कामांना त्यांनी स्वतः संपूर्ण ताकदीने पाठबळ दिले. सहकार्य दिले. या सर्व कामांमध्ये त्यांचे खूप मोठे सहकार्य मिळाले, याचा विशेषत्वाने उल्लेख केला पाहिजे.

राजकारणात कधी जमते, कधी जमत नाही. कधी पार्टी सोबत असते, कधी नसते. ते बघून आम्ही मैत्री केली नाही. त्यामुळे सतेत असो या नसो, त्यांचे व माझे संबंध पूर्ण होते, तसेच ते आज अखेरेच्या क्षणापर्यंत होते. राजकीय पदे आणि भूमिका बाजूला ठेवून वैयक्तिक स्तरावरील मैत्रभाव आम्ही दोघांनीही एकमेकांबद्दल जोपासला हे मला अधिक महत्त्वाचे वाटते.

अजितदादा पवार हे माझे राजकारणातले आणि राजकारणाच्या पलीकडले उत्तम मित्र होते. ज्येष्ठ नेते शरद पवार यांचा वारसा त्यांनी चांगला चालवला. सुखी, संपन्न, समृद्ध महाराष्ट्र घडवण्याची ताकद त्यांच्याकडे होती. एका दमदार, दिलखुलास आणि कमालीची निर्णयक्षमता असलेल्या नेत्याला आपण सारे मुकले आहोत. त्यांचे व माझे कौटुंबिक संबंध होते, त्यामुळे अजितदादांचे अचानक निधून जाणे ही माझ्यासाठी एक व्यक्तिगत हानी आहे.

भाषापूर्ण श्रद्धांजली!
(केंद्रीय रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्री, भारत सरकार)

उमदा राजकारणी, कठोर प्रशासकाचा अस्त

दोन्ही राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षांनी मिळून (शरद पवार गट आणि अजित पवार गट) एकूण २१.५ टक्के मते मिळवली होती, ही बाब दुर्लक्षित करता येणार नाही. पुढे या दोन्ही पक्षांचे विलीनीकरण झाल्यानंतर २० ते २१ टक्के लोकांचा पाठिंबा असणारा हा पक्ष असणार होता. पुढील काळात महाराष्ट्राच्या राजकारणात अजित पवार अतिशय महत्त्वाची भूमिका बजावणार होते. पण दुर्दैवाने त्यांचा अकाली मृत्यू झाल्याने या सर्व शक्यता कागदावरच राहिल्या.

यापूर्वी विमान आणि इतर अपघातांमध्ये अनेक नेत्यांचे मृत्यू झाले आहेत. या नेत्यांच्या मृत्यूंमुळे राजकारणाची दिशा बदलल्याचे आपण पाहिले आहे. संजय गांधी, माधवराव शिंदे, आंध्र प्रदेशचे कर्तबगार माजी मुख्यमंत्री राजशेखर रेड्डी यांचे मृत्यू विमान अपघातांमध्येच झाले होते. तत्कालीन केंद्रीय कृषी आणि महाराष्ट्राचे माजी उपमुख्यमंत्री गोपीनाथ मुंडे यांचा मृत्यू वाहन अपघातात झाला होता. या सर्वांच्या मृत्यूनंतर त्या त्या राज्याच्या किंवा देशाच्या राजकारणात बदल झाल्याचे आपण पाहिले आहे. आता अजित पवार यांच्या मृत्यूनंतर राज्याच्या राजकारणाची दिशाही बदलण्याची चिन्हे आहेत.

अलिकडच्या काळात अजित पवार आणि शरद पवार यांची जवळीक वाढत होती. राज्यातील महानगरपालिकांच्या निवडणुकांमध्ये दोन्ही राष्ट्रवादी पक्षांची युती झाल्याचे आपण पाहिले. आता जिल्हा परिषदा, पंचायत समित्या आणि ग्रामपंचायतींच्या निवडणुकांसाठीही हे दोन्ही पक्ष एकत्र आले आहेत. या निमित्ताने अजित पवार भारतीय जनता पक्षाशी असलेल्या युतीतून बाहेर पडून काकांबरोबर जाणार का, असा प्रश्न पुढे येत होता. अर्थात दोन्ही राष्ट्रवादी पक्षांची जवळीक वाढत असली तरी अजित पवार युतीतून बाहेर पडले असते, असे वाटत नाही. युतीबरोबर राहूनही ते स्वतःचे वेगळे अस्तित्त्व टिकवणार होते आणि त्याच वेळी शरद पवार यांच्या राष्ट्रवादीशी जवळीक राखणार होते.

अजित पवार यांची प्रशासनावर घट्ट पकड होती याची अनेक उदाहरणे दिली जातात. त्याचबरोबर एखाद्याला शब्द दिला की तो पूर्ण कदाप्यसाठी ते जाताने लक्ष घातून काम करू नद्याचे, याचेही अनेक किस्से सांगितले जातात. असाच एक किस्सा मला आठवतो. अजित पवार यांचे महाविद्यालयीन शिक्षण कोल्हापूरच्या शहाजी कॉलेजमध्ये झाले होते. त्यामुळे त्यांचे कोल्हापूरवर आणि कॉलेजजवळ असलेल्या रंकाळा तलावावर विशेष प्रेम होते. मागे एकदा रंकाळा तलावात कंजळ नावाची वनस्पती मोठ्या प्रमाणावर वाढली होती. ती पाहिल्यावर त्यांना वाईट वाटले आणि त्यानी संबंधितांना हा

वाचक पत्रे

अजितदादा, मनाला कसं समजावू ?

आज २०२६ जानेवारीची २८ तारीख बुधवार दिवस सकाळी मुम्बयी माझी सूत्रबाई म्हणते, “बाबा, अजितदादा पवार विमान अपघातात मृत्युमुखी पडले.” “अगं खोटं बोलेतेस तू?” ती म्हणाली, “दुरदर्शनवर बातम्या बघा?” दादा, खरंच तुमच्या अपघाताची दृश्ये बघवली जात नव्हती. महाराष्ट्राच्या राजकारणातला कर्तृत्ववान चेहरा, शासकीय यंत्रणेवर दबाव ठेवून जनहितासाठी शासन राबवणारा खरखरा राजकारणी, अनेक संकटांना, मोठ्या हिमतीने आणि कष्टयत्नेने त्यांना थोपवत लोकहित साधणारा नेता, अनेकांच्या अल्पवयच्या बऱेचे आपले कर्तृत्व सांगणे अनुभवले. अजितदादा, पवार कुटुंबाचे एक वलय आपल्या जागीही होते, हे सत्य जरी असले तरी आपल्या सेवाकार्यात संत विचारांचा वसा होता.

गुरुवार, २९ जानेवारी २0२६

महाराष्ट्राने एक क्षमतावान नेतृत्व गमावले असल्याची आणि ती पोकळी भरून निघणे शक्य नसल्याची जाणीव महाराष्ट्रास झाली आहे, एवढे खरे! मराठा राजकारण, राज्यातील सहकार चळवळ, पश्चिम महाराष्ट्राचा सत्ताकेंद्रित वाट या सगळ्यांवर अजित पवारांची पकड होती. आता हे सगळे पट नव्याने मांडले जातील. महायुती नावाच्या एका आगळ्या राजकीय सत्ताकारणात सहभागी झालेले अजित पवार हे सत्तापक्षाकरिता कधी सोयीचे भागीदार ठरले, तर कधी अस्वस्थ करणारे सहप्रवासीदेखील ठरले. त्यांच्या नसण्याने सत्तेची गणिते सोपी होतील की अधिक गुंतागुंतीची, हा प्रश्नही आहेच. आज मात्र, अजित पवार यांचे निधन ही महाराष्ट्राची हानी आहे, हेच खरे. या अनाकलनीय आघातामुळे महाराष्ट्र एका संक्रमणाच्या टप्प्यावर उभा ठाकला आहे. या राज्यात भावनिक नेतृत्व आहे, आंदोलनातून उभे राहिलेले नेतृत्वदेखील आहे. पण प्रसंगी थेट सत्ताकेंद्रावर घाव घालणाऱ्या नेतृत्वाची उणीवही महाराष्ट्राने अनुभवली आहे. अजित पवार यांच्या नसण्याने ही उणीव अधिक ठळक झाली आहे. अजित पवार हे ‘आदर्शवादी’ नेते नव्हते, अशी टीका केली जाते. ती काही अशी खरीदेखील आहे. पण अनेकदा आदर्शवादाने नव्हे, तर ताकदीमुळेच राजकारणाची दिशा बदलते, हेही तितकेच खरे आहे. अजितदादांच्या राजकारणाने अनेक प्रश्न निर्माण केले, अनेक प्रस्थापित मूल्यांवर आघातही केला. पण त्याच वेळी निर्णयक्षमतेचा ठोस निकषही त्यांच्या नेतृत्वाने उभा केला. अजितदादा यांच्या नसण्यामुळे हा निकष कमजोर होण्याची भीती व्यक्त केली जात आहे. कदाचित, अजित पवार यांची नोंद भविष्यातील इतिहासात बंडखोर नेता म्हणून केली जाईल. कदाचित त्यांच्या राजकारणावर व्यवहारवादाचा शिकवणदेखील मारला जाईल. कदाचित, ही सगळीच अजित पवार यांची वैशिष्ट्ये म्हणूनही सांगितली जातील. पण असे असूनही, अजित पवार यांचे असणे आणि सणणे यातील फरक सर्वांना अंतर्मुख करणाराच असेल. त्यांची वेगळी ओळख कधीच पुसली जाणार नाही. म्हणूनच, त्यांच्या नसण्याची वेदना महाराष्ट्राच्या राजकीय विश्वासह साऱ्यांना अस्वस्थ करणारी आहे. ‘तरुण भारत’ परिवारातर्फे अजित पवार यांच्या स्मृतीस विनम्र श्रद्धांजली.
█

वैध

पराक्रमाची पताका
प्रजासत्ताक दिन हा केवळ सोहळ्यांचा किंवा औपचारिक सन्मानांचा दिवस नसून, देशाच्या अंतर्गत सुरक्षेसाठी दिवसातले लढणाऱ्या शूर जवानांच्या त्यागाची आठवण करून देणारा दिवस आहे. याच पृष्ठभूमीपेढांच्या प्रजासत्ताक दिनाच्या पूर्वसंध्येला गडचिरोली पोलिस दलाने मिळवलेला सन्मान हा केवळ एका जिल्ह्यापुरता मर्यादित नसून संपूर्ण देशासाठी गौरवाचा विषय ठरतो. देशभरात जाहीर झालेल्या १२१ पोलिस शौर्यपदकांपैकी तब्बल ३१ शौर्यपदके गडचिरोली पोलिस दलाला मिळाली असून, त्यामुळे गडचिरोलीने देशात दुसरा क्रमांक पटकावला आहे. नक्षलवादग्रस्त म्हणून देशभरात ओळखल्या जाणाऱ्या गडचिरोली जिल्ह्याने आज आपल्या ओळखीचा इतिहास बदलला आहे. कधीकाळी भीती, बंदूक आणि श्फोटांची छाय़ा असलेला हा जिल्हा आज शौर्य, नियोजन आणि पोलिस दलाच्या शिस्तबद्ध कारवाईमुळे देशाच्या पटलावर सकारात्मक उदाहरण म्हणून उभा राहिला आहे.

२२ एप्रिल २०१८ रोजी बोरिया-कसनसूर येथे झालेल्या ऐतिहासिक चकमकीद ४० माओवाद्यांना ठार मारण्यात गडचिरोली पोलिसांना मिळालेले पथ हे केवळ एक लष्करी यश नव्हते, तर नक्षल चळवळीच्या कणाकणावर घाव घालणारी निर्णायक कारवाई होती. या चकमकीत सहभागी असलेल्या पोलिस अधिकाऱा व जवानांनी दाखवलेले धैर्य, प्रसांगवाहन आणि बलिदान आज शौर्यपदकांच्या रूपाने गौरवले जात आहे. पोलिस निरीक्षक अमोल फडतरे, सहायक उपनिरीक्षक वासुदेव मडावी, मधुकर नैताम, प्रशासक नाईक संतोष नैताम, विश्वनाथ सडमेक, बिटाजी वेलाडी, करे उरपा आत्राम यांच्यासह अनेक जवानांनी जीव धोक्यात घालून देशाच्या सुरक्षेसाठी लढा दिला. काही जवानांनी तर आपले प्राण अर्पण करून कर्तव्याची सर्वोच्च पातळी गाठली. त्यांच्या बलिदानामुळेच आज गडचिरोलीचा चेहरा बदलताना दिसतो आहे. या शौर्याच्या जोडीला गडचिरोली पोलिस दलात झालेल्या ३९४ पदोन्नती हा देखील तितकाच महत्त्वाचा टप्पा आहे. वेगवर्धित पदोन्नती, तसेच हुतात्मा पोलिस जवानांच्या कुटुंबीयांना देण्यात आलेल्या पदोन्नती या निर्णयातून शासन आणि प्रशासनाचा संवेदनशील दृष्टिकोन दिसून येतो. केवळ शौर्यालाच नव्हे, तर प्रामाणिक सेवेची दखल घेणारी ही प्रक्रिया पोलिस दलाचे मनेबंद वाढवण्याची आहे. महत्त्वाचे म्हणजे गडचिरोली पोलिसांनी नक्षलवादविरोधातील लढा केवळ बंदुकीच्या जोरावर लढलेला नाही. सोशल पोलिसिंगच्या माध्यमातून आदिवासी समाजात विश्वास निर्माण करणे, त्यांना विकासाच्या मुख्य प्रवाहात आणि बलिदान आज चळवळीची वैचारिक मुळे कमकुवत करणे, हा या लढ्याचा खरा पाया ठरला आहे. पोलिस अधीक्षक नितोत्पल यांच्या मार्गदर्शनाखाली सी-६० पराकाने अतिदुर्गम व नक्षलप्रभावित भागात पोलिस चौक्या उभारून नक्षल्यांची मुस्कटदाबी केली. बिना गुंडा परिसरात उपारलेली पोलिस चौकी ही केवळ प्रशासकीय रचना नसून, राज्याच्या उपस्थितीचे आणि सुरक्षेच्या विश्वासूचे प्रतीक आहे. गडचिरोली पोलिसांच्या या कामगिरीकडे केवळ शौर्यपदकांच्या आकड्यांतून पाहणे ही मोठी चूक ठरेल. कारण हा लढा बंदुकीपेक्षा जास्त विश्वासूचा, संघामाचा आणि सातत्याचा आहे. नक्षलवादाला रोखताना पोलिसांनी केवळ हिंसाचारचे उतर हिंसाचाराने दिले नाही, तर विकास, सुरक्षा आणि संवाद या तीन पायांवर उभी राहणारी नवी व्यवस्था निर्माण केली. आज गडचिरोलीत उभा राहल असलेला शांततेचा नवा अध्याय हा सहज घडलेला नसून, तो पोलिस जवानांच्या घाम, रक्त आणि बलिदानातून घडलेला आहे. म्हणूनच हा पराक्रम नक्षलप्रसूता न ठेवता, तो धोरणांचा भाग बनणेंचे हीच खरी राष्ट्रसेवा ठरेल. केंद्रीय गृहमंत्री अमित शाह यांनी २०२६ पर्यंत संपूर्ण देश नक्षलमुक्त करण्याचा संकल्प जाहीर केला आहे. त्या संकल्पानेच दिशेने गडचिरोली पोलिसांनी उचललेली पावले आज प्रत्यक्षात परिणाम देताना दिसत आहेत. नक्षलवादच्या अंधारातून बाहेर पडत असलेला गडचिरोली जिल्हा हा देशातील इतर नक्षलप्रभावित भागांसाठी मार्गदर्शक ठरू शकतो. प्रजासत्ताक दिनी मिळालेली ही शौर्यपदके केवळ सन्मानचिन्ह नाहीत, तर गडचिरोली पोलिसांच्या रक्त, घाम आणि बलिदानाची पावती आहेत. दुर्गम जंगल, अवघड भौगोलिक परिस्थिती आणि संततचा जीवघेणा धोका असूनही पोलिस जवानांनी कर्तव्यशील तडडोल केली नाही. शासन, प्रशासन आणि स्थानिक नागरिक यांच्यातील समन्वयानुत उभा राहिलेला हा विश्वासूचा पूल नक्षलवादच्या विरोधातील लढ्यात निर्णायक ठरत आहे. गडचिरोलीचा हा अनुभव देशातील इतर नक्षलप्रभावित भागांसाठी दिशादर्शक ठरू शकतो.
█

९९२२९९५८८

महाराजांच्या श्रीगुरुदेव सेवा मंडळाची व्याप्ती समजून घेतली. मी म्हणालो, दादा, आपणास वेळ तर होणार नाही? आपण हसत म्हणाला, कधी तरी आपल्यासारखी गावखेड्यापर्यंत लोकजागरण करणारी मंडळी भेटतात. त्यांच्याकडून खूप काही शिकता येतं. मग मी आपल्या भेटीचा वेळ विचारतो म्हणाला, “अमरावती येथील संत गाडगेबाबा विद्यापीठात, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज अध्यासन निर्माण व्हावे यासाठी शासन अनुदानाची गरज आहे.” दादा, आपण त्वरित संत गाडगे बाबा विद्यापीठाचे तत्कालीन प्रभारी कुलगुरू डॉ. प्रमोद येवले यांना फोन करून अध्यासनासंबंधी सर्व माहिती घेतली. आम्ही दिलेल्या निवेदनावर आपण हिरवा शेर मारला.

अजितदादा, या साऱ्या आठवणी आणि डोळ्यात अश्रूच्या धारा आहेत. दादा, ती भेट. तो आपला स्मित हास्य करणारा प्रसन्न चेहरा आणि भाषेचा वेगळा बाज माझ्या हृदयात कोरला आहे. तो सांभळत मी माझ्यातला सेवाभाव जपणार आहे.

ज्ञानेश्वर दुर्गादास रक्षक/९८२३९६२९२
█

● ● ●

● ● ● ● ●

● ● ●

● ● ● ● ●

दादांची एक्झिट मनाला चटका लावणारी सह्याद्री गहिवरतोय, महाराष्ट्र रडतोय...

६ वेळा उपमुख्यमंत्री राहिलेल्या अजितदादांची वाटचाल व आठवणी

महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे विमान अपघातात निधन झाले आहे. बुधवार, १८ जानेवारी २०२६ रोजी सकाळी ८.४५ वाजता बारामती विमानतळावर लँडिंग करताना हा अपघात झाला. त्यांच्यासोबत विमानात असलेल्या सर्वांचा मृत्यू झाला. अजित पवारांच्या निधनाने महाराष्ट्राच्या राजकारणावर मोठी पोकळी निर्माण झाली आहे. एखाद्या नेत्याच्या निधनानंतर सह्याद्री रडतोय तर महाराष्ट्र गहिवरतोय, असा नेता पुन्हा होणे नाही...

बारामतीत शिक्षण घेतले, काका शरद यांना घाबरायचे

अजित पवार यांचा जन्म २२ जुलै १९५९ रोजी अहमदनगर जिल्ह्यातील देवळाली प्रवरा येथे झाला होता. ते शरद पवार यांचे मोठे भाऊ अनंतराव पवार यांचे सुपुत्र होत. अजित यांचे वडील चित्रपटसृष्टीशी संबंधित होते आणि मुंबईतील व्ही. शांताराम यांच्या राजकमल स्टुडिओमध्ये काम करत होते. पवारांचे आजोबा, गोविंदराव पवार, बारामती सहकारी व्यापारात काम करत होते आणि त्यांच्या आजोबा शैलीची देखभाल करत होत्या. अजित यांच्या मोठ्या भावांचे नाव श्रीनिवास आहे. श्रीनिवास कृषी आणि ऑटोमोबाइलशी संबंधित मोठे व्यावसायिक आहेत. असे म्हटले जाते की अजित आपल्या महत्त्वाच्या निर्णयांमध्ये मोठ्या भावांचा सल्ला घेत असत. त्यांनी महाराष्ट्र एज्युकेशन सोसायटी हायस्कूल, बारामती येथून आपले प्राथमिक शिक्षण घेतले. कॉलेजमध्ये असतानाच त्यांच्या वडिलांचे निधन झाले. अजित यांनी महाराष्ट्रातील कोल्हापूर येथील शिवाजी विद्यापीठातून पदवी संपादन केली आहे. अजित सुरुवातीला शरद पवारांचे खासगी सचिव होते. एका वाहिनीला दिलेल्या मुलाखतीत बालपणाचा उल्लेख करताना अजित म्हणाले होते, 'मी सुरुवातीपासूनच माझ्या काकांना घाबरत होतो, पण आम्हा भावंडांमध्ये नेहमीच प्रेम होते. मला वाटते की पक्ष आणि कुटुंब वेगळे ठेवले पाहिजेत. अजित यांनी महाराष्ट्राचे माजी मंत्री पद्मसिंह पाटील यांच्या बहीण सुनेत्रा पवार यांच्याशी विवाह केला आहे. त्यांना जय पवार आणि पार्थ पवार अशी दोन मुले आहेत. सुप्रिया सुळे या अजित यांच्या चुलत बहीण आहेत.

अजित पवारांचा राजकारणात प्रवेश

अजित पवारांनी सहकार, शेती व ग्रामीण प्रशासन मंत्रालयात सक्रिय सहभाग घेतला. त्यांनी आपले चुलते शरद पवारांच्या नेतृत्वात बारामती परिसरात संघटनात्मक कामातून आपल्या नेतृत्वाची चुनूक दाखवली. त्यामुळे लवकरच राज्य पातळीवर एक प्रभावी नेता म्हणून त्यांचा उदय झाला. अजित पवार १९८२ मध्ये पुण्यातील एका सहकारी साखर कारखान्याच्या संचालक मंडळावर निवडून आले. यामुळे त्यांच्या सक्रिय राजकीय कारकिर्दीची सुरुवात झाली. त्यांचे काका शरद पवार यांच्या निगराणीखाली त्यांनी झपाट्याने प्रगती केली. अजित पवार पहिल्यांदा १९९१ मध्ये बारामती येथून लोकसभेचे खासदार झाले, परंतु त्यानंतर त्यांनी शरद पवारांसाठी ही जागा सोडली. त्याच वर्षी ते बारामती येथून आमदार झाले आणि त्यानंतर १९९५, १९९९, २००४, २००९, २०१४, २०१९ आणि २०२४ मध्ये सलग विजयी झाले. त्यांनी सिंचन, वित्त, कृषी आणि ग्रामीण विकास अशी महत्त्वाची खाती सांभाळली. त्यांनी महाराष्ट्राचे अनेक वेळा उपमुख्यमंत्री म्हणून काम केले आणि डिसेंबर २०२४ पासून देवेंद्र फडणवीस सरकारमध्ये पुन्हा काम केले. ते नियमितपणे सार्वजनिक सभा घेत असत आणि त्यांच्या जलद निर्णय घेण्याबद्दल प्रसिद्ध होते. अजित पवार यांचे १९८५ साली महाराष्ट्राचे माजी मंत्री पद्मसिंह पाटील यांच्या कन्या सुनेत्रा पवार यांच्याशी लग्न झाले. त्यांना जय आणि पार्थ ही दोन मुले आहेत. पार्थ राजकारणातही सक्रिय आहे.

संस्थात्मक व सामाजिक भूमिका

अजित पवारांनी १९९९ पासून आतापर्यंत उपमुख्यमंत्री, वित्त नियोजन, ऊर्जा, जलसंपदा, ग्रामविकास आदी आदी विविध पदे भूषवली. ते बारामती विद्या प्रतिष्ठानचे विश्वस्त होते, त्यांनी वसंतदादा शुगर इन्स्टिट्यूट पुणे, रयत शिक्षण संस्था सातारा, पुणे जिल्हा शिक्षण मंडळ, महाराष्ट्र ऑलिम्पिक असोसिएशन, महाराष्ट्र राज्य खो-खो असोसिएशन, महाराष्ट्र राज्य कबड्डी असोसिएशन, महानंद व महाराष्ट्र राज्य सहकारी साखर कारखाना संघ आदी विविध संस्थांवर ते अध्यक्ष ते सदस्य म्हणून कार्यरत होते. या सर्व संस्थांवर त्यांनी आपल्या कामाची छापही पाडली होती.

शरद पवारांसाठी लोकसभा जागा सोडली

अजित पवारांनी १९८२ मध्ये राजकारणात प्रवेश केला. तेव्हा ते एका सहकारी साखर कारखान्याच्या मंडळावर निवडून आले होते. त्यानंतर १९९९ मध्ये ते पुणे जिल्हा सहकारी बँकेचे (पीडीसी) अध्यक्ष

बनले आणि १६ वर्षे या पदावर राहिले. १९९३ मध्ये ते पहिल्यांदा बारामतीमधून खासदार झाले. पोटनिवडणूक झाली, तेव्हा त्यांनी काका शरद पवारांसाठी जागा सोडली. येथूनच निवडून शरद पवार पी.व्ही. नरसिंह राव यांच्या सरकारमध्ये संरक्षण मंत्री बनले. १९९६ ते २००४ पर्यंत शरद पवार बारामतीमधून खासदार राहिले. १९९५ मध्ये अजित पवार बारामती विधानसभा मतदारसंघातून आमदार झाले. त्यानंतर १९९९, २००४, २००९ आणि २०१४ मध्येही ते याच मतदारसंघातून आमदार म्हणून निवडून आले. १९९९ मध्ये विलासराव देशमुख यांच्या सरकारमध्ये त्यांना जलसंपदा विभागात कॅबिनेट मंत्री बनवण्यात आले. २००४ मध्ये जेव्हा राष्ट्रवादी काँग्रेसला ७९ जागा मिळाल्या, तेव्हा शरद पवारांनी काँग्रेसला (६९ जागा) सरकार स्थापन करण्याची संधी दिली. शरद पवारांच्या या निर्णयामुळे अजित पवार नाराज झाले होते. अजित पवारांच्या सहकाऱ्यांचे असे मत होते की, हे त्यांना बाजूला सारण्यासाठी केले जात आहे. त्यांचे काका त्यांना मुख्यमंत्री होण्यापासून रोखण्यासाठी हे सर्व करत आहेत. 'अजित पवारांनी त्यांना नेहमीच पितृतुल्य मानले आहे. पक्षात असताना त्यांनी जे काही निर्णय घेतले, ते शरद पवारांच्या इच्छेनेच घेतले.' अजित पवार आणि शरद पवार एकाच राजकीय घराण्यातून आले असले तरी त्यांच्या राजकारणात खूप फरक आहे. शरद पवार कधीही स्पष्ट बोलत नाहीत, तर अजित यांना एखाद्या गोष्टीला नाही म्हणायचे असेल तर ते कधीही बोलण्यास चुकत नाहीत.

त्यांचा पहाटेचा शपथविधी

२२ नोव्हेंबर २०१९, संध्याकाळी ४ वाजताची वेळ. काँग्रेस, शिवसेना आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसचे (एनसीपी) सर्व दिग्गज नेते नेहरू सेंटर मुंबईत एकेक करून पोहोचत होते. भाजप आणि शिवसेनेची युती तुटल्यानंतर महाराष्ट्रात गेल्या चार आठवड्यांपासून हे निश्चित झाले नव्हते की सरकार कोण बनवणार आणि कोणासोबत मिळून बनवणार. या दृष्टीने ही बैठक अत्यंत महत्त्वाची होती. सेंटर टेबलवर राष्ट्रवादी काँग्रेसचे अध्यक्ष शरद पवार आणि त्यांच्या शेजारी त्यांचे पुतणे अजित पवार एक फाईल घेऊन बसले होते. त्यांच्या हावभावावरून ते मॉर्टिंगला कंटाळले असावेत असे वाटत होते. तेवढ्यात अजित यांच्या मोबाईलवर एक मेसेज आला. ते वॉशरूमला जाण्याच्या बहाण्याने बाहेर गेले आणि सुमारे १० मिनिटे फोनवर बोलत राहिले. परत आल्यावर त्यांचा अंदाज आणि चेहऱ्यावरील भाव बदलले होते. बैठकीत उपस्थित असलेल्या कोणालाही दुसऱ्या दिवशी सकाळी काय होणार आहे याचा अंदाज नव्हता. २२ नोव्हेंबर २०१९ रोजी महाविकास आघाडीच्या बैठकीत उद्भव ठाकरे पाच वर्षे सरकार चालवतील असे उरले. दुसऱ्या दिवशी २३ नोव्हेंबर रोजी पहाटे ६:३० वाजता शरद पवार एका फोन कॉलने जागे झाले. फोनवर कोणीतरी घाबरून म्हणाले, 'मी नुकताच राजभवनातून परतलो आहे, तुम्ही एकदा न्यूज चॅनल बघा.' हा फोन शरद पवारांच्या पक्षाच्या सदस्याचा होता. शरद यांना काहीतरी शंका आली, फोन ठेवताच त्यांनी लगेच वर्तमानपत्र पाहिले. एका इंग्रजी दैनिकाने

छापले होते की 'पुढील पाच वर्षे उद्भव सर्वसंमतीने मुख्यमंत्री असतील'. पुढच्याच क्षणी त्यांनी दूरदर्शनवर वृत्तवाहिनी तपासल्या तेव्हा पाहिले की हेडलाइन होती - देवेंद्र फडणवीस मुख्यमंत्रिपदाची शपथ घेतिले. अजित पवार महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री असतील. शरद पवार यांना समजावला वेळ लागला नाही. त्यांनी लगेच उद्भव ठाकरे यांना फोन लावला. २ डिसेंबर २०१९ रोजी एका वृत्तवाहिनीला दिलेल्या मुलाखतीत शरद पवार यांनी सांगितले होते की, 'मी सर्वांत आधी उद्भव ठाकरे यांना फोन केला आणि म्हटले, हे जे काही घडले आहे ते योग्य नाही. आपल्याला ते दुरुस्त करावे लागेल. आपण जे ठरवले आहे तेच होईल.' तिन्ही पक्षांच्या (काँग्रेस, शिवसेना आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस) चर्चेला काही अंत नाही. गेल्या एका महिन्यापासून फक्त चर्चाच सुरू आहे, जी कुठेही पोहोचणार नाही. राज्याला एक स्थिर सरकार हवे आहे, म्हणूनच मी हे पाऊल उचलले आहे.

प्रतिभा पवारांमुळे अजितदादा परतले

अजित पवार यांच्या मनघरणीची जबाबदारी चुलत बहीण सुप्रिया यांना देण्यात आली. सुरुवातीला सुप्रियांना वाटले की अजितदादा ऐकणार नाहीत. म्हणून त्यांनी त्यांच्या आई प्रतिभा पवार यांच्याशी बोलणे करून दिले. प्रतिभा पवार यांना अजित यांनी नेहमीच आईप्रमाणेच मानले. अजित दादांना प्रतिभा पवारांचे म्हणणे समजले आणि ते राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्ये परतले. असे मानले जाते की शरद पवारांच्या दबावामुळे बंडखोर आमदारांनी आपले मन बदलले होते, त्यामुळे अजित यांनाही परत फिरावे लागले. अशा प्रकारे शपथ घेतल्यानंतर अवघ्या ८० तासांतच सरकार कोसळले. २०१९ मध्ये राष्ट्रवादी काँग्रेसमधून बाहेर पडून भाजपमध्ये सामील झाल्यानंतर अजित पवारांना 'पर फोडणारे' म्हटले गेले. अजित पवारांनी काही काळापूर्वी एका मुलाखतीत सांगितले होते की, 'आम्ही भाजपमध्ये सामील होणार आहोत, हे शरद पवारांना माहीत होते.' नंतर ते त्यांच्या शब्दावरून फिरले. २०२४ च्या लोकसभा निवडणुकीत अजित पवारांनी त्यांची बहीण सुप्रिया सुळे यांच्या विरोधात पत्नी सुनेत्रा यांना निवडणुकीत उभे केले होते, पण सुनेत्रा हरल्या. २०२४ च्या लोकसभा निवडणुकीत अजित पवारांनी त्यांची बहीण सुप्रिया सुळे यांच्या विरोधात पत्नी सुनेत्रा यांना निवडणुकीत उभे केले होते, पण सुनेत्रा हरल्या. राजदीप सरदेसाई यांनी त्यांच्या *४* २०२०: द इलेक्शन टॅट सराहाइज्ड इंडिया *४* या पुस्तकात याचा उल्लेख करताना लिहिले आहे की, २०१९ मध्ये जेव्हा भाजपने अजित पवारांना आपल्या बाजूने घेतले, तेव्हा त्यांनी हे वचन घेतले की तुम्ही लोकसभा निवडणुकीत पत्नी सुनेत्रा पवार यांना सुप्रिया सुळे यांच्या विरोधात उभे कराल. अजित यांनी एका मराठी चॅनलला दिलेल्या मुलाखतीत म्हटले होते, 'बहिणीच्या विरोधात पत्नीला उभे करणे ही एक चूक होती. सुप्रियांच्या विरोधात लढवण्याचा निर्णय पक्षाच्या संसदीय मंडळाचा होता. आता मला वाटते की तो चुकीचा निर्णय होता.'

त्यांच्यावर सर्वात मोठ्या घोटाळ्याचा आरोप

१९९९ ते २००९ पर्यंत अजितदादा जलसंधारण मंत्री होते. सिंचनासाठी धरणे बांधण्याच्या योजनेत मोठा घोटाळा झाल्याचा आरोप करण्यात आला. अजित पवार यांच्यावर सुमारे ७० हजार कोटी रुपयांच्या गैरव्यवहाराचा आरोप करण्यात आला. २०१४ च्या निवडणूक प्रचारादरम्यान फडणवीस यांनी अजित पवारांना भ्रष्ट म्हटले होते आणि शोले चित्रपटातील 'चकी पिर्सिंग-पिर्सिंग' हा संवाद वापरून त्यांच्यावर टीका केली होती. अजित पवार यांनी नुकत्याच एका मराठी वृत्तपत्राला

दिलेल्या मुलाखतीत घोटाळ्याच्या प्रश्नावर म्हटले होते, 'महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीचा खर्च ४२ हजार कोटी रुपये होता. ७० हजार कोटी कुटून येणार? हे सर्व बदनामी करण्याचे षडयंत्र आहे.' बॉम्बे उच्च न्यायालयाने २२ ऑगस्ट २०१९ रोजी महाराष्ट्र सहकारी क्षेत्रातील साखर कारखाने फसवणुकीने विकल्याच्या आरोपांची चौकशी करण्याचे आदेश दिले आणि ते कवडीमोल भावाने विकले गेले असे म्हटले, त्यानंतर पोलिसांनी तक्रार नोंदवून प्रकरणाचा तपास सुरू केला आणि त्याचा क्लोजर रिपोर्ट सादर करण्यात आला आहे. २०२१ मध्ये ईडीने क्लोजर रिपोर्टला विरोध केला होता आणि जुलै २०२१ मध्ये, या घोटाळ्याच्या संदर्भात जयेश्वर साखर कारखान्याची मालमताही जप्त केली होती, ज्यात अजित पवार कधीकाळी संचालक होते. घोटाळ्याच्या आरोपानंतर अजित यांनी त्यांचा मुलगा पार्थ पवारला सांगितले होते की, शेती करणे राजकारणापेक्षा अधिक फायदेशीर आहे. तर २०१९ मध्ये त्यांनी त्यांचा मुलगा पार्थला मावळमधून लोकसभा निवडणूक लढवली होती, जिथे ते हरले होते.

सुप्रिया सुळेंचे मोठे विधान

१७ एप्रिल २०२३. शरद पवारांच्या कन्या सुप्रिया सुळे म्हणाल्या की, १५ दिवसांत महाराष्ट्राच्या राजकारणात दोन मोठे स्फोट होतील. त्यानंतर बरोबर १० दिवसांनी, म्हणजेच २७ एप्रिल रोजी शरद पवार म्हणाले की, भाकरी योग्य वेळी फिरवली नाही तर ती करपते. भाकरी फिरवण्याची वेळ आली आहे. या संकेतांच्या नंतर २ मे २०२३ रोजी शरद पवारांनी राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे (छड्डा) अध्यक्षपद सोडण्याची घोषणा केली. अजित पवार म्हणाले- नवीन चेहऱ्यांना पुढे आणणे ही राष्ट्रवादी काँग्रेसची परंपरा राहिली आहे. अजित नीट आनंद साजरा करू शकले नाहीत तोच ४ दिवसांनी शरद पवारांनी राजीनामा मागे घेतला. अजित पवारांनी पुन्हा एकदा आपला मार्ग बदलण्याचा विचार केला. ३० जून २०२३. अजित पवारांनी राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या दोन वेगवेगळ्या बैठका बोलावल्या. दुसऱ्या बैठकीत आमदारांसोबत अजित पवारांच्या बहीण सुप्रिया सुळेही उपस्थित होत्या, मात्र त्यांना याची कल्पना नव्हती. शरद पवार त्यावेळी महाराष्ट्राबाहेर होते. एका पत्रकाराने विचारले की अजित पवार बैठक बोलावताहेत आणि तुम्ही इथे आहात, तेव्हा शरद पवार म्हणाले होते की अजित पवार विरोधी पक्षनेते आहेत, त्यामुळे त्यांना आमदारांची बैठक बोलावण्याचा अधिकार आहे.' या वक्तव्यानंतर बरोबर दोन दिवसांनी अजित पवारांनी पुन्हा एकदा पक्षाविरुद्ध बंड केले. अजित पवार आपल्या ३० समर्थक आमदारांसह शिंदे सरकारमध्ये सामील झाले. २ जुलै रोजी अजित पवारांनी महाराष्ट्र सरकारमध्ये सामील होऊन पाचव्यांदा उपमुख्यमंत्रिपदाची शपथ घेतली. छगन भुजबळ यांच्यासह राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या ९ आमदारांनी मंत्रिपदाची शपथ घेतली. २०१९ मध्ये अजित पवारांनी देवेंद्र फडणवीस यांच्यासोबत उपमुख्यमंत्रिपदाची शपथ घेतली होती. सध्या ते दोघेही उपमुख्यमंत्रिपदावर आहेत. ९ जुलै २०२३. शरद पवारांनी एका पत्रकार परिषदेला संबोधित करताना म्हटले की, असे कसे होऊ शकते की, ज्याने पक्ष स्थापन केला, त्याच पक्षाकडून त्याची ओळख, त्याचे निवडणूक चिन्ह हिरावून घेतले जावे. ६ फेब्रुवारी २०२४ रोजी अजित पवारांना राष्ट्रवादी काँग्रेसचे निवडणूक चिन्ह 'घड्याळ' मिळाले होते आणि शरद पवारांना 'तुतारी वाजवणारा माणूस' हे निवडणूक चिन्ह मिळाले होते. या निर्णयावर शरद पवार गटाचे नेते जितेंद्र आव्हाड म्हणाले होते की, हे होणारच होते, आम्हाला आपोच माहीत होते. आज त्यांनी (अजितदादांनी) शरद पवारांचा राजकीय गळा घोटला आहे. २ मे २०२३ रोजी शरद पवारांनी आपल्या भाषणात म्हटले होते- आता माझे वय झाले आहे, आता नवीन पिढीने सत्ता सांभाळावी. २ मे २०२३ रोजी शरद पवारांनी आपल्या भाषणात म्हटले होते- आता माझे वय झाले आहे, आता नवीन पिढीने सत्ता सांभाळावी.

कुटुंबाची एकत्र दिवाळी

२०२३ पर्यंत बारामतीमध्ये कुटुंब एकत्र दिवाळी साजरी करत असे ३५ डेज या पुस्तकानुसार, जेव्हा अजित पवार पक्षातून बाहेर पडले तेव्हा सुप्रिया त्यांना समजावण्यासाठी पोहोचल्या होत्या. अजित पवार यांच्या समर्थकांचे मत आहे की सुप्रिया सुरुवातीपासूनच अजित यांच्या प्रचारक राहिल्या आहेत. दोघांनी कधीही एकमेकांना लक्ष्य केले नाही. राजकीय मतभेद कितीही असले तरी, शरद पवार यांचे संपूर्ण कुटुंब बारामतीमध्ये एकत्र दिवाळी साजरी करते. या वर्षीचे माहीत नाही पण २०१९ असो वा २०२३, यात कोणताही फरक पडलेला नाही. या वर्षी अजित पवारांनी त्यांच्या काटेवाडी गावात दिवाळी साजरी केली, तर शरद पवारांनी गोविंदबाग निवासस्थानी दिवाळी समारंभाचे आयोजन केले. यापूर्वी अजित काका शरद यांच्या घरीच दिवाळी साजरी करत होते. अजित जेव्हा राष्ट्रवादी काँग्रेसमधून वेगळे झाले, तेव्हा बहीण सुप्रिया म्हणाल्या होत्या की, आपल्यात कितीही मतभेद असले तरी आपण कुटुंबात राजकारण येऊ देणार नाही.

एक घाव, दोन तुकडे अशी दादांच्या कामाची पध्दत होती

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे अपघाती निधन झाले त्याचे वृत्त समजताच धक्का बसला. लहान बहीण म्हणून मला ते बोलत असत. "काय ग प्रणिती" असे म्हणायचे. मतदारसंघासाठी मला त्यांनी खास निधी दिला होता. प्रत्येक कार्यकर्त्यांच्या मनात, हृदयात दादांनी स्थान निर्माण केले होते. "एक घाव दोन तुकडे" अशी दादांच्या कामाची विशिष्ट पध्दत होती.

- खासदार प्रणिती शिंदे

दिलदार नेता हरपला...

२० टक्के राजकारण ८० टक्के समाजकारण ही अजितदादा पवार यांची विकासाविषयीची भूमिका असायची. शिक्षण, सहकार, विकास या विषयीचे ते मार्गदर्शक होते. सर्वसामान्यांचे हित जोपासणारा, कुशल राजकारणी व दिलदार नेता हरपला.

- खा.धैर्यशील मोहिते पाटील

आपल्यातला माणूस हरपला

पवार व मोहिते पाटील घराण्याचे गेल्या तीन पिढ्यांचे संबंध आहेत. हे संबंध आम्ही कधी तुटू दिले नाही. राजकारणात कमी जास्त होत असते. परंतु पवार व मोहिते पाटील परिवाराने कधीच विटुष्ट येऊ दिले नाही. अजितदादांच्या निधनाने महाराष्ट्राचे अपरिमित नुकसान झाले आहे. आपल्यातील माणूस हरपला आहे. ही पोकळी भरून निघणे कठीण आहे.

- आ.रणजितसिंह मोहिते पाटील

सर्वसामान्यांचे हित जोपासणारा नेता

स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकी संदर्भात माझी व अजितदादांची वारामतीत भेट झाली. त्या भेटीत त्यांनी खा.धैर्यशील मोहिते पाटील व माझ्यावर पूर्ण विश्वास दाखविला. विचाराने आम्ही वेगळे असू, परंतु आमच्यात कधीच अंतर पडले नाही. असा कर्तृत्ववान, सर्वसामान्यांचे हित जोपासणारा नेता पुन्हा होणे नाही. अजितदादांना महाराष्ट्र कधीच विसरणार नाही.

-आमदार उतमराव जानकर

असा नेता होणे नाही

राज्याच्या प्रशासनावर पकड असलेले एक धाडसी, अभ्यासू अन् कणखर नेतृत्व हरपले. ही राजकीय पोकळी कधीही भरून निघणार नाही. विकासापुरूप, युगपुरुष अजितदादांसारखा असा नेता पुन्हा होणे नाही. जनतेची विकासकामे करताना प्रशासनात त्यांचा आदरयुक्त धाक होता, यामुळे अनेक विकासकामे गतीने होत होती. पण आज अचानक आलेल्या या वाईट बातमीने अतिव दुःख झाले.

- आमदार देवेंद्र कोठे, शहर मध्य विधानसभा मतदार संघ

जवळ घेऊन विचारपूस करणारा आदर्श नेता

अजितदादांच्या जाण्याने महाराष्ट्राच्या राजकारणात मोठी पोकळी निर्माण झाली आहे. आमच्यासारख्या सर्वसामान्य कार्यकर्त्यांना जवळ घेऊन विचारपूस करणारा आदर्श नेता काळाच्या पडद्याआड झाला; याचे खूप दुःख वाटते आहे. मी पहिल्यांदा विधिमंडळात गेल्यानंतर माझे आपुलकीने स्वागत करणारे अजितदादा पवार आज हयात नाहीत. संपूर्ण करमाळा माझा मतदारसंघाच्या वतीने आम्ही अजितदादा पवार यांना भावपूर्ण श्रध्दांजली अर्पित करतो.

-आमदार नारायण पाटील, करमाळा विधानसभा मतदारसंघ.

अधिकाऱ्यांनी केली होती कडक सूचना

श्री विठ्ठल व रुक्मिणी हे महाराष्ट्राचे आराध्य दैवत आहेत. यामुळे विठ्ठल मंदिर अतिशय देखणे व सुंदर झाले पाहिजे, अशी कडक सूचना उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांनी अधिकाऱ्यांना केली होती. मंदिराचे जतन व संवर्धनासाठी ७५ कोटी रुपयांचा निधी मंजूर केला. १२५ कोटीच्या दर्शन मंडपासाठी देखील मंजूरी मिळाली आहे. वारकऱ्यांची तळमळीने काळजी घेणारा एक नेता हरपला आहे.

-ह.भ.प.गहिनीनाथ औसेकर, श्री विठ्ठल-रुक्मिणी मंदिरे समितीचे सहअध्यक्ष

सर्वांचा आधारस्तंभ हरपला

महाराष्ट्राच्या राजकारणातील एक घडाडीचं नेतृत्व आणि राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचा वारामती इथं झालेल्या विमान अपघातात दुर्दैवी मृत्यू झाला; हे ऐकून धक्काच बसला. या अपघातात विमानातील वैमानिकांसह इतर सहकाऱ्यांचाही मृत्यू झाल्याची प्राथमिक माहिती समोर आली आणि या घटनेवर विश्वास ठेवणं शक्य वाटत नव्हतं. मात्र विविध वाहिन्यांवर बातम्या पाहिल्या आणि आम्ही तातडीने वारामतीकडे रवाना झालो आहोत. सोलापूर जिल्ह्याकडे जास्त लक्ष होते; त्यांच्यामुळे जिल्ह्यातील अनेक विकासाची कामे मार्गी लागली आहेत. सोलापूरचाच नाहीतर राष्ट्रवादीसह अवघ्या राज्याचा आधारस्तंभ गेल्याचे दुःख होत आहे.

- बळीरामकाका साठे, माजी जिल्हाध्यक्ष, राष्ट्रवादी काँग्रेस

अतिशय दुर्दैवी घटना

उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांचे अकाली निधन मनाला वेदना देणारी आणि काळजाला चटका लावून जाणारी दुर्दैवी घटना आहे. अजितदादा आपल्यातून इतक्या लवकर निघून जातील, असे स्वप्नातही वाटले नव्हते. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या खांद्याला खांदी लावून उपमुख्यमंत्री अजितदादा हे राज्यातील विविध विकासाची कामे करत होते. परखड विचार, स्पष्टवक्तेपणा आणि निर्भीडपणे, रोखटोक्त मत मांडण्याची त्यांची शैली सर्वश्रुत होती. त्यांच्या जाण्याने राज्याची मोठी हानी झाली आहे

- रोहिणी तडवळकर, शहराध्यक्ष, भाजपा, सोलापूर

प्रशासनाला मार्गदर्शक असणारा अनुभवी नेता...

उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार विकासात्मक आणि कलात्मक दृष्टी असलेले अनुभवी नेतृत्व होते. समाजकारण, राजकारण आणि प्रशासनाला मार्गदर्शक ठरणारा एक अभ्यासू अनुभवी कणखर नेता हरपला आहे. सोलापूर महापालिका आवारातील इंद्रभुवन या वास्तूची सूक्ष्म पाहणी केली होती. उत्कृष्ट वास्तू कशी असावी? यांची अभ्यासपूर्ण माहिती त्यांना होती. इंद्रभुवन वास्तू नूतनीकरणाला काही चुटीही त्यांनी सुचित केल्या होत्या. उजनी-सोलापूर समांतर जलवाहिनीचे काम पूर्ण करा. सोलापूर शहराला पाणीपुरवठा सुखीत ठेवावा, अशा स्पष्ट सूचना त्यांनी दिल्या होत्या.

- आशिष लोकरे, महापालिका उपायुक्त

क्रीडा क्षेत्राला भरभरून हात देणारे व्यक्तिमत्व

सोलापूर, धाराशिव, लातूर, कोल्हापूर सातारा जिल्ह्यातील तरुणांना पिंपरी चिंचवड, चाकण, भोसरी येथील औद्योगिक वसाहत निर्माण करून मोठ्या प्रमाणावर रोजगार उपलब्ध करून दिला. पिंपरी चिंचवडसारखे अतिशय नियोजनबद्ध शहर उभा करण्यात त्यांचा मोठा वाटा होता. कार्यकर्त्यांना बळ देणारे नेतृत्व आज आपल्यातून निघून गेले. महाराष्ट्राने एक दूरदृष्टी असलेला नेता गमावला आहे. विदर्भ मराठवाड्यात बरोबर पश्चिम महाराष्ट्रामध्ये ही जे पाण्याचे योग्य नियोजन झालं आहे त्या पाठीमागे त्यांचेच नियोजन होते. जनतेची विकासकामे करताना प्रशासनात त्यांचा आदरयुक्त धाक होता. क्रीडा क्षेत्राला ही अतिशय भरभरून हात देणारे व्यक्तिमत्व अतिशय दूरदर्शी अभ्यासू नेतृत्वाला महाराष्ट्र मुकला.

- प्रा सचिन गायकवाड, सिनेट व व्यवस्थापन परिषद सदस्य

वडिलधाऱ्यांप्रमाणे आधार, मित्रासारखी आपुलकी

अजितदादा यांच्या मनात प्रत्येकासाठी मोठ्या भावासारखी ममत्व, वडिलधाऱ्यांप्रमाणे आधार आणि मित्रासारखी आपुलकी होती. मी जिथेही असलो, कितीही गर्दी असली, त्यांनी नेहमी मला नावाने हाक मारून माझ्याशी जुळलेलं मनोगते दाखवले हे प्रेमाचे छोटे परंतु जिह्वाव्याचे क्षण आता आयुष्यभर स्मरणात राहतील. त्यांच्या निधनाने एक मोठा भावाचा छत्रछाया हरपल्यासारखा वाटतो, आणि हे दुःख शब्दांत सांगता येत नाही.

- बसवराज कोळी, मीडिया सेल अध्यक्ष सोलापूर शहर राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी

आमचा बाप माणूस गेला

महाराष्ट्राच्या राजकारणातील एक चाणक्य, दूरदृष्टी असलेला आणि विकासाची घोडदौड अवरित सुरू ठेवणारा नेता काळाच्या पडद्याआड गेला आहे. प्रभाग क्रमांक २२ च्या विकासासाठी त्यांनी कोट्यवधी रुपयांचा निधी उपलब्ध करून दिला. विकासाकामांच्या बाबतीत त्यांनी कधीही नकार दिला नाही. उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या रुपाने आम्ही केवळ एक नेता नाही, तर आमचा बाप माणूस गमावला आहे.

- नगरसेवक किसन जाधव

अतिशय धक्कादायक दिवस

महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री आदरणीय अजितदादा यांना असं भावपूर्ण श्रध्दांजली वाहण्याचा दिवस येईल, असं वाटलं नव्हतं. अतिशय धक्कादायक दिवस आजचा अजित प्रेमीसाठी समर्पित.

- जुबेर बागवान, कार्याध्यक्ष सोलापूर शहर राष्ट्रवादी

शब्दाला जागणारा स्पष्ट वक्ता

उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार हे अभ्यासू, सर्वसामान्यांच्या प्रश्नांची जाण असणारे अतिशय स्पष्टवक्ते होते. कामानिमित्त त्यांना अनेकदा भेटण्याचा योग आला. लोकांची कामे करीत असताना त्यांनी कधीही पक्षाचा विचार केला नाही. अश्या एका दिलदार व्यक्तीमत्वाला आज महाराष्ट्र मुकला आहे. पवार कुटुंबासह महाराष्ट्र राज्यातील जनतेला या दुःखातून सावरण्याची ईश्वर बळ देवो.

-माजी आमदार राम सातपुते

लाडक्या बहिणी पोरक्या झाल्या

महाराष्ट्राला काय ग्रहण आहे माहित नाही. यापूर्वी मी हाराष्ट्राचे माजी उपमुख्यमंत्री गोपीनाथ मुंडे यांचे अपघाती निधन झाले होते. आता उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांच्या अपघाती निधनाची बातमी ऐकून धक्का बसला. उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार हे पक्षविरहित नेतृत्व होते. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या गळ्यात गळा घालून चांगल्या पध्दतीने त्यांनी राज्यकारभार पाहिला. लाडकी बहीण योजनेचे श्रेय अजितदादांना जाते. अजित दादांच्या निधनामुळे आज लाडक्या बहिणी पोरक्या झाल्या आहेत. त्यांच्या अकाली निधनाने राजकीय, सामाजिक, आर्थिक, विविध क्षेत्रात कधीही भरून न निघणारी पोकळी निर्माण झाली आहे.

-जगदीश पाटील, माजी नगरसेवक

विश्वासाचं प्रतीक होते

राजकारणात मोकळेपणाने, ढाकळ्या शब्दांत आणि ठाम भूमिकेत बोलणाऱ्या नेतृत्वाचं असं अचानक जाणं मनाला चटका लावणारं आहे. प्रशासनावर असलेली मजबूत पकड, निर्णयक्षम नेतृत्व आणि मिशिकल पण स्पष्ट स्वभावामुळे अजितदादा केवळ नेते नव्हते, तर अनेकांसाठी विश्वासाचं प्रतीक होते. त्यांच्या उपस्थितीने राजकारणात वेगळीच ऊर्जा जाणवायची. आज ती ऊर्जा हरपल्याची जाणीव होतय.

- नागेश घाडगे, प्रहार विद्यार्थी शहराध्यक्ष

अजितदादांसमवेत माजी उपमुख्यमंत्री विजयसिंह मोहिते-पाटील, आमदार रणजितसिंह मोहिते-पाटील.

उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांच्याशी चर्चा करताना खा. धैर्यशील मोहिते-पाटील.

अजितदादांकडून शिवछत्रपती क्रीडा पुरस्कार स्विकारताना जलतरणपटू ऋतिका श्रीराम.

पद्मशाली संस्थेचे अध्यक्ष सुरेश फलमारी, सरचिटणीस संतोष सोमा, नागबाबू कुडक्याल, राजेंद्र गाजूल.

सोलापूर तरुण भारत, सोलापूर येथून प्रकाशित केले. विभागीय आवृत्ती : धाराशिव, लातूर, साताग, छत्रपती संभाजीनगर, नांदेड, परभणी, हिंगोली, जालना व बीड, तसेच विजयपूर, कलनबुर्गी, बीर (कनटिक) येथून प्रकाशित केले.

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांना सोलापुरातून श्रध्दांजली...

राज्याचे कर्तत्ववान नेतृत्व हरपले

सकाळी ९ वाजण्याच्या सुमारास महाराष्ट्राचा ‘दादा’ गेल्याची वार्ता ऐकताच अवघा महाराष्ट्र सुन्न झाला. प्रत्येकाला आपल्या घरचा माणूस गेल्याचेच जणू दुःख झाले. कारण अजितदादा हे कोणत्याही पक्षाचा माणूस कामासाठी त्यांच्याकडे गेला तरी त्यांचे काम करीत होते; प्रत्येकजण आपले काम दादांकडूनच होईल, या आशेने त्यांच्याकडे पाहायचे. त्यांचा स्पष्टवक्तेपणा सर्वांना आवडायचा. दादांना एखादे विकासाचे काम सांगितले की, सकाळी ६ वाजता ते बोलवायचे; आपल्याला वेळ लागला तरी सकाळी ६ वाजता त्यांच्या पीएंचा फोन यायचा. एकंदरीत, अजितदादांच्या जाण्याने महाराष्ट्राचे फार मोठे नुकसान झाले असून, एक कर्तत्ववान नेता हरपला आहे.

- आ.विजयकुमार देशमुख, शहर उत्तर विधानसभा मतदार संघ

एक अनुभवी आणि प्रभावी नेता गमावला

अजित पवार हे दिलदार आणि सर्वसामान्यांशी आपुलकीने वागणारे व्यक्तिमत्व होते. एक धाडसी, स्पष्टवक्ते आणि कुशल प्रशासक म्हणून त्यांची संपूर्ण महाराष्ट्रात ओळख होती. राजकारणात त्यांनी नेहमीच ठाम भूमिका घेतली आणि निर्णयक्षम नेतृत्वाचे दर्शन घडवले. विकासकामे, प्रशासनावर पकड आणि जनतेच्या प्रश्नांबाबतची त्यांची तळमळ नेहमीच उल्लेखनीय राहिली. अजित पवार यांच्या निधनाने महाराष्ट्राने एक अनुभवी आणि प्रभावी नेता गमावला आहे. त्यांच्या जाण्याने निर्माण झालेली पोकळी कधीही भरून न निघणारी आहे. त्यांच्या कुटुंबीयांना हे अपार दुःख सहन करण्याची शक्ती ईश्वर देवो, अशी प्रार्थना करतो.

- आमदार सुभाष देशमुख, दक्षिण सोलापूर विधानसभा मतदार संघ

खरा लोकसेवक हरपला

आज महाराष्ट्राचे दादा हरपले. महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांचे विमान अपघातात दुर्दैवी निधन झाले. ही घटना निश्चित दुखद,घक्कादायी आणि मन सुन्न करणारी अशी आहे.जनतेच्या प्रश्नासाठी पहाटे पाच वाजल्या पासून तळमळीने काम करणारे खरे लोकसेवक होते. राज्याच्या जडणघडणीत त्यांनी दिलेले योगदान महाराष्ट्र कायम स्मरणात ठेवेल. दादांचे अकाली जाणे हे त्यांच्या कुटुंबियांसाठी, संपुर्ण महाराष्ट्रासाठी आणि आम्हा सर्वांसाठी घक्कादायक आहे. प्रशासनावर जबरदस्त पकड आणि महाराष्ट्राच्या सर्वांगिण विकासाचा ध्यास असलेले घडाडीचे नेते,अशी त्यांची ओळख होती. महाराष्ट्राच्या इतिहासात सर्वाधिक वेळा उपमुख्यमंत्रीपद भूषविण्याचा विक्रम त्यांनी नोंदविलेला होता. महाराष्ट्राच्या राजकारणात त्यांनी आपली प्रभावी कार्यपध्दतीची छाप सोडली. त्यांच्या निधनामुळे महाराष्ट्राने एक कणखर, शिस्तबध्द, वक्तशीर आणि कार्यतत्पर नेतृत्व गमाविले आहे. ही पोकळी कधीही भरून निघणारी नाही. त्यांचे कुटुंब तसेच संपूर्ण महाराष्ट्रातील नागरिकांना या दुखातून सावरण्याचे बळ लाभो हिच विडुल,रखुमाई आणि दामाजीपंतांच्या चरणी प्रार्थना.

- समाधान आवताडे, आमदार, पंढरपूर विधानसभा मतदारसंघ

मदतीसाठी सदैव तत्पर असणारा नेता

राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजितदादा पाटील यांचे विमान अपघातात दुर्दैवी निधन झाले. एक वर्षांपासून आपण दादांच्या सहवासात आहे. आमदार झाल्या पासून असा कोणताही आठवडा दादांना भेटल्या शिवाय गेलेला नाही. मागच्या आठवड्यात देखील दादांची भेट झाली. जिल्हा परिषद आणि पंचायतसमिती निवडणुकीचा प्रचार सुरू होण्यापूर्वी दादांशी भेट झाली. निवडणुकीत आपल्या पाटिशी खंबीरपणे उभा असल्याचा विश्वास दादांनी दिलेला होता. दादांच्या सोबत अनेक आठवणी आहेत. कोणत्या आठवणी सांगायचा कळत नाही. दादाना श्रध्दांजली वाहण्यासाठी तोंडातून शब्दच फुटतच नाही. विडुल सहकारी साखर कारखान्याला मदतीसाठी दादा सदैव तत्पर असत. दादांना श्रध्दांजली वाहावी लागेल अशी आयुष्यात वेळ यईल असे कधीही वाटले नाही.

- अभिजीत पाटील, आमदार, माढा विधानसभा

थोरल्या भावाप्रमाणे प्रेम दिले

राज्याचे नेते तसेच आपल्या सगळ्यांचे नेते मा.अजितदादा पवार यांचे आज सकाळी विमान अपघातात बारामती येथे दुर्दैवी निधन झाले. प्रचाराची सभा सुरू असताना जेव्हा ही बातमी कळाली त्यावेळी क्षणभर वाटले की ही खोटी बातमी टकावी. पण नियतीच्या पुढे कुणाचेच काही चालत नाही म्हणतात. अजित दादांच्या जाण्याने एक राजकीय नेता तर आपल्यातून गेलाच आहे परंतु व्यक्तीशः ज्यांनी थोरल्या भावासारखे प्रेम आपणाला दिले असे एक मार्गदर्शक असे ज्येष्ठ सहकारी आपल्यातून आज गेलेले आहेत. अजित दादांच्या जाण्याने महाराष्ट्राचे, देशाचे नुकसान झालेलच आहे पण त्याच बरोबर आपल्या सगळ्यांना वाटते की, आपल्या कुटुंबातीलच एखादा व्यक्ती गेला आहे. कारण दादांचं नेतृत्व हे अतिशय कष्टातून उभे राहिलेले होते. सोलापूर जिल्ह्याच्या राजकारणा मध्ये आम्ही जी एक तरुणांची फळी १९९० नंतर या जिल्ह्यात तयार झाली त्याच्या मध्ये अजितदादांचे खूप मोठे योगदान आहे. त्या कालखंडा मध्ये अजितदादांनी आम्हाला खूप ताकद दिली.विश्वास दिला. राजकारण कसं करावयाचे याचे अनेक धडे आमच्या जिल्ह्यात आमच्या बरोबर आमचे अजून काही तीन,चार सहकारी आहेत त्यांना दिले. जरी व्यक्तीशः आपले आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस मधून आपण बाजूला गेल्या नंतर सुध्दा दहा, पंधरा वर्षे दादांनी खूप प्रेम दिले. विचारामध्ये अंतर पडले असले तरी प्रेमात अंतर पडू दिले नाही. अगदी कालच्या विधानसभेच्या वेळी सुध्दा आपणाला स्वतः व्यक्तीशः बोलावून सोलापूर जिल्ह्यात काय परिस्थिती होणार, तुझी भूमिका काय असणार ऐवढेच नाही तर तू काय भूमिका घ्यावी असा सल्ला देखील दादांनी मला दिल्याचे प्रशांत परिचारकांनी सांगितले. त्यामुळे अजितदादांच्या जाण्याने आपल्या सर्वांचे खूपच नुकसान झालेले आहे. महाराष्ट्रातील तरुण पिढीला एक आदर्शत्रत असं नेतृत्व दादांचे होते त्यांच्या जाण्याने ती खूप मोठी पोकळी निर्माण झालेली आहे. खरं म्हणजे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवी, एकनाथराव शिंदे आणि दादा या तिघांचे एकत्र येणे म्हणजे पुढच्या पंचवीस वर्षांच्या महाराष्ट्राच्या औद्योगीकरण, राजकारण,अर्थकारण समाजकारणाचा एक मजबुत पाया तयार करण्याचे काम हे तिघेजण करीत होते. पण त्यातील एक दुवा आज निखळलाय आणि सगळ्यांनाच आज दुःख होते आहे की राजकारण मध्ये वैचारिक मतभेद असू शकतात पण त्या वैचारिक मतभेदांच्या पलिकडे जाऊन माणूसपण जपणारा आपला नेता किंवा मोठा भाऊ आपल्यातून गेल्याचे दुःख आपल्या सगळ्यांना आहे. पवार कुटुंबियांवरती तर खूप मोठा दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. रुक्मिणी पांडुरंगाने हे दुःख त्यांना पेलण्याचे सामर्थ्य द्यावे अशी ईश्वरचरणी प्रार्थना करतो. त्यांच्या कुटुंबियांच्या प्रति याटिकाणी आपण संवेदना व्यक्त करतो आणि अजितदादांना आदरांजली अर्पित करतो.

- प्रशांत परिचारक, माजी आमदार.

राज्याचं स्पष्टवक्ते आणि अभ्यास असणारं नेतृत्व हरपलं

राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांच्या निधनाने एक स्पष्टवक्ते आणि अभ्यासपूर्ण नेतृत्व हरपले असून महाराष्ट्राचे मोठं नुकसान झालं आहे. अजितदादा आपल्यातून निघून गेले आहेत, ही गोष्ट मन अजूनही स्वीकारायला तयार नाही. मनाला वेदना देणारी आणि मनाला चटका लावून जाणारी अतिशय दुर्दैवी घटना महाराष्ट्रात घडली आहे. हे खरंतर कोणाच्या स्वप्नातही वाटलं नसेल, अजितदादा एवढ्या लवकर आपल्यातून जातील. अजितदादा गेल्या अनेक वर्षांपासून महाराष्ट्राच्या राजकारणाचे नेतृत्व करत होते, अतिशय परखड स्पष्टवक्तेपणा आणि प्रशासनावर असलेली त्यांची पकड असलेला नेता होता. बारीक गोष्टींचा अभ्यास करून बोलण्याची सवय होती, परखड स्पष्टपणा आणि निर्भीडपणे, रोखठोकपणे बोलणारा नेता राज्याने गमावला.

-चेतनसिंह केदार सावंत, जिल्हाध्यक्ष, भाजपा

राज्याचा विकास पुरुष आमचा बाप माणूस हरपला

राज्याचे कर्तव्यदक्ष उपमुख्यमंत्री तथा अर्थमंत्री अजित पवार यांचे सकाळी दुःख निधन झाले. बारामती येथे विमान अपघातात त्यांची प्राणज्योत मालवली. मात्र त्यांच्या जाण्याने राज्यात पोकळी निर्माण झाली आहे. राज्याचा विकास पुरुष आमचा बाप माणूस हरपला. अशा शब्दात प्रतिक्रिया व्यक्त करताना राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टीचे प्रवक्ते उमेश पाटील यांनी धाय मोकलून रडू कोसळले. दरम्यान, सकाळी पावणे नऊ वाजता ही घटना कळल्यानंतर पायाखालची जमीन सरकली. उमेश पाटील हे आपल्या कुटुंबीयांसमोर एकच शोकमग्न अवस्थेत दिसून आले. राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार परखड, वक्तशीर, स्पष्टवक्ता तसेच प्रशासनावर पकड असणारे प्रमुख नेते होते. त्यांच्या अकाली निधनाने राजकीय, सामाजिक, आर्थिक, अशा विविध क्षेत्रात कधीही भरून न निघणारी पोकळी निर्माण झाली आहे. अजित

पवार यांच्या आत्म्यास शांती लाभो हीच प्रार्थना ओम शांती.

- राष्ट्रीय काँग्रेस पार्टीचे प्रवक्ते उमेश पाटील

राजकीय, सामाजिक, प्रशासकीय क्षेत्रात मोठी पोकळी

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या आकस्मिक निधनाने महाराष्ट्राच्या राजकीय, सामाजिक व प्रशासकीय क्षेत्रात मोठी पोकळी निर्माण झाली आहे. हा धक्का केवळ त्यांच्या कुटुंबीयांसाठीच नव्हे तर सर्वसामान्य जनतेसाठी आणि लोकशाही मूल्यांवर विश्वास ठेवणाऱ्या सर्व राजकीय कार्यकर्त्यांसाठी अत्यंत दुःखद आहे. आमच्यात जरी वैचारिक मतभिन्नता असली तरी जीवलग, सन्मानपूर्वक आणि लोकशाही परंपरेला साजेसे राजकीय नाते होते. श्रमिक, कष्टकरी, शेतकरी, वंचित व दुर्बल घटकांचे प्रश्न मार्गी लावण्यासाठी त्यांनी सकारात्मक भूमिका घेतली, ही बाब महाराष्ट्राच्या राजकारणात कायम स्मरणात राहील. आडम परिवारासह मार्क्सवादी कम्युनिस्ट पार्टीच्या वतीने स्व.अजितदादा पवार यांना भावपूर्ण श्रध्दांजली अर्पण करतो.

-**नरसय्या आडम मास्तर, 'माकपा'चे माजी आमदार तथा कामगार नेते**

‘दादा’ माणूस गेल्याचे अतिव दुःख

उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांचा विमान अपघातात दुर्दैवी मृत्यू झाला; ही वार्ता ऐकून धक्काच बसला. जवळपास ४ ते ५ दशके राजकारणात एक वेगळी ओळख असलेल्या अजितदादांची अचानक झालेली एक्झिट अवघ्या महाराष्ट्रासाठी वेदनादायी आहे. चाकोरीबध्द कामाने राज्यातील अबालवृध्दांत त्यांची वेगळी ओळख निर्माण झाली होती. दादा मंत्रिपदावर कार्यरत असताना कोणत्याही बाबतीत भेदभाव न करता सर्व घटकांना न्याय देण्याचा प्रयत्न केला. त्यांच्या जाण्याने राजकीय क्षेत्रात मोठी पोकळी निर्माण झाली. राज्याच्या प्रशासनावर कंट्रोल असलेला नेता गेल्याचे खूप दुःख झाले.

- नेताजी खंडागळे, अध्यक्ष सह्याद्री फाऊंडेशन

अफाट निर्णयक्षमता, जबरदस्त पकड

स्व.यशवंतराव चव्हाण नेहमी म्हणायचे, राजकारण्यांनी नाही तर प्रशासनांनी हो म्हणायला शिकलं पाहिजे. अजितदादा पवार हे याच पटडीतील होते. एखादं काम होणार असेल तर ‘हो’ नसेल तर ‘नाही’, असे स्पष्टच सांगायचे. अफाट निर्णयक्षमता व प्रशासनावर जबरदस्त पकड असलेले राजकीय व्यक्तीमत्व म्हणून त्यांच्याकडे पाहिले जायचे. त्यांच्या कुटल्याही भाषणात जातीपातीचा कधीच उल्लेख नसायचा. स्व.विलासराव देशमुख, स्व.गोपीनाथ मुंडे, स्व.आर.आर. पाटील यांसारख्या नेत्यांची उणीव होती. आता अजितदादा पवार यांचे अपघाती निधन झाले. अजितदादांसारखा राजकारणी पुन्हा होणे नाही. त्यांची पोकळी कधीही भरून न निघणारी आहे. स्व.अजितदादांना भावपूर्ण श्रध्दांजली!

-विद्या लोलगे, राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टीच्या प्रदेश नेत्या.

२८ जानेवारी हा दिवस महाराष्ट्रासाठी काळा उगवला

बुधवार दि.२८ जानेवारी रोजी सकाळ सकाळी दादांच्या अपघाती मृत्यूची अतिशय दुःखद घटना घडली. गेल्या ३५ वर्षांमध्ये महाराष्ट्राची रात्रंदिवस कष्ट करून सेवा करणारे एक प्रभावी नेतृत्व आज हरपले. स्पष्ट वक्तेपणा होणारे काम होणार, न होणारे काम होत नाही असे स्पष्ट तोंडावर सांगणारे नेते होते. मताची बेरीज वजाबाकी न करता राज्याचे कल्याण करण्याची मनोवृत्ती, बोलण्यात कडवटपणा परंतु अंतकरणात मायाळूपणा असलेले, भविष्याचा वेध घेणारे नेतृत्व आपल्यातून निघून गेले. निश्चितपणे महाराष्ट्रासाठी फार मोठी पोकळी निर्माण झाली आहे. राजकारणात एवढा सरळ वागणारा माणूस यापूर्वी झाला नाही आणि पुढेही होणार नाही. आमच्या कुटुंबाचे व दादांचे जिव्हाळ्याचे संबंध होते. आमच्या सर्व भावंडांना ते त्यांच्या नावानिशी ओळखत होते. संकटकाळी त्यांनी आम्हाला मदतीचा हात दिला आहे. त्यामुळे व्यक्तिगत माझ्या कुटुंबाची देखील ही मोठी हानी आहे. अशा या दूरदृष्टी असणाऱ्या नेत्याला सांगोला तालुक्यातील जनतेच्या वतीने भावपूर्ण श्रध्दांजली.....!

- अॅड.शहाजीबापू पाटील, माजी आमदार, सांगोला विधानसभा.

संपूर्ण देशात स्पष्ट वक्ता हरपला

महाराष्ट्र राज्याचे उपमुख्यमंत्री म्हणूनच नव्हे, तर संपूर्ण देशात स्पष्ट वक्ता, पारदर्शक आणि नेटका कारभार करणारे दूरदृष्टीचे नेतृत्व म्हणून ज्यांची ओळख होती असे दादा आज आपल्यातून निघून गेले. साळुंखे पाटील कुटुंबीय आणि पवार कुटुंबीय यांचे गेल्या तीन पिढ्यांचे ऋणानुबंध होते. त्या नात्याला केवळ राजकारणाची सीमा नव्हती, तर आपुलकी, विश्वास आणि मार्गदर्शनाची घट्ट वीण होती. माझ्या राजकीय जीवनात, माझ्या यशस्वी वाटचालीत दादांचे योगदान अतिशय म ेलांचे राहिले. वेळेवेळी दिलेले मार्गदर्शन, पाठीवर टाकलेला विश्वास आणि कठीण प्रसंगी दिलेला आधार हे आयुष्यभर विसरता येणार नाही. दादांच्या जाण्याने मन अक्षरशः सुन्न झाले आहे. आज एक मार्गदर्शक, एक आध्यास्तंभ हरपल्याचे मोठे दुःख मला व आमच्या संपूर्ण कुटुंबीयांना झाले आहे. ईश्वर त्यांच्या पवित्र आत्म्यास विरशांती देवो, हीच पांडुरंगाच्या चरणी विनम्र प्रार्थना.!

-**दिपकआबा साळुंखे-पाटील, माजी आमदार, सांगोला.**

अजित पवार स्पष्टवक्ता नेता

राज्याचे उप मुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या दुःखद निधनाने सर्वत्र शोककाळा पसरली आहे. वक्तशीर कामात चोखंदळ प्रचंड कामाची उरक स्पष्टवक्ता कोणत्याही कार्यकर्त्याला झुलवत न ठेवणारा नेता आज आमच्यातून हरपला आहे. त्यांच्या निधनाने महाराष्ट्र पोरका झाला असून सर्वत्र शोककळा पसरली आहे. खरंच आमच्यातून दादा माणूस कायमचा निघून गेला..

- दिनेश शिंदे

शब्दा प्रमाणे चालणारे नेते अजितदादा पवार

राज्याचे घडाडीचे उपमुख्यमंत्री आणि शब्दा प्रमाणे चालणारे नेते अजितदादा पवार यांचे विमान अपघातामध्ये दुःखद निधन झाले. देशमुख आणि पवार कुटुंबीयांचे एक राजकारणापलीकडचे नाते

आहे हे सर्व महाराष्ट्राला माहित आहे. त्यांच्या जाण्याने संपूर्ण महाराष्ट्रावरती दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. त्या दुःखामध्ये शेतकरी कामगार पक्ष, पुरोगामी युवक संघटना, सांगोला मतदार संघ आणि देशमुख कुटुंबीय सहभागी आहेत. आम्हा सर्वांच्या वतीने अजित दादांना भावपूर्ण श्रध्दांजली....!

- आ.डॉ. बाबासाहेब देशमुख, सांगोला विधानसभा सदस्य

आपल्यातला माणूस गेला

अजित दादांच्या निधनानंतर संपूर्ण राज्यावर शोक पसरला आहे. आदरणीय पवार साहेबांच्या आणि आमच्या चार पिढींचा जुना ऋणानुबंध आजही कायम आहे. कधीही वैयक्तिक पातळीवर जाऊन नातं तोडलेलं नाही. हे नातं कायम जपलं. आजच्या घटनेनंतर बोलण्यासाठी शब्द नाहीत. आपल्यातला माणूस गेला. श्रध्दांजली अर्पण करतो.

- रणजीतसिंह मोहिते-पाटील, आमदार

अतिशय ताकतीच नेतृत्व

अतिशय ताकतीच नेतृत्व म्हणून महाराष्ट्रात अजित पवार यांनी त्यांच्या कार्यकाळात काम केलेलं आहे. संपूर्ण महाराष्ट्र हळहळला आहे. महाराष्ट्रच धुरंधर नेतृत्व या महाराष्ट्राने गमावलेले आहे. अशी भावना जनतेची आहे. या घटनेने महाराष्ट्र सुन्न झालेला आहे.

-अमोल शिंदे, जिल्हाप्रमुख शिवसेना

अत्यंत दुर्दैवी व दुःखद वार्ता

महाराष्ट्र राज्याचे उप मुख्यमंत्री व महाराष्ट्र खो-खो असोसिएशनचे अध्यक्ष अजितदादा पवार आपल्यातून निघून गेले. क्रीडा, सामाजिक, राजकीय व शैक्षणिक क्षेत्राचे कधीही भरून न निघणारे नुकसान झाले आहे. महाराष्ट्राच्या राजकारणातील व समाजकारणातील सर्व बाबतीत धडक निर्णय घेण्याची तडफ असणारा स्पष्टवक्ता नेता, सर्वसामान्यांना आपला वाटणारा व्यक्ती मा. ना. अजितदादा पवार साहेब आज आपल्यातून निघून गेले, पूर्ण समाजकारण, क्रीडाक्षेत्र व राजकारण या सर्व क्षेत्रांची अपरिमित न भरून येणारी हानी झाली आहे. अशा या उतुंग नेतृत्वास भावपूर्ण श्रध्दांजली

-**प्रा. डॉ. चंद्रजीत जाधव, सरचिटणीस महाराष्ट्र खो-खो असोसिएशन**

सामान्य कार्यकर्त्याला केंद्रबिंदू मानणारे

सामान्य कार्यकर्त्याला केंद्र बिंदू मानणारे, वक्तशीर नेता, स्पष्ट वक्ता, धाडशी नेतृत्व, सोला-पूरला सदैव साथ देणारे, शेतकऱ्यांच्या प्रश्नाला न्याय देणारा नेता, मागास वर्गी, दलित, दुर्लक्षित, अल्पसंख्यांक प्रश्नाचा त्वरीत अंमल बजावणी करणारा नेता, आम्हाला अर्ध्यावर सोडून गेले, हे क्षण कार्यकर्त्यांना असाह्य वेदना देणारे आहे.

-सिद्धारूढ निंबाळे

अजितदादांनी प्रत्येक वेळी मदतीचा हात दिला

सोलापूर : उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या अपघाती निधनाची बातमी समजली. मोठा धक्का बसला. विश्वास वाटला नाही. ते माझे जवळचे चांगले राजकीय मित्र होते. पक्ष नव्हता तरी अजित दादांनी मला मदत केली. मित्रत्वाचे नाते जपले. प्रत्येक वेळी मदतीचा हात दिला. "अजित पवारांशिवाय तुम्हाला कोणीही आमदार करू शकत नाही" असे ते एकदा मला आवजून म्हणाले होते अशी आठवण सांगत माजी आमदार दिलीप माने यांनी शोक भावना व्यक्त केली. अजितदादांच्या आठवणी मी कधी विसरू शकणार नाही. आमचे जिव्हाळ्याचे संबंध होते. सर्वसाम त्यांना समजून घेणारे ते नेतृत्व होतं. ही पोकळी कुणीही भरून काढणार नाही. प्रत्येकाला चुकलं तर माफही ते करत होते. तसा नेता आता होणे नाही.

- माजी आ. दिलीप माने

मन सुन्न करणारी सकाळ

आजची सकाळ मन सुन्न करणारी आहे. राजकारणात स्पष्टवक्तेपणा, मिशिकल शैली आणि प्रशासनावरची घट्ट पकड यांचा दुर्मिळ संगम असलेले अजितदादा अचानक आपल्यातून निघून जाणे अजूनही मनाला पटत नाही. ठाम भूमिका, बेधडक बोलणं आणि जनतेशी थेट नातं यामुळे ते केवळ नेते नव्हते, तर लोकांच्या मनात घर केलेले व्यक्तिमत्व होते. ही हानी भरून न निघणारी असून, घडलेली घटना अत्यंत वेदनादायी आहे. दादा, तुमची उणीव कायम जाणवत राहील.

-धारीराज रमणशेठ्ठी

विरोधकांनाही आपलेसे करणारे नेतृत्व हरपले

उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांच्या निधनाने महाराष्ट्र राज्यातील राजकारणात मोठी पोकळी निर्माण झाली आहे. शब्द सुचत नाहीत. अकरा वेळा अर्थमंत्री आणि पाच वेळा उपमुख्यमंत्री पद त्यांनी भूषविले होते. आता तरी कुठे महाराष्ट्र राज्य प्रगती आणि विकासाची वाटचाल करत होते. सोलापूर जिल्ह्यातही आयटी पार्क व इतर विकास कामे प्रगती पथावर होती. लाडकी बहीण योजना यशस्वी केली. ते स्वप्न अधुरे राहते की काय असे वाटते. पोटात एक आणि ओठातही एक असे विकासाभिमुख कर्तृत्ववान नेतृत्व अजित दादांचे होते. विरोधकांनाही आपलेसे करणारे नेतृत्व हरपले.

- नगरसेवक शिवानंद पाटील

अत्यंत कार्यतत्पर नेता

बारामती येथे झालेल्या विमान अपघाताच्या दुर्घटनेत राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे निधन झाल्याची घटना अत्यंत वेदनादायक आहे. कायम आपल्या दिलखुलास स्वभावाने विरोधकांसह सर्वसामान्य नागरिकांची मनी जिंकणारे नेते म्हणून दादांची ओळख होती. प्रशासनावर पकड अस-लेला अत्यंत कार्यतत्पर नेता म्हणून अजितदादांची कार्यशैली सर्वांचा प्रभावित करणारी होती. आज त्यांच्या निधनाने संपूर्ण राज्यभर शोककळा पसरली आहे. परमेश्वर त्यांच्या आत्म्यास शांती देवो.

- महेश साठे, सोलापूर लोकसभा शिवसेना संघर्क प्रमुख

मुस्लिम समाजासाठी अजित दादांनी खूप काही केलं

उपमुख्यमंत्री अजित पावरांच्या निधनानंतर सर्वच समाजाला जबरदस्त धक्का बसला आहे. सोलापूर मधील मुस्लिम समाजातील प्रतिष्ठित व्यक्ती हाजी एमडी शेख आणि मौलानानी एकत्रित येऊन श्रध्दांजली अर्पण केली.मुस्लिम समाजासाठी अजित दादांनी मोलाचे काम केले.महाराष्ट्र राज्यातील तमाम मुस्लिम समाजाला अजित दादा नेहमी मदतीला येत होते.त्यांची जागा कोणही भरून काढणार नाही. हाजी एमडी शेख आणि मौलानानी अजित दादासाठी दुआ केली.त्यांच्या दुःखात महाराष्ट्र राज्यातील सर्व मुस्लिम समाज अजित दादांच्या कुटुंबासोबत पूर्णपणे पाठीशी आहे

- मौलानानी

राज्याची मोठी हानी झाली

एक कणखर नेता, पक्षातील प्रत्येक कार्यकर्त्याचा मान राखणारा नेता म्हणून उपमुख्यमंत्री अजितदादांची ख्याती होती. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांचा सच्चा साथीदार, दिवसभर राज्याच्या हितासाठी झटणारा नेता गेल्याने राज्याची मोठी हानी झाली आहे. करतो, बघतो, सांगतो हे शब्द अजितदादांच्या डिक्शनरीत नव्हते; राजकारणातील वेगळे मार्ग असूनही अजितदादांनी विविध पक्षातील नेत्यांचे वैयक्तिक संबंध कधीही तुट्ट दिले नाहीत. या नेत्याच्या जाण्याने मोठी राजकीय पोकळी तयार झाली असून, ती कधीही भरून निघणारी नाही.

- शशिकांत चव्हाण, जिल्हाध्यक्ष, भारतीय जनता पार्टी, सोलापूर

दादांचे राज्यासाठीचे योगदान जनता कधीही विसरणार नाही

अजितदादांच्या निधनाची धक्कादायक बातमी सकाळी सव्वा नऊच्या सुमारास मला समजली. स्पष्ट वक्ते, उत्तम प्रशासक अजितदादा यांच्या निधनाने राज्याचे प्रचंड मोठे नुकसान झाले असून, राज्यातील जनता त्यांनी दिलेले योगदान कधीही विसरू शकणार नाही. सकाळी सहा वाजता काम ाची सुरुवात करणारे, महाराष्ट्राच्या राजकारणात स्वतःची वेगळी ओळख निर्माण केलेले अजितदादा यांची राज्यात अनेक वर्षं पोकळी जाणवत राहील.

-शंकरराव वाघमारे, माजी जिल्हाध्यक्ष, सोलापूर

विचारपुष्प

देशाची शक्ती शासनात नसून जनमानसात असते. शासनाचे यश अथवा अपयश सामाजिक व्यवस्थेवर अवलंबून असते. जो समाज स्वावलंबन आणि स्वाभिमानाचे जीवन जगण्याची आकांक्षा ठेवत नाही, तो स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतरही स्वावलंबी बनू शकत नाही.

- भारतरत्न नानाजी देशमुख
संस्थापक, दीनदयाल शोध संस्थान

महत्त्वाचे

गुंतवणूकदारांचा उत्साह दुणावला

- मुंबई : भारतीय शेअर बाजारत सलग दुसऱ्या दिवशी गुंतवणूकदारांनी खरेदीचा उत्साह दाखवला. जागतिक बाजारातील सकारात्मक संकेत आणि देशांतर्गत गुंतवणूकीच्या जोरावर निर्देशांक ४८७ अंकांनी वाढून ८२,३४५ वर बंद झाला. त्याचप्रमाणे निफ्टी १६७ अंकांनी वाढून २५,३४३ वर बंद झाला. मंगळवारी देखील बाजार तेजीसह बंद झाला होता. मात्र, बुधवारच्या वाढीने गुंतवणूकदारांचा आत्मविश्वास अधिक उंचावला आहे. दिवसभरातील व्यवहारात संरक्षण क्षेत्रातील दिग्गज कंपनी भारत इलेक्ट्रॉनिक्स लिमिटेडच्या शेअरने सर्वाधिक लक्ष वेधून घेतले. याउलट, एशियन पेपर्सच्या शेअरमध्ये सर्वाधिक घसरण नोंदविण्यात आली. मागील आठवड्यात शेअर बाजारत जागतिक अस्थिरतेमुळे सातत्याने घसरण झाली. मात्र, मंगळवारी भारत आणि युरोपियन युनियनमध्ये व्यापार करार निश्चित झाल्यानंतर बाजाराने उसळी घेतली, अन् तेजीचे सत्र परतले.

१६,००० कर्मचाऱ्यांना अमेझॉन देणार नारळ

नवी दिल्ली : जगातील सर्वात मोठी ई-कॉमर्स कंपनी अमेझॉनने बुधवारी आणखी १६,००० कर्मचाऱ्यांची कपात करण्याची घोषणा केली आहे. ही गेल्या वर्षी ऑक्टोबरमध्ये सुरू झालेल्या पुनर्रचना प्रक्रियेचा भाग आहे. त्यावेळी कंपनीने १४,००० पदे रद्द करण्याची घोषणा केली होती. पण आता एकूण कपातीचा आकडा वाढून ३०,००० झाला आहे. या नोकरकपातीचा उद्देश व्यवस्थापनाचे स्तर कमी करणे, जबाबदारी वाढवणे आणि कंपनीतील नोकरशाही (ब्युरोक्रेसी) संपवणे हा आहे. कंपनीला असे वाटते की तिच्या कर्मचाऱ्यांनी जलद निर्णय घ्यावेत आणि ग्राहकांसाठी नवीन शोध (इनोव्हेशन) करण्याची क्षमता वाढवावी.

एअर इंडियाच्या विमानाचे आपत्कालीन लँडिंग

जयपूर : एअर इंडियाच्या विमानाचे आपत्कालीन लँडिंग जयपूर येथे सुरुळीत झाले नाही. या विमानात पंजाबचे माजी उपमुख्यमंत्री आणि राजस्थानचे काँग्रेस प्रभारी सुखजिंदर सिंग रंधावा प्रवास करत होते. दिल्लीहून जयपूरकडे जात असलेल्या एअर इंडियाच्या एआय-१७९९ विमानाने दुपारी १.०५ वाजता उतरायचा प्रयत्न केला, परंतु धावपट्टीवरील अस्थिर परिस्थितीमुळे पहिल्या प्रयत्नात लँडिंग अयशस्वी झाले. पायलटने धावपट्टीला स्पर्श केल्यानंतर लगेचच विमान हवेत उचलले आणि सुमारे १० मिनिटांची फेरी मारून दुसऱ्या प्रयत्नात विमान सुरक्षितपणे उतरले.

धर्म बदलून आरक्षण मिळणार नाही

सर्वोच्च न्यायालयाचा निर्देश

नवी दिल्ली, २८ जानेवारी
धर्मात करून अल्पसंख्यक आरक्षणाचा लाभ घेण्याचा प्रयत्न करणाऱ्या उमेदवारांना सर्वोच्च न्यायालयाने फटकारले आहे. अशा प्रकारच्या मागणीला न्यायालयाने थेट फेटाळून लावत, याला फसवणुकीचा नवा प्रकार असे कठोर शब्दांत संबोधले आहे.

वैद्यकीय पदव्युत्तर

अभ्यासक्रमांमध्ये अल्पसंख्यक कोट्यातून प्रवेश मिळवा, यासाठी बौद्ध असल्याचा दावा करणाऱ्या दोन उमेदवारांच्या याचिकांवर सुनावणी करताना सर्वोच्च न्यायालयाने ही स्पष्ट भूमिका घेतली. हरयाणातील निखिल कुमार पुनिया आणि एकता या दोन उमेदवारांनी मेरठ येथील सुभारती मेडिकल कॉलेजमध्ये नीट-पीजी अभ्यासक्रमासाठी अल्पसंख्यक आरक्षणांतर्गत जागा मागितली होती. या कॉलेजमध्ये अल्पसंख्यकांसाठी आरक्षणाची तरतूद आहे.

उमेदवारांनी उपविभागीय अधिकारी कार्यालयाकडून मिळालेली बौद्ध धर्म स्वीकारण्याची प्रमाणपत्रेही सादर केली होती. मात्र, लेखी परीक्षेपूर्वी दोघांनी स्वतःला सामान्य प्रवर्गातील उमेदवार म्हणून घोषित केले होते आणि ते हरयाणातील समूह जाट समाजातून येतात. ही बाब समोर आल्यानंतर न्यायालयाने तीव्र नाराजी व्यक्त केली. सरन्यायाधीश सूर्य कांत यांच्या अध्यक्षतेखालील न्यायासनाने सुनावणीदरम्यान याचिकाकर्त्यांचा वकिलांना जाब विचारला. पुनिया हे आडनाव जाट समाजाशी संबंधित असताना अल्पसंख्यक दर्जा कसा काय मिळतो, असा थेट प्रश्न न्यायालयाने उपस्थित केला. वकिलांनी धर्मातर हा घटनात्मक अधिकार असल्याचे सांगत बचाव करण्याचा प्रयत्न केला. मात्र, या युक्तिवादवर सरन्यायाधीशांनी तीव्र प्रतिक्रिया देत, हे फसवणुकीचे नवे स्वरूप आहे. तुम्ही खऱ्या अल्पसंख्यकांचे हक्क हिरावून घेत आहात, असे स्पष्ट शब्दांत सुनावले.

विचारला. पुनिया हे आडनाव जाट समाजाशी संबंधित असताना अल्पसंख्यक दर्जा कसा काय मिळतो, असा थेट प्रश्न न्यायालयाने उपस्थित केला. वकिलांनी धर्मातर हा घटनात्मक अधिकार असल्याचे सांगत बचाव करण्याचा प्रयत्न केला. मात्र, या युक्तिवादवर सरन्यायाधीशांनी तीव्र प्रतिक्रिया देत, हे फसवणुकीचे नवे स्वरूप आहे. तुम्ही खऱ्या अल्पसंख्यकांचे हक्क हिरावून घेत आहात, असे स्पष्ट शब्दांत सुनावले.

आयएएस-आयपीएसच्या कॅंडर वाटपाचे नियम बदलले

नवी दिल्ली : भारत सरकारने आयएएस आणि आयपीएस कॅंडर वाटपासाठी २०१७ पासून सुरू असलेली झोन सिस्टिम व्यवस्था रद्द केली आहे. त्याऐवजी नवीन कॅंडर वाटप धोरण २०२६ लागू करण्यात आले आहे. यानुसार आता सायकल सिस्टिम द्वारे अधिकाऱ्यांच्या कॅंडरचे वाटप केले जाईल. हे धोरण भारतीय प्रशासकीय सेवा (आयएएस), भारतीय पोलिस

सेवा (आयपीएस) आणि भारतीय वन सेवा (आयएफएस) साठी निवडलेल्या उमेदवारांना लागू होईल. यूपीएससीने आतापर्यंत सर्व राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांसाठी एकूण २५ कॅंडर तयार जाणव्या नियंत्रण स्थापित केले आहे. विमान आणि जमिनीवरील नियंत्रण कक्ष यांच्यात थेट संपर्क प्रस्थापित

प्रथम झोन आणि नंतर राज्याची पसंती निवडण्याची संधी मिळत असे. एकदा ज्या राज्यात अधिकाऱ्याची नियुक्ती होते, त्याला कायमस्वरूपी त्याच राज्यात काम करावे लागते. यालाच कॅंडर म्हणतात. जुन्या पद्धतीत, बहुतेक अव्वल उमेदवार एकच झोन निवडत असत, ज्यामुळे काही झोनला गुणवत्त परीक्षा उत्तीर्ण केल्यानंतर उमेदवार डीएफएफ फॉर्म भरत असत, ज्यात त्यांना

नियतीचे 'घड्याळ' चुकले दादा गोले

◆ बारामती, २८ जानेवारी
अनिश्चितता ही जगात सर्वात निश्चित बाब का मानली जाते, हे बुधवारच्या उगवतीनंतर दिसून आले. जीवन अनिश्चित असते, तर मृत्यूत निश्चितता. उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचा बारामती येथे विमान अपघातात मृत्यू झाला. काळ इतका क्रूर आणि अकल्पितपणे येईल, कुणालाही वाटले नाही. मात्र, अवघ्या महाराष्ट्राला चटका देताना नियतीचे 'घड्याळ' चुकले अन् दादा आपल्यातून गेले...

बारामतीसह महाराष्ट्रावर शोककळा; राज्यात तीन दिवसांचा दुखवटा जाहीर

जिल्हा परिषद निवडणुकीच्या प्रचारासाठी मुंबई येथून जात असताना बुधवारी सकाळी ८ वाजून ४६ मिनिटांनी बारामती विमानतळाजवळ खासगी विमान कोसळून झालेल्या अपघातात उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे निधन झाले. त्यांच्यासह एकूण पाच जणांचा या अपघातात मृत्यू झाला. त्यांच्या अपघाती निधनाचे वृत्त कळताच महाराष्ट्र शोकसागरात बुडाला. दादा नावाने परिचित असलेले अजित पवार यांच्या निधनाने राजकीय क्षेत्राची कधीही भरून न निघणारी हानी झाली. राष्ट्रवादी काँग्रेसचे नेते आणि कार्यकर्त्यांना दादांच्या निधनाचे दुःख पचविणे कठीण झाले असून ते शोकमन झाले आहेत. गुरुवारी त्यांच्या पार्थिवावर शासकीय इतमामात अंत्यसंस्कार करण्यात येणार आहेत.

अजित पवार यांच्या निधनामुळे केवळ भाजपाप्रणीत महायुती सरकारमध्येच नव्हे, तर

अपघातानंतर विमानाचा केवळ असा सांगाडा उरला

त्यांनी नेतृत्व केलेल्या राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टीतही पोळकी निर्माण झाली. विमान अपघात हा केवळ एक अपघात होता आणि

त्याचे राजकारण केले जाऊ नये, असे त्यांचे काका आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसचे संस्थापक शरद पवार यांनी सांगितले.

विमानातील 'ब्लॅक बॉक्स' सापडल्यानंतर अपघाताचे कारण निश्चित करण्यासाठी त्याचे विश्लेषण केले जाईल, असे एका अधिकाऱ्याने सांगितले. ५ फेब्रुवारी रोजी होणाऱ्या जिल्हा परिषद निवडणुकांसाठी पुणे जिल्ह्यात दिवसभरात चार सभाना संबोधित करण्यासाठी अजित पवार सकाळी मुंबई येथून रवाना झाले होते.

या अपघातात मृत्यूमुखी पडलेल्या इतरांमध्ये १५ हजार ताऱ्यांच्या उड्डाणाचा अनुभव असलेले कॅप्टन सुमित कपूर, १५०० ताऱ्यांच्या उड्डाणाचा अनुभव असलेल्या सह-वैमानिक शांभवी पाठक, वैयक्तिक सुरक्षा अधिकारी विदीप जाधव आणि एअर होस्टेस पिंकी माळी यांचा समावेश होता.

व्हीएसआर व्हेवर्स प्रा. लि.द्वारे चालवले जाणारे १६ वर्षे जुने चार्टर्ड विमान, बारामती विमानतळावर दुसऱ्यांदा उतरण्याचा प्रयत्न करीत असताना कोसळले.

अपघाताचा घटनाक्रम

- २८ जानेवारीला विमानाने सकाळी मुंबई येथून ८.१० ला उड्डान घेतले
- व्हीआय-एसएसके विमान प्रथम ०८.१८ वाजता बारामतीशी संपर्कत आले
- ८.४३ मिनिटांनी एअर ट्रॅफिक कंट्रोलरने धावपट्टी क्रमांक ११ वर उतरण्यास परवानगी दिली
- ८.४४ ला वैमानिकाने धावपट्टी दिसत नसल्याचे सांगितले
- त्यानंतर एटीसीने त्यांना धरिच्या मारण्यास सांगितले

- गो-अराऊंडनंतर विमानाला स्थितीबद्दल विचारण्यात आले आणि कर्मचाऱ्यांनी धावपट्टी ११ च्या अंतिम अप्रोचवर असल्याची माहिती दिली.
- विमानाला सकाळी ०८.४३ वाजता धावपट्टी ११ वर उतरण्याची परवानगी देण्यात आली. मात्र, त्यांनी लॉडिंग परवानगीची पुट्टी केली नाही.
- धरिच्या मारत असताना ८.४४ वाजता विमान अनियंत्रित होऊन कोसळले. विमानाचा मलबा धावपट्टी ११ च्या सुरुवातीच्या भागाच्या समोर, धावपट्टीच्या डाव्या बाजूला आढळला.

खराब दृश्यमानतेमुळे विमान कोसळले : नायडू

पुणे, २८ जानेवारी

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांना घेऊन जाणारे विमान कोसळले, त्यावेळी बारामती विमानतळावर दृश्यमानता खराब होती, अशी प्राथमिक माहिती असल्याचे नागरी उड्डयन मंत्री के. राम मोहन नायडू यांनी बुधवारी सांगितले. नागरी उड्डयन महासंचालनालय (डीजीसीए) आणि विमान अपघात तपास ब्युरो (एएआयबी) येथील पथके अपघाताची चौकशी करण्यासाठी दाखल झाली आहेत. विमान उतरण्याचा प्रयत्न करीत असताना दृश्यमानता कमी होती, असे नायडू म्हणाले.

स्फोटामुळे हतबल झाले

विमान चालकाने विमान धावपट्टीवर उतरण्याचा प्रयत्न केला पण त्यात यश न आल्याने पुन्हा विमान हवेत जात असताना अचानक खाली आले आणि धावपट्टीजवळ असलेल्या भागात कोसळले. विमान कोसळताच मोठास्फोट झाला. दरम्यान विमानतळावर उपस्थित दादांच्या कर्मचारी अधिकारी आणि कार्यकर्त्यांनी दुर्घटनेच्या ठिकाणी धाव घेतली. मात्र स्फोट मोठा असल्याने सर्वच हतबल झाले होते. दुर्घटनेच्या शेजारी असलेल्या गावाकऱ्यांनी अग्निशमनचे वाहन येत पर्यंत बादलीने पाणी टाकून आग विझवण्याचा प्रयत्न केला. परंतु या दरम्यान जागीच संपूर्ण विमान जाळून खाक झाले होते. अग्निशमन कर्मचाऱ्यांना मृतदेहांत दोन्ही हात अर्धवट जळवलेले आढळले. त्या हातावर दादांनी घड्याळ दिसताच दादांच्या मृतदेहांची ओळख पटल्याचे प्रत्यक्षदर्शी सांगितले.

आईला कळू नये म्हणून केबल तोडली वायुदलाने घेतला विमानतळाचा ताबा

लेकाला भेटायला चालतच निघाल्या • फार्महाऊसवरील मनाला चटका लावणारा प्रसंग

◆ बारामती, २८ जानेवारी

राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे मुंबईहून बारामतीकडे येत असताना विमानतळाजवळ झालेल्या भीषण अपघातात दुःखद निधन झाले असून, या घटनेने संपूर्ण महाराष्ट्र सुन्न झाला आहे. त्यातच आता अजित पवारांच्या फार्म हाऊसवरून मनाला चटका लावणारी माहिती समोर आली आहे. लेकाच्या निधनाची बातमी कळू नये म्हणून दादांच्या घरात हाऊसवरील व्यवस्थापक संपत धावणुडे यांनी केबल वायर तोडून टाकली.

टीव्हीवर येत होती. आईंनी लगेच आम्हाला विचारले अरे दादांचा अपघात झालाय का? पण आईंलाही वाटले त्यांना खरवटले असेल काही झाले नसेल.पुढे संपत धावणुडे सांगतात की, बारामतीत होस्पिटलमध्ये दादांना आणण्याची टीव्हीवरून बातमी आली. त्यावेळी आई लगेच आईला पुढच्या बातम्या कळू नयेत, यासाठी अजितदादांच्या विमान अपघाताची बातमी

टीव्ही बंद पडल्याचे सांगितले. त्यांचा मोबाईलही फ्लायट मोडवर टाकून दिला. काही झाले नसल्याचे आम्ही त्यांना सांगत होतो. पण दादांना भेटून येऊ चला, असे म्हणून त्या निघाल्या होत्या. झ्यापव्हेने गाडी बंद पडल्याचेही सांगितले. पण त्यांनी ऐकले नाही. आईलाजून त्यांना आम्ही बारामती येथील बंगल्यावर घेऊन गेलो, अशी माहिती संपत धावणुडे यांनी दिली.

विद्या प्रतिष्ठान येथील मैदानात होणार अंतिम संस्कार

पक्षीय, शासकीय आणि कौटुंबिक कर्तव्यसह सामाजिक जबाबदारी म्हणून विद्या प्रतिष्ठान नावे शिक्षण कार्य उभे केले. या संस्थेत अजितदादा यांचे बारकाई ने लक्ष देत. त्याच विद्या प्रतिष्ठान येथील मैदानावर शासकीय इतमामत अंत्यविधी केला जाणार आहे.

◆ पुणे, २८ जानेवारी

उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या अपघाती निधनानंतर उद्या बारामतीत होणाऱ्या अंत्यसंस्कारासाठी देशभरातील अतिमहत्त्वाच्या व्यक्ती येणार आहेत. ही गंभीर परिस्थिती आणि हवाई सुरक्षेची गरज ओळखून महाराष्ट्र सरकारच्या तातडीच्या विनंतीनंतर भारतीय वायुसेनेने बारामती विमानतळाचा ताबा घेतला आहे.

पुण्यातील लोहेगाव वायुसेना तळावरून हवाई वाहतूक नियंत्रण तळाचे एक विशेष पथक तातडीने बारामतीकडे रवाना झाले आहे. या पथकाने आपल्यासोबत अत्यावश्यक तांत्रिक उपकरणे आणि संवाद यंत्रणा

आणली असून, बारामती विमानतळावर इमर्जन्सी एअर ट्रॅफिक कंट्रोल सेवा सुरू केली आहे.

बारामतीमध्ये कायमस्वरूपी रडार किंवा आधुनिक एटीसी नसल्याने, वायुसेनेने आपली फिरती यंत्रणा बसवून विमानांच्या येण्या-जाण्यावर नियंत्रण स्थापित केले आहे. विमान आणि जमिनीवरील नियंत्रण कक्ष यांच्यात थेट संपर्क प्रस्थापित

करण्यासाठी विशेष वारंवारतेची उपकरणे कार्यान्वित केली आहेत. उद्या पंतप्रधान नरेंद्र मोदी, गृहमंत्री अमित शहा आणि इतर अनेक मुख्यमंत्री विमानाने किंवा हेलिकॉप्टरने बारामतीत येणार आहेत. त्यांच्या सुरक्षित लॉडिंगची जबाबदारी आता पूर्णपणे वायुसेनेकडे असणार आहे.

वायुसेनेचे हे पथक स्थानिक प्रशासन आणि नागरी हवाई उड्डाण विभागाच्या समन्वयाने काम करत आहे. बारामती विमानतळाचा परिसर आता एका लष्करी तळाप्रमाणे सुरक्षित करण्यात आला असून, प्रत्येक हालचालीवर वायुसेनेचे बारीक लक्ष आहे.

दिनांक

सोलापूर तरुण भारत, सोलापूर, (महाराष्ट्र) येथून प्रकाशित केले.
आवृत्ती सातारा, संभाजीनगर, धाराशिव, लातूर, नांदेड, परभणी, हिंगोली, जालना व बीड (महाराष्ट्र), तसेच विजयपूर, कलबुर्गी, बीदर (कर्नाटक) येथून प्रकाशित केले.

९ | गुरुवार, दि. २९ जानेवारी २०२६

https://dainiktarunbharat.com, https://epaper.dainiktarunbharat.com

शोलापूर
तरुण भारत

दादांचे जाणे अकल्पनियच!

उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांचे बुधवारी सकाळी त्यांची कर्मभूमी असलेल्या बारामतीमध्ये विमान अपघातात दुर्दैवी निधन झाले. जिल्हा परिषद - पंचायत समिती निवडणुकीच्या प्रचाराच्या अनुषंगाने त्यांनी मुंबईहून बारामतीच्या दिशेने सकाळी ८.१० वाजता उडणूक केले आणि ८ वाजून ४५ मिनिटांनी बारामतीनजीक त्यांच्या विमानाला अचानक अपघात झाला अन् अजितदादांसह सहा जणांचा मृत्यू झाला. राज्याच्या राजकारणातील दादा माणूस म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या 'दादांचे' जाणे प्रत्येकासाठी अकल्पनियच ठरले.

बुधवारचा दिवस राज्याच्या राजकारणात एक काळा दिवस म्हणून उजाडला. राज्याच्या राजकारणातील एक प्रभावी व्यक्तिमत्व, राष्ट्रवादी काँग्रेसचे अध्यक्ष उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांचा विमान अपघातात दुर्दैवी मृत्यू झाला. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका या खऱ्या अर्थाने कार्यकर्त्यांसाठीच्या असतात. राज्यात भाजपसोबतच्या महायुतीत सत्तेत असले तरी कार्यकर्त्यांच्या भावनांपोटी दादांनी राज्यात अनेक ठिकाणी स्वबळावर या निवडणुका लढविण्याचा निर्णय घेतला होता. निवडणुकीनंतर पुन्हा त्यांचा आवश्यक त्या ठिकाणी भाजपसोबत महायुतीशी संलग्न होण्याचाही मनसुबा होता. भाजपच्या नेत्यांनाही या बाबींची कल्पना असणारच, नाही असे नाही. आजचे राजकारण अविश्वनीय बनले आहे. परिस्थितीनुरूप तात्काळ निर्णय घेण्याची घाई सद्यस्थितीत अनेकजण करताताना दिसतात. त्यातूनच पक्षांतर आणि पक्ष प्रवेश ठरताना पाहायला मिळतात. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीतही प्रमुख राजकीय पक्षात असे प्रकार घडल्याचे पाहायला मिळाले.

सध्या भाजपमध्ये प्रवेश करणाऱ्यांची संख्या मोठी असली तरी अजित पवारांच्या राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्येही अनेकांचा प्रवेश झाल्याचे पाहायला मिळाले. लातूरचे माजी महापौर विक्रान्त गोजमगुंडे, माजी उपमहापौर चंद्रकांत बिराजदार, माजी नगराध्यक्ष लक्ष्मण कांबळे यांच्यासह अनेकांनी मनपा निवडणुकीदरम्यान राष्ट्रवादी काँग्रेसमध्ये प्रवेश केला. लातूर मनपा निवडणुकीत शेवटच्या क्षणी भाजप सोबत महायुती न झाल्याने राष्ट्रवादी काँग्रेसने ही निवडणूक स्वबळावर लढविण्याचा निर्णय घेतला होता. या निवडणुकीच्या प्रचारासाठी अजितदादा लातूरच्या दौऱ्यावर आले होते. अजितदादांच्या प्रभावाने लातूर मनपाच्या निवडणुकीत त्यांच्या राष्ट्रवादी काँग्रेसने तब्बल ५६ जागा लढवल्या होत्या. लातूरच्या प्रचार सभेत बोलताना त्यांनी लातूरकरांना मनपा राष्ट्रवादीच्या हातात दिल्यास पिंपरी - चिंचवडच्या धर्तीवर लातूरचा सर्वांगीण विकास करण्याचा विश्वास दर्शविला होता. माझ्या पत्रकारितेच्या ३३ वर्षांच्या प्रदीर्घ कारकिर्दीत अजितदादांच्या सभांचे वृत्तांकन करण्याची संधी अनेकदा मिळाली. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांमधील त्यांची धडाडी पाहून भविष्यात त्यांच्या रूपाने राज्याला भविष्यात एक स्वतंत्र विचारसरणीचा आक्रमक नेता पाहायला मिळाला. अजितदादा मुळात आक्रमक प्रवृत्तीचे नेते होते. प्रसंगी खऱ्याला खरे आणि खोट्याला खोटे संबोधणारे नेते म्हणूनही ते अवघ्या महाराष्ट्राला परिचित होते. त्यांची लातूरतील

प्रचार सभा अखेरचीच ठरली. त्या सभेत दादांचे भाषण प्रभावी झाले मात्र लातूरकरांनी त्यांना अपेक्षेप्रमाणे साथ दिली नाही, हा भाग वेगळा. दादांच्या अपघाताची वार्ता कळल्यापासून सामान्य नागरिकांपासून ते राजकारणातील वरिष्ठ नेत्यांपर्यंत प्रत्येकाच्या डोळ्यात अश्रू तरळल्याचे पाहायला मिळाले. अनेकांनी जणू आपल्या जिवाभावाची व्यक्ती आपल्यातून निघून गेल्यागत तीव्र सहवेदना व्यक्त केल्या. राजकारणाशी सुतरामही संबंध नसलेल्या व्यक्तींकडून अशा भावना व्यक्त होणे यातच दादांच्या मोठेपणाची कल्पना येते.

अजितदादांची राजकीय कारकीर्द ज्येष्ठ नेते शरदचंद्र पवार यांच्या कुशल मार्गदर्शनाखाली घडली. राष्ट्रवादीपासून वेगळी चूल मांडल्यानंतरही त्यांच्या मनात शरदचंद्र पवार यांच्याविषयी नितांत आदर होता, ते त्यांनी वेळोवेळी दाखवून दिले होते. राजकारण आणि परिवार या दोन्ही बाजूंना स्वतंत्र ठेवण्याचे काम या दोन्ही चुलत्या - पुतण्यांनी सातत्याने केल्याचेही अनेकदा पाहायला मिळाले आहे. दोन्ही राष्ट्रवादी काँग्रेस भविष्यात एकत्रित येणार असेही बोलले जात असल्याचे ऐकायला मिळाले. या चर्चाना आता कायमचा विराम मिळाला आहे. आज अचानक अजितदादा आपल्यातून अपघाताने निघून गेले. त्यांचा संपूर्ण राज्याला जसा धक्का बसला आहे, तसा तो पवार कुटुंबियांना आणि विशेषतः शरद पवारांनाही बसला आहे, हे वेगळ्या शब्दात सांगण्याची आवश्यकता नाही. स्पष्टवक्तेपणासाठी ख्यातनाम असलेला, प्रशासनावर मजबूत पकड असलेला हा नेता आज आपल्यातून निघून गेला आहे. शेवटी नियतीच्या मनात जे असते, तेच घडत असते. नियती जे ठरवते तेच होत असते, याची अनुभूती या दुर्दैवी घटनेने पुन्हा एकदा आली आहे. या धडाडीच्या नेत्यास शतशः विनम्र अभिवादन.. !! या अपघातात दादांसोबत असणाऱ्या बिदीप जाधव, पिंकी माळी, कॅप्टन सुमित कपूर, कॅप्टन शांभवी पाठक यांच्या स्मृतीसही विनम्र अभिवादन ..

- श्रीधर स्वामी

माझे दादा मला पोरका करून गेले..

माझे दादा मला पोरका करून गेले... माझे वडील गेल्यानंतर दादांनी मला वडील नसल्याचे कधी जाणवू दिले नाही. माझं आणि दादांचं नातं शब्दात सांगू शकत नाही. संपूर्ण महाराष्ट्राच्या विकासाचे स्वप्न उराशी घेऊन झोपणार आणि भल्या पहाटे ती स्वप्न पूर्ण करण्यासाठी कामाला लागणारा नेता; वेळेचे नियोजन, शिस्त यातून विकासाचा दर-रा महाराष्ट्रात उभा करणारे दादा आज महाराष्ट्रासह संपूर्ण देशाला स्तब्ध करून आणि आम्हा सर्वांना दुःखाच्या छायेत सोडून निघून गेले... दादांचे अकाली

निधन ही घटनाच मुळात हृदयाला न पटणारी आहे. आमचे राजकीय अस्तित्व दादांच्या जीवावर होते... त्यामुळे अजूनही असं वाटतंय की, आता दादांचा फोन येईल आणि म्हणतील, धनंजय वेळेवर ये बर का... त्यामुळे श्रद्धांजली हा शब्दच फुटत नाहीये... देशाची, राज्याची, पक्षाची, माझ्या बीड जिल्ह्याची आणि माझी कधीही न भरून निघणारी हानी झाली आहे, अशी प्रतिक्रिया माजी मंत्री आमदार धनंजय मुंडे यांनी व्यक्त केली आहे.

- आ. धनंजय मुंडे, माजी मंत्री

उपमुख्यमंत्री अजित पवार : कणखर नेतृत्वाला भावपूर्ण अभिवादन..

आज सकाळीच धक्कादायक बातमी कानावर आली आणि मन व मेंदू सुन्न झाले. महाराष्ट्र राज्याचे उपमुख्यमंत्री सर्वांचे लाडके अजितदादा सकाळीच बारामती येथे विमान दुर्घटनेत त्यांचे दुःखद निधन झाले. पहाता पहाता सर्व सोशल मीडिया वर दुःखद निधनाच्या पोस्ट दिसू लागल्या. आज पहिल्यांदाच असं आढळून आलं कि महाराष्ट्रातील सर्व लोक मोबाईल स्टॅटस वर दादांच्या निधनाची पोस्ट दिसू लागली. दादा कामाचे इतके पक्के कि विमान जिथं क्रश झाले त्या ठिकाणी कित्येक लोकांच्या कामाच्या अर्ज असता वयस्त पडलेले आढळून आले. अपघातस्थळी दादांचा मोबाईल हि कायमचा नॉट रिचेबल असल्याचे आढळून आलं. आज दादांचे वय हि ६६ वर्षे, ६ महिने व ६ दिवस झालेले हा पण एक यो गायो ग आहे.

महाराष्ट्राच्या सार्वजनिक जीवनात काही व्यक्तिमत्त्वे केवळ पदामुळे नव्हे, तर त्यांच्या कामामुळे जनमानसात अढळ स्थान निर्माण करतात. अजित पवार हे असेच एक नाव आहे. ठाम भूमिका, निर्भीड निर्णय आणि कामाशी असलेली प्रामाणिक निष्ठा यामुळे अजितदादांनी

महाराष्ट्राच्या राजकारणात आपली वेगळी ओळख निर्माण केली आहे. बारामतीच्या मातीशी नाळ जोडलेला हा नेता केवळ सत्तेचा प्रतिनिधी न राहता सामान्य माणसाच्या प्रश्नांशी स्वतःला जोडून घेणारा ठरला. सहकार, सिंचन, कृषी, ऊर्जा आणि अर्थकारण या क्षेत्रांत त्यांनी घेतलेले निर्णय आजही राज्याच्या विकासाप्रवाहात महत्त्वाचे मानले जातात. विशेषतः जलसंपदा विभागात काम करताना त्यांनी अनेक रखडलेले प्रकल्प मार्गी लावले. पाणी म्हणजे जीवन आहे, ही भावना त्यांनी कृतीतून दाखवली.

अजित पवार यांची कार्यशैली कधी कठोर वाटली, कधी वादग्रस्त ठरली; पण त्यामागे काम पूर्ण करण्याची तळमळ होती, हे अनेक प्रसंगी दिसून आले. बोलण्यापेक्षा काम महत्त्वाचे हा त्यांचा दृष्टिकोन अनेक कार्यकर्त्यांसाठी प्रेरणादायी ठरला. सत्ता येते- जाते, राजकीय समीकरणे बदलतात; मात्र प्रशासनावर पकड आणि निर्णयक्षमतेचा ठस त्यांनी कायम ठेवला.

एक अनुभवी प्रशासक, अभ्यासू अर्थकारणी आणि जबाबदार लोकप्रतिनिधी म्हणून त्यांनी अनेक कठीण प्रसंगात राज्याला दिशा दिली. त्यांच्या निर्णयांशी प्रत्येक जण सहमत असेलच असे नाही, पण राज्याच्या हिताचा विचार केंद्रस्थानी ठेवून निर्णय घेणारा नेता म्हणून त्यांचा उल्लेख नक्कीच केला जातो.

आज त्यांच्या कार्यकांडे मागे वळून पाहताना, महाराष्ट्राच्या जडणघडणीत त्यांनी दिलेले योगदान ठळकपणे जाणवते. राजकारणात टिकून राहणे सोपे नसते; पण अनुभव, जिद्द आणि कामाची ओढ यांच्या बळावर अजित पवार यांनी हा प्रवास घडवून आणला.

महाराष्ट्रातील असा हुशार, मितभाषी हसमुख, हजरजबाबी नेत्याला श्रद्धांजली वहायला मन धजवत नाही. दादांची राजकीय कार्यकिर्द कायमची महाराष्ट्रातील लोकांच्या कायम स्मरणार्थ राहिल. पण दादा अशी अचानक एक्सिट घेतील असं वाटलं नव्हतं.

-मस्के राजाराम.

मराठवाडा आवृत्ती प्रमुख, सोलापूर तरुण भारत.

मी बारा दिवस आगोदर म्हणजे १७ जानेवारी रोजी बारामती येथील कृषी कॉलेज येथे आदरणीय अजित दादा व आमदार रोहित दादा यांच्या सोबत चर्चा करत करत जेवण केले. त्यांच्या सोबत गोविंदबाग व बारामती कृषी विज्ञान केंद्रातील कृषी प्रदर्शनातही सोबत राहीलो. ध्यानीमनी सुद्धा नव्हतं की असं काही होईल. विश्वास बसत नाही की आदरणीय अजित दादा आपल्यात नाहीत...

-संजय ग्रेटे

माजी जिल्हाध्यक्ष :

राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष-शरदचंद्र पवार, लातूर

निशब्द..!

दादांना भावपूर्ण श्रद्धांजली लिहिताना हात थरथर कापत आहेत..!

आजची सकाळ महाराष्ट्रासाठी मनसुन्न करणारी बातमी घेऊन आली. अजितदादा यांच्या विमानाचा अपघात नाही तर संपूर्ण महाराष्ट्रावर आभाळ कोसळलं. आपला वाटणारा हक्काचा लाडका 'दादा' पोरकं करून कायमस्वरूपी नॉट रिचेबल झाले. दादा वेळेचे पक्के होते. पहाटे कामाला सुरुवात करणारे आज सकाळीच सर्वांना अचानकपणे सोडून गेले.

जे पोटात तेच ओठात हा अजितदादा यांचा रोखटोच बाणा होता. तोच त्यांचा पारदर्शक स्वभाव लोकांच्या मनात घर करून जात राहिला. एखादं काम होणार असेल तर 'हो' आणि नसेल होणार तर तोंडावर 'नाही' म्हणण्याची हिम्मत फक्त दादांमध्ये होती. कार्यकर्त्यांचे हक्काचा आधारस्तंभ अजितदादा होते. अजितदादांनी कधीही आपल्या कार्यकर्त्याला वाऱ्यावर सोडलं नाही. राजकारणाच्या धावपळीतही सामान्य कार्यकर्त्यांच्या हाकेला ओ देणारा आणि संकटात त्यांच्या पाठीशी खंबीरपणे उभा राहणारा निधडा छातीचा नेता आज आपल्यात नाही त्यांच्या जाण्यानं केवळ राष्ट्रवादी काँग्रेसच नाही, तर संपूर्ण महाराष्ट्रावर शोककळा पसरली असून जनसामान्यांच्या हक्काचा दादा आपल्यातून गेल्याने महाराष्ट्र 'पोरका' झाला..

-डी. उमाकांत

प्रसिद्धी प्रमुख, लातूर शहर

राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी शरदचंद्र पवार

अजित पवारांच्या निधनाचे वृत्त ऐकून अनेकजण धाय मोकलून रडले !

जिल्ह्यातील राष्ट्रवादीचे नेते बारामतीकडे रवाना

तथा वृत्तसेवा
लातूर, दि. २८ जानेवारी : उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांच्या अपघाती निधनाचे वृत्त ऐकताच राज्याचे सहकार मंत्री बाबासाहेब पाटील, माजी मंत्री संजय बनसोडे, शिक्षक आमदार विक्रम काळे यांच्यासह राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या अनेक पदाधिकाऱ्यांना दुःख अनावर झाले. अनेकांच्या भावनांचा बांध सुटला आणि ते अक्षरशः धायमोकलून रडल्याचे चित्र लातूरत पाहायला मिळाले. जिल्ह्यातील राष्ट्रवादी काँग्रेसचे नेते आपल्या आवडत्या लाडक्या नेत्यांचे अंत्यदर्शन घेण्यासाठी बारामतीकडे रवाना झाले आहेत. लातूर जिल्ह्यात राष्ट्रवादी काँग्रेस अजित पवार पक्षाने आपले चर्चस्व वाढवायला सुरुवात केली होती. विद्यमान मंत्रिमंडळात अहमदपूर - चाकूर विधानसभा मतदार संघाचे आ. बाबासाहेब पाटील यांना दादांनी मंत्रिमंडळाची संधी दिली होती. आजमितीस बाबासाहेब पाटील राज्याचे सहकार मंत्री म्हणून कार्यरत आहेत. दादांच्या आकस्मिक निधनाने वृत्त ऐकल्यानंतर त्यांना तीव्र दुःख झाले. शिक्षक आमदार विक्रम काळे आणि

बाबासाहेब पाटील हे दोघेही दुःखातिकाने व्याकुळ होऊन एकमेकांच्या गळ्यात पडून ते धाय मोकलून रडत असल्याचे चित्र लातूरकरांनी पाहिले. आपल्या आवडत्या नेत्याचा असा भीषण अपघातात मृत्यू झाला आहे, ही भावनाच मुळी त्यांच्या मनाला पटत नव्हती. माजी मंत्री आमदार संजय बनसोडे यांचीही अवस्था काही अशीच झाल्याचे पाहायला मिळाले. या नेत्यांसह राष्ट्रवादीचे अनेक पदाधिकारीही दादांच्या निधनाने हतबल होऊन दुःखग्रस्त झाल्याचे पाहायला मिळाले.

राष्ट्रवादी काँग्रेसचे बाबासाहेब पाटील, आ. विक्रम काळे, आ. संजय बनसोडे, मकरंद सावे, पवन भोसले, प्रशांत पाटील, अफसर शेख यांच्यासह अनेक पदाधिकारी अजित पवारांच्या अंत्यदर्शनासाठी बारामतीकडे रवाना झाले आहेत. राज्यातील बड्या नेत्यांचे दुःखद निधन झाल्याचे पडसाद जणू वातावरणातही दिसून येत होते. लातूर शहर आणि परिसरातील वातावरणावरही काहीशी दुःखद छाया पसरल्याचे जाणवत होते. एक प्रकारची उदासी, शोककळाही पाहायला मिळाली.

धाडसी नेतृत्व हरवले

सर्वसामान्यांची कामे करणारा धाडसी नेता आज महाराष्ट्रात हरवला आहे. तसेच भेदभाव न करणारे नेतृत्व आज आम्ही गमावले आहे. औसा नगरपरिषदेच्या उद्घाटनप्रसंगी प्रभागरचनेत बदल करण्याचे निवेदन एमआयएमच्या वतीने देण्यात आले. त्यावेळी झेड सुरक्षा रक्षकामुळे निवेदन घेऊन ताटकळतच होते. हे लक्षात आल्यानंतर आम्हाला बोलावून, आमचे निवेदन स्विकारून यासंदर्भात ताटडीने कार्यवाही करण्याचे आदेश संबंधितांना जाग्यवरच दिले. यातून दादांच्या कामाची धमक लक्षात येते. यानंतरही चार वेळा भेट झाली. यामध्ये दोन वेळा निवेदन दिले. आणि जाग्यवरच आदेश दिले असल्याची आठवण एमआयएमचे जेठ नेते सय्यद मुझ्झफरअली इनामदार यांनी सांगितले.

- दिल्लीपराव देशमुख, माजी मंत्री

राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित दादा पवार यांचे बारामती येथे विमान अपघातात दुर्दैवी निधन झाल्याची वार्ता समजताच मन सुन्न झाले. राज्याच्या राजकारणातील एक धडाडीचा, हजरुजी नेता काळाच्या पडद्याआड गेल्याने अतीव दुःख झाले. परखड स्वभावाचे धनी असलेल्या अजित पवारांचा राज्याच्या समस्यांचा चांगला अभ्यास होता. त्यांच्या अकाली जाण्याने राज्याची खूप मोठी हानी झाल्याची प्रतिक्रिया लातूर लोकसभा मतदार संघाचे खासदार डॉ. शिवाजी बंडाप्पा काळगे यांनी व्यक्त केली.

भावपूर्ण श्रद्धांजली..!

- खा. डॉ. शिवाजी काळगे

महाराष्ट्र राज्याचे अर्थकुशल उपमुख्यमंत्री तथा राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे राष्ट्रीय अध्यक्ष, मा. श्री अजित दादा पवार यांचा भीषण अपघातात दुःखद निधन झाले. ही घटना काळजाला चटका लावून जाणारी आहे. हा केवळ एक अपघात नाही, तर लाखो कार्यकर्ते, सामान्य नागरिक आणि राज्याच्या राजकारणावर कोसळलेला आघात आहे. ही घटना मन विलावून टाकणारी असा शब्द अपुः पडावेत अशी वेदना प्रत्येकाच्या मनात घर करून बसली आहे. राजकारणात स्पष्ट भूमिका, निर्भीड निर्णयक्षमता आणि जनसामान्यांच्या प्रश्नांसाठी

कायम उभं राहणारं एक हक्कांचे नेतृत्व आज आपल्यातून निघून गेलं आहे. मा. अजित दादा पवार यांच्या जाण्याने राजकीय, सामाजिक आणि वैचारिक पातळीवर जी प्रचंड पोकाळी निर्माण झाली आहे. त्यांच्या जाण्याने महाराष्ट्राने एक कणखर, प्रामाणिक आणि लढवण्या नेतृत्व गमावलं आहे. ही हानी केवळ एका कुटुंबाची किंवा एका पक्षाची नसून संपूर्ण महाराष्ट्राची आहे. मा. अजित दादा पवार यांची आठवण, त्यांचे विचार आणि त्यांनी दिलेले मार्गदर्शन कायम आमच्या हृदयात जिवंत राहिल.

-आ. विक्रम काळे

महाराष्ट्राच्या राजकारणाला हादरवणारी घटना आज सकाळी बारामतीत घडली. राज्याचे उपमुख्यमंत्री आणि राष्ट्रवादी काँग्रेसचे नेते अजित पवार यांचे विमान अपघातात निधन झालं. विमान लँडिंगवेळी अजित पवारांसह ५ जणांचा मृत्यू झाला असल्याची माहिती आहे. जिल्हा परिषद आणि पंचायत समिती निवडणूक प्रचारासाठी बारामतीत जात असताना त्यांचा दुर्दैवी अपघात झाला. त्यांच्या निधनानंतर संपूर्ण राज्य शोकाकूल झाला आहे. नेतेमंडळींसह सिनेसृष्टीतील कलाकारांनाही अश्रू अनावर झाले आहे. अभिनेता रिशे देशमुख याने समाजमाध्यमांवर पोस्ट शेअर करून श्रद्धांजली वाहिली आहे. तसेच दिवंगत माजी मुख्यमंत्री विलासराव देशमुख यांचे अजित पवारांसोबतचे

फोटोही शेअर केले आहेत.

-रितेश देशमुख

धाराशिव जिल्हा

सोलापूर तरुण भारत, सोलापूर, (महाराष्ट्र) येथून प्रकाशित केले.
आवृत्ती सातारा, संभाजीनगर, धाराशिव, लातूर, नांदेड, परभणी, हिंगोली, जालना व
बीड (महाराष्ट्र), तसेच विजयपूर, कलबुर्गी, बीदर (कर्नाटक) येथून प्रकाशित केले.

११ | गुरुवार, २९ जानेवारी २०२६

https://dainiktarunbharat.com, https://epaper.dainiktarunbharat.com

तरुण भारत

ज्ञानराज
चौगुले

अजितकाकांच्या जाण्याने आयुष्यातील मार्गदर्शक हरपला...

आजचा दिवस माझ्या आयुष्यातील सर्वांत वेदनादायक दिवसांपैकी एक आहे. काका म्हणूनच नाही, तर आयुष्याच्या प्रत्येक वळणावर मार्गदर्शन करणारे, धीर देणारे आणि कठीण प्रसंगी खंबीरपणे उभं राहायला शिकवणारे व्यक्तिमत्व आज आपल्यातून निघून गेलं आहे, ही जाणीव अक्षरशः मन पोखरून टाकणारी आहे.

लहानपणापासून राजकारण, समजकारण आणि जबाबदारी यांचा खरा अर्थ त्यांनी कृतीतून शिकवला. शब्दांपेक्षा कामावर विश्वास ठेवणं, निर्णय घेताना लोकहित डोळ्यांसमोर

ठेवणं-हे सगळं त्यांच्या सहवासातून सातत्याने शिकायला मिळालं. व्यक्तिगत नात्यातील मायेपलीकडे, ते माझ्यासाठी कायम एक आदर्श आणि प्रेरणास्थान राहिले.

मन अक्षरशः सुन्न आहे. अपघात होण्याच्या काही वेळ आधीच त्यांच्याशी फोनवर संवाद झाला होता.

नेहमीप्रमाणे आपुलकीने बोलणारा तो आवाज अजूनही कानात घुमतो आहे. आणि अर्ध्या तासात ही दुर्दैवी बातमी

समजली-त्या क्षणी काय वाटलं, हे शब्दांत मांडणं अशक्य आहे. क्षणाघात आयुष्य कसं संपून जातं, याची ही भीषण जाणीव प्रचंड अस्वस्थ करून जाते. व्यक्तिगत नात्याच्या पलीकडे, माझ्यासाठी ते कायम मार्गदर्शक आणि भक्कम आधार होते. त्या शेवटच्या संवादाची आठवण मनात प्रचंड भावनिक कोलाहल निर्माण करत आहे.

अजूनही विश्वास बसत नाही- अजितकाका आपल्यातून निघून गेले

आहेत, हे सत्य स्वीकारणं अजूनही शक्य होत नाही. या घटनेने केवळ आमच्या कुटुंबाचं नाही, तर संपूर्ण राज्याचं मोठं नुकसान झालं आहे.

कृतिशील, अनुभवी आणि लोकहितासाठी अखंड झटणाऱ्या नेतृत्वापासून राज्य वंचित झालं आहे. शेतकरी, कष्टकरी आणि सर्वसामान्य माणसाच्या प्रश्नांशी एकरूप होऊन काम करणारा नेता हारपल्याचं दुःख राज्याला दीर्घकाळ जाणवत राहील.

त्यांच्या जाण्याने निर्माण झालेली पोकळी भरून निघणं अत्यंत कठीण आहे. ईश्वर त्यांच्या आत्म्यास शांती देवो, हीच प्रार्थना.

कामाचा प्रचंड आवाका लीलया पेलणारे नेतृत्व अजित दादा...

आज सकाळी दूरदर्शनवरील बातम्यांमधून आलेल्या घडामोडींमुळे मन अस्वस्थ झाले. महाराष्ट्राचे तडफदार उपमुख्यमंत्री अजित दादा पवार यांच्याबाबत चर्चेत असलेल्या बातम्यांनी अंतःकरणाला वेदना दिल्या. मंत्रिमंडळातील माझे ते सहकारी असून, कामाचा प्रचंड आवाका लीलया पेलणारे नेतृत्व म्हणून त्यांची ओळख आहे.

मी विधानसभेचा उपसभापती असताना, राज्याच्या विकासाविषयी

यांच्यासोबत रामदरा तलावातील पाण्याचे जलयुजन करण्यासाठी तुळजापूर येथे ते माझ्या आग्रही विनंतीवरून उपस्थित राहिले होते, ही आठवण आजही मनात ताजी आहे. सर्व जाती-धर्मांना बरोबर

घेऊन महाराष्ट्राच्या विकासाचे स्पष्ट चिह्न घेऊन पुढे जाणारे नेतृत्व म्हणून अजित दादा पवार यांचे योगदान मोठे आहे. विधिमंडळातील चार टर्ममध्ये आम्ही एकत्र केलेल्या कामाच्या अनेक आठवणी आज

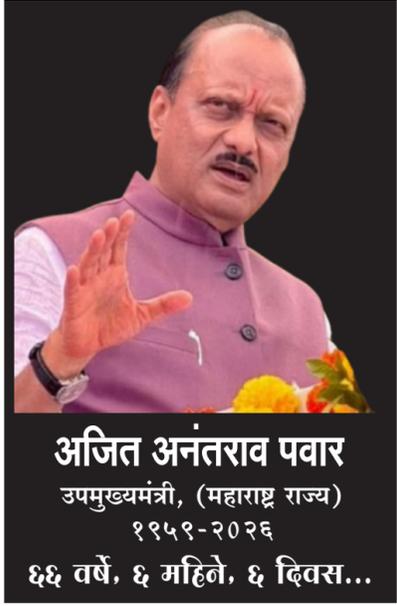
डोळ्यांसमोर उभ्या राहिल्या. एक उत्तम नेता आणि

सहकारी म्हणून त्यांच्याविषयी मिळालेच पाहिजे, या ठाम भूमि केवर ते कायम होते.

राज्याचे तत्कालीन मुख्यमंत्री विलासराव देशमुख यांच्या विकासाविषयी सहाय्य मिळाली आहे. महाराष्ट्राच्या विकासासाठी त्यांनी दिलेले योगदान कायम स्मरणात राहील.

मधुकरराव
चव्हाण

अजित अनतराव पवार

उपमुख्यमंत्री, (महाराष्ट्र राज्य)

१९५९-२०२६

६६ वर्षे, ६ महिने, ६ दिवस...

उप मुख्यमंत्री
महाराष्ट्र राज्य

दि. २६ जानेवारी, २०२६.

शुभेच्छा

युवा स्पंदन सामाजिक संस्था व मराठवाडा सामाजिक संस्था, तुळजापूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने 'श्री तुळजाभवानी शाकंभरी नवरात्र महोत्सवानिमित्त शालेय विद्यार्थ्यांसाठी राज्यस्तरीय आंतरशालेय वक्तृत्व स्पर्धेचे आयोजन केल्याचे समजून आनंद झाला.

या स्पर्धेमुळे विद्यार्थ्यांच्या विचारशक्तीला चालना मिळून त्यांचे वक्तृत्व, आत्मविश्वास व अभिव्यक्ती कोशाल्य अधिक प्रगल्भ होईल, त्यांच्या कलागुणांना वाव मिळेल, अशा विर्यास आहे.

'श्री तुळजाभवानी शाकंभरी नवरात्र महोत्सव २०२६', त्यानिमित्त आयोजित वक्तृत्व स्पर्धा व संस्थेच्या पुढील वाटचालीस माझ्या मनःपूर्वक शुभेच्छा!

(अजित पवार)

महाराष्ट्र राज्याचे कर्तव्यदक्ष उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे तुळजापूर येथील स्पर्धा तुळजाभवानीची, वक्ता महाराष्ट्राचा २०२६ या राज्यस्तरीय आंतरशालेय वक्तृत्व स्पर्धेसाठी शुभेच्छापत्र एक आठवण...

धाडसी निर्णयांचे नेतृत्व : अजित दादा पवार यांना भावपूर्ण अभिवादन

माझे आतेमामा, महाराष्ट्राच्या राजकारणात धाडसी निर्णय, कणखर नेतृत्व आणि विकासाची स्पष्ट दिशा देणारे महाराष्ट्र राज्याचे उपमुख्यमंत्री अजित दादा पवार यांचे विमान अपघातात दुःखद निघून..!

सहकार, जलसंपदा, वित्त आणि प्रशासन या प्रत्येक क्षेत्रात त्यांनी आपल्या कार्याचा ठसा उमटवला. दुष्काळी भागाला पाणी देण्यासाठी उभे राहिलेले जलसिंचन प्रकल्प, शेतकऱ्यांच्या हक्कासाठी घेतलेली ठाम भूमिका,

अर्थसंकल्प मांडताना दाखवलेली आर्थिक शिस्त आणि निर्णयक्षम तेचा वेग हे सगळे महाराष्ट्राने जवळून अनुभवले आहे.

काम बोला ही त्यांची भूमिका केवळ घोषणा नव्हे, तर कृतीतून दाखवलेली कार्यसंस्कृती आहे. टीका, संघर्ष आणि राजकीय वादळांमध्येही त्यांनी कधी कामाची दिशा बदलू दिली नाही. राज्याच्या विकासासाठी कठोर निर्णय घ्यावे लागले, तरी मागे न हटता त्यांनी

जबाबदारी स्वीकारली. सामान्य कार्यकर्त्यांपासून ते प्रशासनातील अधिकाऱ्यांपर्यंत प्रत्येकाकडून काम करून घेण्याची त्यांची शैली, वेळेचे काटेकोर नियोजन आणि स्पष्ट शब्दांत बोलण्याची सवय हीच त्यांची खरी ओळख..!

महाराष्ट्राच्या राजकारणात एक स्पष्ट, प्रभावी आणि अनुभवसंपन्न नेतृत्व म्हणून अजित पवारांचे योगदान कायम स्मरणात राहील.

अजित
पवार

अजित
पवार

महाराष्ट्राच्या राजकारणातील दिलखुलास व्यक्तीमत्व हरपले

उपमुख्यमंत्री सन्माननीय अजित दादा पवार यांचं आज सकाळी विमान अपघातात दुःखद निघून झालं त्यांच्यामुळे महाराष्ट्राच्या राजकारणात पोकळी निर्माण झालेली आहे.

ते महाराष्ट्राच्या राजकारणातील अतिशय महत्त्वाचे व्यक्तिमत्व, दिलखुलास व्यक्तिमत्व, सडेतोड व्यक्तिमत्व म्हणून त्यांची ओळख महाराष्ट्राच्या सभागृहात होती.

त्यांना मी शिवसेना उद्वेग बाळासाहेब ठाकरे पक्षाच्या वतीने भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पित करतो आहे.

कणखर नेता गमावला

आज महाराष्ट्राने दूरदृष्टी व कणखर नेता गमावला. विकासाच्या कामात कुठेही तडजोड न करता ग्रामीण भागाची नाडी असलेले अजित पवार हे एक रंगडे व्यक्तिमत्व होते. ग्रामीण भागापासून शहरी भागातल्या सम

स्यापर्यंत व त्यावर करावयाच्या उपाययोजने विषयीची उत्कृष्ट माहिती असलेले नेतृत्व म्हणजे अजित दादा त्यांच्या अकाली जाण्याने सर्वांना धक्का बसला त्यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करतो.

अजित जगताप

अजित जगताप यांनी महाराष्ट्राच्या राजकारणात एक स्पष्ट, प्रभावी आणि अनुभवसंपन्न नेतृत्व म्हणून अजित पवारांचे योगदान कायम स्मरणात राहील.

अजित जगताप यांनी महाराष्ट्राच्या राजकारणात एक स्पष्ट, प्रभावी आणि अनुभवसंपन्न नेतृत्व म्हणून अजित पवारांचे योगदान कायम स्मरणात राहील.

श्रद्धांजली वृत्त...

महाराष्ट्राने लोकनेता गमावला

महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री आदरणीय अजित पवारांचे निधन हे मनाला वेदना आणि चटका देणारे आहे. आज महाराष्ट्राने एक अत्यंत प्रभावी, वक्तृशीलपणा असलेला आणि प्रशासनावर पकड असलेला हळव्या मनाचा लोकनेता गमावला आहे. सन्माननीय अजित पवार यांच्या आकस्मित जाण्याने महाराष्ट्राच्या राजकीय, सामाजिक आणि सांस्कृतिक क्षेत्रांमध्ये खूप मोठी पोकळी निर्माण झालेली आहे. नळदुर्गावासियांच्या वतीने दिवंगत उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पित करतो.

- बसवराज धरणे, नगराध्यक्ष, न.प. नळदुर्गा.

मन हेलावणारी घटना

अजित पवार म्हणजे राजकारणातला एक 'पांवरफुल' नेता, ज्यांच्या शब्दांला वजन होते आणि निर्णयाला धार होती. दादांचा प्रशासकीय कामाचा धडाका आणि वेळेचे पालन हे सर्वासाठीच आदर्श होते. कार्यकर्त्यांच्या पाठीशी खंबीरपणे उभा राहणारा नेता म्हणजे अजित दादा. ते स्पष्टवक्ते होते, मनात काहीही न ठेवता जे आहे ते तोंडावर बोलायचे. अशा या रोखठोक नेत्याचे जाणे म्हणजे महाराष्ट्राच्या राजकारणातील एका धगधगत्या पर्वाचा अंत होय. महाराष्ट्र हा पुरोगामी विचारांचा गड आहे आणि या गडाचा एक खंबीर बुरुज आज कोसळला आहे.

- मारुती खारवे, नगरसेवक, कांभर, नळदुर्गा

कार्यकर्त्यांचा आधार गेला

केवळ जनतेसाठी अहोरात्र मेहनत कष्ट करणारा महाराष्ट्राचा नेतृत्व आज काळाआड गेले आहे. पदाधिकारी आणि कार्यकर्त्यांना ऊर्जा देण्याचे काम नेहमीच दादा करत होते. दादा आमचे आधारस्तंभ होते दादा म्हणजे कार्यकर्त्यांचा आधार होते नियतीने आमच्यापासून दादाला हिरावून घेतले. निशब्द आदरांजली शिवाय बोलण्यासारखे काहीच उरले नाही.

- श्रीकृष्ण सूर्यवंशी, राष्ट्रवादी तुळजापूर

विकास पुरुष काळाच्या पडद्याआड

महाराष्ट्रासाठी चौफेर काम करणारे लोकनेता आपण गमवला आहे. यापेक्षा मोठे दुर्दैव काय असू शकते. महाराष्ट्राचा विकास पुरुष काळाच्या पडद्याआड गेला आहे जनतेसाठी अहोरात्र मेहनत घेणाऱ्या नेता आज हारपला आहे औद्योगिक शैक्षणिक व सहकार क्षेत्रात केलेल्या कार्य त्यांचे बलस्थान होते आपला दादा गेला नि.शब्द झाले असून तुळजापूर वासियांच्या वतीने भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करीत आहोत.

- महेश चौपदार, तुळजापूर

अनुभव संपन्न नेता गमावला

स्वर्गाय यशवंतराव चव्हाण यांच्या विचारांचा वारसा समर्थपणे चालवणारे, पुरोगामी भूमिका ठामपणे घेणारे राज्याचे एक तडफदार व्यक्तीमत्व म्हणून अजित दादा यांची ओळख होती. प्रशासकीय कामाचा दांडगा अनुभव पाठीशी असल्याने त्यांची प्रशासनावर पकड असायची. सामान्य जनतेसाठी भल्या सकाळी उठून कामाला सुरवात करणारे नेतृत्व आज तशाच सकाळी हवलं हे मनाला चटका लावणार आहे. एक अनुभव संपन्न नेता राज्याने गमावल्याने मोठी हानी झाली आहे. धाराशिवचे जावाई असलेल्या नेत्यांस माझ्या परिवाराकडून तसेच माझ्या पक्षाकडून श्रद्धांजली अर्पण करतो.

अजित दादा पवार यांचे निधन हे मनाला वेदना आणि चटका देणारे आहे. आज महाराष्ट्राने एक अत्यंत प्रभावी, वक्तृशीलपणा असलेला आणि प्रशासनावर पकड असलेला हळव्या मनाचा लोकनेता गमावला आहे. सन्माननीय अजित पवार यांच्या आकस्मित जाण्याने महाराष्ट्राच्या राजकीय, सामाजिक आणि सांस्कृतिक क्षेत्रांमध्ये खूप मोठी पोकळी निर्माण झालेली आहे. नळदुर्गावासियांच्या वतीने दिवंगत उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पित करतो.

- बसवराज धरणे, नगराध्यक्ष, न.प. नळदुर्गा.

महाराष्ट्राच्या राजकारणातील 'दादा' हरपले

महाराष्ट्राच्या राजकारणातील एक अत्यंत शिस्तप्रिय, कामाचा माणूस आणि अजातशत्रू नेतृत्व म्हणून ओळखले जाणारे उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांच्या अपघाती निधनाच्या वृत्ताने मन अत्यंत व्यथित झाले आहे.

त्यांच्या जाण्याने महाराष्ट्राचे कधीही न भरून येणारे नुकसान झाले असून राजकीय व सामाजिक जीवनात मोठी पोकळी निर्माण झाली आहे.

अजितदादा पवार यांची कार्यशैली, निर्णयक्षमता आणि प्रशासनावर असलेली पकड ही महाराष्ट्राच्या विकासासाठी नेहमीच दिशादर्शक राहिली. मतभेद असले तरी कामाच्या बाबतीत त्यांचा प्रामाणिकपणा आणि स्पष्ट भूमिका सर्वमान्य होती.

या कठीण प्रसंगी पवार कुटुंबाच्या दुःखात आम्ही सर्व सहभागी आहोत. ईश्वर त्यांच्या कुटुंबीयांना या दुःखातून सावरण्याची शक्ती देवो आणि दादा यांच्या आत्म्याला चिरंशांती लाभो, हीच प्रार्थना.

- अजितदादा पवार यांची कार्यशैली, निर्णयक्षमता आणि प्रशासनावर असलेली पकड ही महाराष्ट्राच्या विकासासाठी नेहमीच दिशादर्शक राहिली. मतभेद असले तरी कामाच्या बाबतीत त्यांचा प्रामाणिकपणा आणि स्पष्ट भूमिका सर्वमान्य होती.

या कठीण प्रसंगी पवार कुटुंबाच्या दुःखात आम्ही सर्व सहभागी आहोत. ईश्वर त्यांच्या कुटुंबीयांना या दुःखातून सावरण्याची शक्ती देवो आणि दादा यांच्या आत्म्याला चिरंशांती लाभो, हीच प्रार्थना.

अजितदादा पवार यांची कार्यशैली, निर्णयक्षमता आणि प्रशासनावर असलेली पकड ही महाराष्ट्राच्या विकासासाठी नेहमीच दिशादर्शक राहिली. मतभेद असले तरी कामाच्या बाबतीत त्यांचा प्रामाणिकपणा आणि स्पष्ट भूमिका सर्वमान्य होती.

- अजितदादा पवार यांची कार्यशैली, निर्णयक्षमता आणि प्रशासनावर असलेली पकड ही महाराष्ट्राच्या विकासासाठी नेहमीच दिशादर्शक राहिली. मतभेद असले तरी कामाच्या बाबतीत त्यांचा प्रामाणिकपणा आणि स्पष्ट भूमिका सर्वमान्य होती.

तुळजापूर काँग्रेसच्या वतीने श्रद्धांजली

उपमुख्यमंत्री अजितदादा पवार यांच्या अकाली निधनाने संपूर्ण महाराष्ट्रावर दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. मनाला वेदना देणारी आणि काळजाला चटका लावून जाणारी ही अतिशय दुर्दैवी घटना असून, अजितदादा आपल्यातून इतक्या लवकर निघून जातील, असे स्वप्नातही वाटले नव्हते. गेल्या अनेक वर्षांपासून अजितदादा पवार महाराष्ट्राच्या राजकारणाचे प्रभावी नेतृत्व करत होते. परखड विचार, स्पष्टवक्तेपणा आणि निर्भीडपणे रोखठोक मत मांडण्याची त्यांची शैली सर्वश्र्वत होती. चुकीला चूक आणि बरोबरीला बरोबर म्हणण्याचे धाडस त्यांच्याकडे होते.

मात्र या कठोर बाह्य रूपामागे अतिशय निर्मळ, संवेदनशील आणि माणुसकी जणवारे मन होते, याचा अनुभव मला स्वतःला अनेक वेळा आला आहे. तळागाळातील सामान्य माणसांशी त्यांची नाळ घट्ट जोडलेली होती. शेतकरी, कामगार, युवक, महिला यांच्यासाठी ते नेहमीच

तळागाळाशी नाळ जोडलेला लोकनेता हरपला

धावून जाणारे नेतृत्व होते. विकासकामे, पाणीप्रश्न, शिक्षण आणि आरोग्य यांसारख्या विषयांवर त्यांचा ठाम आग्रह होता. धाराशिव जिल्ह्यावर अजितदादांचे विशेष लक्ष आणि प्रेम होते.

जिल्ह्यातील विकासाकामांसाठी त्यांनी नेहमीच सकारात्मक भूमिका घेतली. त्यांच्या जाण्याने भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करतो.

अजित दादा हे महाराष्ट्रातील एक चांगलं नेतृत्व होते स्पष्टपणा व कामाची धडाडी एक अतिशय तडफदार आणि दिलदार व्यक्तिमत्व होतं त्यामुळे महाराष्ट्राची खूप मोठी न भरून शकणारी हानी झालेली आहे.

त्यांच्या अकाली निधनामुळे आम्हा सर्वांना खूप मोठे दुःख झाला आहे. या दुःखात आम्ही सहभागी आहोत.

अजितदादा पवार यांच्या निधनाने निर्माण झालेली पोकळी कधीही भरून न निघणारी आहे. या दुःखद प्रसंगी त्यांच्या कुटुंबीयांप्रती आणि असंख्य कार्यकर्त्यांप्रती संवेदना व्यक्त करत, या महान लोकनेत्याला मी जाण्याने भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करतो.

अजितदादा पवार यांच्या निधनाने निर्माण झालेली पोकळी कधीही भरून न निघणारी आहे. या दुःखद प्रसंगी त्यांच्या कुटुंबीयांप्रती आणि असंख्य कार्यकर्त्यांप्रती संवेदना व्यक्त करत, या महान लोकनेत्याला मी जाण्याने भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करतो.

अजितदादा पवार यांच्या निधनाने निर्माण झालेली पोकळी कधीही भरून न निघणारी आहे. या दुःखद प्रसंगी त्यांच्या कुटुंबीयांप्रती आणि असंख्य कार्यकर्त्यांप्रती संवेदना व्यक्त करत, या महान लोकनेत्याला मी जाण्याने भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करतो.

अजितदादा पवार यांच्या निधनाने निर्माण झालेली पोकळी कधीही भरून न निघणारी आहे. या दुःखद प्रसंगी त्यांच्या कुटुंबीयांप्रती आणि असंख्य कार्यकर्त्यांप्रती संवेदना व्यक्त करत, या महान लोकनेत्याला मी जाण्याने भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करतो.

- अजितदादा पवार यांच्या निधनाने निर्माण झालेली पोकळी कधीही भरून न निघणारी आहे. या दुःखद प्रसंगी त्यांच्या कुटुंबीयांप्रती आणि असंख्य कार्यकर्त्यांप्रती संवेदना व्यक्त करत, या महान लोकनेत्याला मी जाण्याने भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करतो.

अजित दादा दिलदार व्यक्तीमत्व

अजित दादा हे महाराष्ट्रातील एक चांगलं नेतृत्व होते स्पष्टपणा व कामाची धडाडी एक अतिशय तडफदार आणि दिलदार व्यक्तिमत्व होतं त्यामुळे महाराष्ट्राची खूप मोठी न भरून शकणारी हानी झालेली आहे.

त्यांच्या अकाली निधनामुळे आम्हा सर्वांना खूप मोठे दुःख झाला आहे. या दुःखात आम्ही सहभागी आहोत.

अजितदादा पवार यांच्या अकाली निधनाने संपूर्ण महाराष्ट्रावर दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. मनाला वेदना देणारी आणि काळजाला चटका लावून जाणारी ही अतिशय दुर्दैवी घटना असून, अजितदादा आपल्यातून इतक्या लवकर निघून जातील, असे स्वप्नातही वाटले नव्हते. गेल्या अनेक वर्षांपासून अजितदादा पवार महाराष्ट्राच्या राजकारणाचे प्रभावी नेतृत्व करत होते. परखड विचार, स्पष्टवक्तेपणा आणि निर्भीडपणे रोखठोक मत मांडण्याची त्यांची शैली सर्वश्र्वत होती. चुकीला चूक आणि बरोबरीला बरोबर म्हणण्याचे धाडस त्यांच्याकडे होते.

मात्र या कठोर बाह्य रूपामागे अतिशय निर्मळ, संवेदनशील आणि माणुसकी जणवारे मन होते, याचा अनुभव मला स्वतःला अनेक वेळा आला आहे. तळागाळातील सामान्य माणसांशी त्यांची नाळ घट्ट जोडलेली होती. शेतकरी, कामगार, युवक, महिला यांच्यासाठी ते नेहमीच

अजितदादा पवार यांच्या अकाली निधनाने संपूर्ण महाराष्ट्रावर दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. मनाला वेदना देणारी आणि काळजाला चटका लावून जाणारी ही अतिशय दुर्दैवी घटना असून, अजितदादा आपल्यातून इतक्या लवकर निघून जातील, असे स्वप्नातही वाटले नव्हते. गेल्या अनेक वर्षांपासून अजितदादा पवार महाराष्ट्राच्या राजकारणाचे प्रभावी नेतृत्व करत होते. परखड विचार, स्पष्टवक्तेपणा आणि निर्भीडपणे रोखठोक मत मांडण्याची त्यांची शैली सर्वश्र्वत होती. चुकीला चूक आणि बरोबरीला बरोबर म्हणण्याचे धाडस त्यांच्याकडे होते.

मात्र या कठोर बाह्य रूपामागे अतिशय निर्मळ, संवेदनशील आणि माणुसकी जणवारे मन होते, याचा अनुभव मला स्वतःला अनेक वेळा आला आहे. तळागाळातील सामान्य माणसांशी त्यांची नाळ घट्ट जोडलेली होती. शेतकरी, कामगार, युवक, महिला यांच्यासाठी ते नेहमीच

अजितदादा पवार यांच्या अकाली निधनाने संपूर्ण महाराष्ट्रावर दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. मनाला वेदना देणारी आणि काळजाला चटका लावून जाणारी ही अतिशय दुर्दैवी घटना असून, अजितदादा आपल्यातून इतक्या लवकर निघून जातील, असे स्वप्नातही वाटले नव्हते. गेल्या अनेक वर्षांपासून अजितदादा पवार महाराष्ट्राच्या राजकारणाचे प्रभावी नेतृत्व करत होते. परखड विचार, स्पष्टवक्तेपणा आणि निर्भीडपणे रोखठोक मत मांडण्याची त्यांची शैली सर्वश्र्वत होती. चुकीला चूक आणि बरोबरीला बरोबर म्हणण्याचे धाडस त्यांच्याकडे होते.

अजित दादा दिलदार व्यक्तीमत्व

अजित दादा हे महाराष्ट्रातील एक चांगलं नेतृत्व होते स्पष्टपणा व कामाची धडाडी एक अतिशय तडफदार आणि दिलदार व्यक्तिमत्व होतं त्यामुळे महाराष्ट्राची खूप मोठी न भरून शकणारी हानी झालेली आहे.

त्यांच्या अकाली निधनामुळे आम्हा सर्वांना खूप मोठे दुःख झाला आहे. या दुःखात आम्ही सहभागी आहोत.

अजितदादा पवार यांच्या अकाली निधनाने संपूर्ण महाराष्ट्रावर दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. मनाला वेदना देणारी आणि काळजाला चटका लावून जाणारी ही अतिशय दुर्दैवी घटना असून, अजितदादा आपल्यातून इतक्या लवकर निघून जातील, असे स्वप्नातही वाटले नव्हते. गेल्या अनेक वर्षांपासून अजितदादा पवार महाराष्ट्राच्या राजकारणाचे प्रभावी नेतृत्व करत होते. परखड विचार, स्पष्टवक्तेपणा आणि निर्भीडपणे रोखठोक मत मांडण्याची त्यांची शैली सर्वश्र्वत होती. चुकीला चूक आणि बरोबरीला बरोबर म्हणण्याचे धाडस त्यांच्याकडे होते.

मात्र या कठोर बाह्य रूपामागे अतिशय निर्मळ, संवेदनशील आणि माणुसकी जणवारे मन होते, याचा अनुभव मला स्वतःला अनेक वेळा आला आहे. तळागाळातील सामान्य माणसांशी त्यांची नाळ घट्ट जोडलेली होती. शेतकरी, कामगार, युवक, महिला यांच्यासाठी ते नेहमीच

अजितदादा पवार यांच्या अकाली निधनाने संपूर्ण महाराष्ट्रावर दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. मनाला वेदना देणारी आणि काळजाला चटका लावून जाणारी ही अतिशय दुर्दैवी घटना असून, अजितदादा आपल्यातून इतक्या लवकर निघून जातील, असे स्वप्नातही वाटले नव्हते. गेल्या अनेक वर्षांपासून अजितदादा पवार महाराष्ट्राच्या राजकारणाचे प्रभावी नेतृत्व करत होते. परखड विचार, स्पष्टवक्तेपणा आणि निर्भीडपणे रोखठोक मत मांडण्याची त्यांची शैली सर्वश्र्वत होती. चुकीला चूक आणि बरोबरीला बरोबर म्हणण्याचे धाडस त्यांच्याकडे होते.

मात्र या कठोर बाह्य रूपामागे अतिशय निर्मळ, संवेदनशील आणि माणुसकी जणवारे मन होते, याचा अनुभव मला स्वतःला अनेक वेळा आला आहे. तळागाळातील सामान्य माणसांशी त्यांची नाळ घट्ट जोडलेली होती. शेतकरी, कामगार, युवक, महिला यांच्यासाठी ते नेहमीच

अजितदादा पवार यांच्या अकाली निधनाने संपूर्ण महाराष्ट्रावर दुःखाचा डोंगर कोसळला आहे. मनाला वेदना देणारी आणि काळजाला चटका लावून जाणारी ही अतिशय दुर्दैवी घटना असून, अजितदादा आपल्यातून इतक्या लवकर निघून जातील, असे स्वप्नातही वाटले नव्हते. गेल्या अनेक वर्षांपासून अजितदादा पवार महाराष्ट्राच्या राजकारणाचे प्रभावी नेतृत्व करत होते. परखड विचार, स्पष्टवक्तेपणा आणि निर्भीडपणे रोखठोक मत मांडण्याची त्यांची शैली सर्वश्र्वत होती. चुकीला चूक आणि बरोबरीला बरोबर म्हणण्याचे धाडस त्यांच्याकडे होते.

धाराशिव • दिनांक

सोलापूर तरुण भारत, सोलापूर, (महाराष्ट्र) येथून प्रकाशित केले.

आवृत्ती सातारा, संभाजीनगर, धाराशिव, लातूर, नांदेड, परभणी, हिंगोली, जालना व बीड (महाराष्ट्र), तसेच विजयपूर, कलबुर्गी, बीदर (कर्नाटक) येथून प्रकाशित केले.

१२ | गुरुवार, २९ जानेवारी २०२६

<https://dainiktarunbharat.com>, <https://epaper.dainiktarunbharat.com>

तुरुण भारत

आठवण...

महाराष्ट्र आज रडतोय...

धाराशिव जिल्ह्याचे जावई उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे विमान बरामती येथे लँडिंग दरम्यान कोसळले असून या अपघातात अजित पवार यांच्या दुर्दैवी मृत्यू झाला आहे. डॉ. पद्मसिंह पाटील यांच्या बहीण सुनेत्रा यांचे अजित पवार हे पती होते, ते धाराशिवचे जावई असल्याने डॉ. पाटील परिवारासह जिल्ह्यावर शोककळा पसरली असून हळूहळू व्यक्त होत आहे.

धाराशिव जिल्ह्याचे जावई असे ते नेहमी अभिमानाने सांगत, धाराशिवसाठी त्यांचे झुकते माप व कायम प्रेम असे. त्यांच्या अनेक आठवणी आजही धाराशिवकरांच्या मनात कायम आहेत. ज्येष्ठ नेते डॉ. पद्मसिंह पाटील, आमदार राणाजगजितसिंह पाटील, अर्चना पाटील, मल्हार पाटील, माजी आमदार राहुल मोटे, जीवनराव गोरे सह त्यांच्या कुटुंबातील सदस्य खासदार ओमराजे

धाराशिव जिल्ह्याचे जावई असे ते नेहमी अभिमानाने सांगत, धाराशिवसाठी त्यांचे झुकते माप व कायम प्रेम असे. त्यांच्या अनेक आठवणी आजही धाराशिवकरांच्या मनात कायम आहेत. ज्येष्ठ नेते डॉ. पद्मसिंह पाटील, आमदार राणाजगजितसिंह पाटील, अर्चना पाटील, मल्हार पाटील, माजी आमदार राहुल मोटे, जीवनराव गोरे सह त्यांच्या कुटुंबातील सदस्य खासदार ओमराजे

सह्याद्रीचा कणा कोसळला, बालाघाट हळूहळूला!

एका व्यक्तीची जाण नाही, तर महाराष्ट्राच्या जनमानसाला दिलेला मोठा धक्का आहे.

दुर्गम सह्याद्रीपासून ते बालाघाटाच्या पायथ्यापर्यंत, ज्या नेतृत्वाने सामान्य माणसाला धीर दिला, विकासाचा विश्वास दिला आणि संकटात आधार बनून उभं राहिलं, त्या नेतृत्वाच्या जाण्याने आज प्रत्येक मन अस्वस्थ आहे. राजकारण, समाजकारण आणि प्रशासन या तिन्ही पातळ्यांवर त्यांची ठाम भूमिका, स्पष्ट निर्णयक्षमता आणि कामातून बोलणारी शैली सर्वपरिचित होती.

सह्याद्रीच्या कडेकपाऱ्यांवर जसं मजबूत खांब उभं राहलं, तसंच हे नेतृत्व महाराष्ट्रासाठी कणासारखं होतं. त्यांचा आवाज म्हणजे सामान्यांचा आवाज होता, त्यांची भूमिका म्हणजे विकासाची दिशा होती. त्यामुळेच आज त्यांच्या जाण्याने केवळ एक नेता नाही, तर विश्वासाचा आधार हरपल्याची भावना सर्वत्र व्यक्त होत आहे.

बालाघाट परिसरातील ग्रामीण भाग, शेतकरी, कष्टकरी आणि सामान्य नागरिकांनी त्यांच्या कार्यकाळात प्रत्यक्ष लाभ अनुभवला. पाणी, रस्ते, आरोग्य, शिक्षण आणि रोजगार या मूलभूत प्रश्नांवर घेतलेले निर्णय आजही त्या भागात ठळकपणे जाणवतात. म्हणूनच बालाघाट हळूहळूला आहे-कारण तो केवळ नेता नव्हता, तो

आपला माणूस होता.

आज महाराष्ट्र शोकमग्न आहे. डोळ्यांत पाणी आणि मनात कृतज्ञता अशी भावना सर्वत्र आहे. सह्याद्रीचा कणा कोसळला असला, तरी त्यांनी उभारलेली मूल्ये, काम आणि आठवणी महाराष्ट्राला पुढे नेण्याची ताकद देत राहतील.

अजित पवार आणि धाराशिव : एक आत्मिक नातं...

धाराशिव आणि अजित पवार यांचं नातं हे केवळ राजकीय नाही, तर आत्मिक आणि जिद्दाच्याच आहे. धाराशिव ही त्यांची सासुरवाडी असल्यामुळे या जिल्ह्याशी त्यांचे स्नेहसंबंध नेहमीच घट्ट राहिले. म्हणूनच या मातीतला प्रत्येक प्रश्न, प्रत्येक वेदना आणि प्रत्येक अपेक्षा त्यांनी आपलीच समजली.

मंत्री आणि उपमुख्यमंत्री म्हणून कार्यरत असताना अजित पवार यांनी धाराशिव जिल्ह्याला विशेष प्राधान्य दिलं.

हा माझा सासुरवाडीचा जिल्हा आहे ही भावना त्यांनी फक्त शब्दांत न ठेवता, निधी, निर्णय आणि विकासकामांच्या माध्यमातून प्रत्यक्षात उतरवली. जिल्ह्याच्या सर्वांगीण विकासासाठी कोट्यवधींचा निधी उपलब्ध करून देत त्यांनी पायाभूत सुविधांना चालना दिली.

रस्ते, पाणीपुरवठा, सिंचन, आरोग्य, शिक्षण, ग्रामीण विकास-प्रत्येक क्षेत्रात ठोस आणि दीर्घकालीन काम उभे राहिले. पाणीटंचाईने त्रस्त भागांसाठी

सिंचन योजना, ग्रामीण रस्त्यांसाठी विशेष निधी, आरोग्य संस्थांसाठी सुविधा आणि शैक्षणिक विकासासाठी आवश्यक निर्णय घेण्यात आले.

अजित पवार यांचा धाराशिवशी असलेला जिद्दाळा केवळ विकासकामांपुरता मर्यादित नव्हता. जिल्ह्यातील लोकप्रतिनिधी, अधिकारी आणि सर्वसामान्य नागरिकांशी थेट संवाद साधत त्यांनी नेहमीच आपुलकीची भूमिका घेतली. त्यामुळेच धाराशिवच्या जनतेत त्यांना केवळ नेता म्हणून नव्हे, तर आपला माणूस म्हणून पाहिलं जातं.

आजही धाराशिवमध्ये उभ्या राहिलेल्या विकासकामांमधून अजित पवार आणि या जिल्ह्यातील आत्मिक नात्याची साक्ष मिळते. राजकारणापलीकडे जाऊन जपलेलं हे नातं- धाराशिवच्या मनात कायम कोरलं गेलं आहे.

महाराष्ट्रासह लाडक्या बहिणीचा वादा हलपला...

महाराष्ट्राच्या राजकीय, सामाजिक आणि भावनिक विश्वावर आज शोककळा पसरली आहे.

महाराष्ट्राचे दादा म्हणून ओळखले जाणारे नेतृत्व हरपल्याने राज्यभरातून तीव्र दुःख व्यक्त केलं जात आहे.

विशेषतः लाडक्या बहिणीसाठी आधावड ठरलेला दादा आज कायमचा निघून गेला, अशी भावना सर्वसामान्यांपासून कार्यकर्त्यांपर्यंत व्यक्त होत आहे.

दादांची ओळख ही केवळ राजकीय

पदांपुरती मर्यादित नव्हती. निर्णयक्षम, कणखर आणि कामातून बोलणारा नेता म्हणून त्यांनी महाराष्ट्राच्या सार्वजनिक

अनिल आगलावे धाराशिव

जीवनात वेगळी छाप उमटवली. संकटाच्या काळात खंबीर भूमिका, प्रशासनावर पकड आणि विकासाभिमुख दृष्टिकोन यामुळे ते जनतेचा विश्वास जिंकू शकले.

लाडक्या बहिणीसाठी दादा म्हणजे केवळ नेता नव्हता, तर संरक्षक, मार्गदर्शक आणि मायेचा आधार होता. सामाजिक योजनांमधून, विकासाच्या निर्णयांतून आणि थेट संवादातून त्यांनी ही नाळ घट्ट ठेवली.

त्यामुळेच त्यांच्या जाण्याने बहिणींसह संपूर्ण महाराष्ट्रात हळूहळू व्यक्त होत आहे. राज्याच्या विविध भागातून श्रद्धांजली अर्पण करण्यात येत असून, राजकीय नेते, सामाजिक कार्यकर्ते आणि नागरिकांनी त्यांच्या आठवणींना उजाळा दिला. दादा गेले, पण त्यांनी दिलेली दिशा आणि मूल्ये कायम राहतील अशा शब्दांत भावना व्यक्त केल्या जात आहेत.

आज महाराष्ट्र एका दादाला मुकला असला, तरी त्यांचं कार्य, त्यांची शैली आणि जनतेशी असलेलं नातं महाराष्ट्राच्या स्मरणात कायम अढळ राहणार आहे.

तथा वृत्तसेवा धाराशिव, दि.२८ जानेवारी -

महाराष्ट्राच्या राजकारणात आणि सामाजिक जीवनात आज एक मोठी

पोकळी निर्माण झाली आहे. सह्याद्रीचा कणा समजला जाणारा आधार हरपल्याने संपूर्ण राज्य हादरलं असून, बालाघाटही शोकसागरात बुडाला आहे. ही केवळ

धाराशिव कन्या; सुनेत्राताई आणि अजित दादा : नातं आपुलकी अन् जबाबदारीचं...

नेहमीच लक्षवेधी राहिला आहे. महिला, कुटुंब आणि समाजकल्याणाच्या विषयांबाबत त्यांनी दाखवलेली संवेदनशीलता धाराशिवच्या जनतेत विशेष आदराने पाहिली जाते.

अजित पवार यांनी मंत्री आणि उपमुख्यमंत्री पदाच्या कार्यकाळात धाराशिव जिल्ह्यासाठी मोठ्या प्रमाणात निधी उपलब्ध करून दिली. पाणीप्रश्न, सिंचन, रस्ते, आरोग्य आणि शिक्षण या मूलभूत विषयांवर त्यांनी सातत्याने लक्ष दिलं. या विकासप्रक्रियेत सुनेत्रा पवार यांचा भावनिक पाठिंबा आणि सहभागीत्व महत्त्वाची ठरली.

धाराशिवची कन्या म्हणून सुनेत्रा पवार आणि महाराष्ट्राचे दादा म्हणून ओळखले जाणारे अजित पवार या दोघांमधील नातं म्हणजे पती पत्नी बरोबरचं आपुलकी, विश्वास आणि जबाबदारीचं प्रतीक असल्याची भावना स्थानिक नागरिक व्यक्त करतात. त्यामुळेच धाराशिवच्या विकासाच्या प्रत्येक टप्प्यावर या नात्याचा उल्लेख आपसूकच होतो. कौटुंबिक नात्यापासून सार्वजनिक जबाबदारीपर्यंतचा हा प्रवास धाराशिवच्या मनात कायम जिवंत राहणारा आहे.

धाराशिव जिल्ह्याच्या राजकारणात तेरणेचा वाघ म्हणून ओळख असलेले माजी मंत्री डॉ. पद्मसिंह पाटील आणि उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचं नातं हे केवळ राजकीय सहकार्यापुरतं मर्यादित राहिलेलं नाही. हे नातं परस्पर विश्वास, जिद्दाळा आणि दीर्घकाळ टिकलेली आपुलकी यावर उभं आहे.

डॉ. पद्मसिंह पाटील यांनी धाराशिव जिल्ह्याच्या राजकीय आणि सामाजिक जीवनात मोठा ठोस उमटवला. त्यांच्या नेतृत्वाखाली तेरणा परिसरासह जिल्ह्यात शिक्षण, सिंचन आणि सहकार क्षेत्रात महत्त्वाची काम उभे राहिली. या प्रवासात अजित पवार यांचं पाठबळ आणि सहकार्य हे नेहमीच महत्त्वाचं ठरलं.

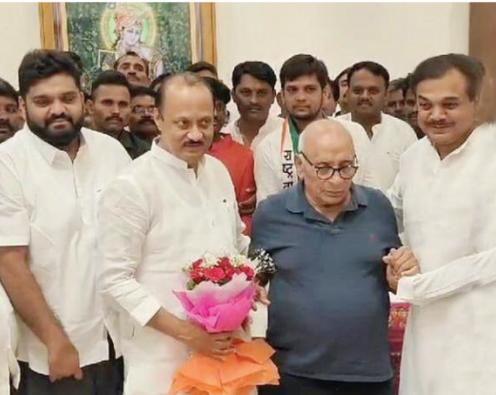
अजित पवार यांचं धाराशिवशी असलेलं नातं सासुरवाडीमुळे अधिक घट्ट झालं. त्यामुळेच डॉ. पद्मसिंह पाटील कुटुंबाशी असलेले संबंध हे राजकारणापलीकडे जाऊन कौटुंबिक

तेरणेचा वाघ डॉ. पद्मसिंह पाटील कुटुंब आणि अजित पवार : राजकारणापलीकडचं विश्वासाचं नातं

धाराशिव जिल्ह्याच्या राजकारणात तेरणेचा वाघ म्हणून ओळख असलेले माजी मंत्री डॉ. पद्मसिंह पाटील आणि उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचं नातं हे केवळ राजकीय सहकार्यापुरतं मर्यादित राहिलेलं नाही. हे नातं परस्पर विश्वास, जिद्दाळा आणि दीर्घकाळ टिकलेली आपुलकी यावर उभं आहे.

डॉ. पद्मसिंह पाटील यांनी धाराशिव जिल्ह्याच्या राजकीय आणि सामाजिक जीवनात मोठा ठोस उमटवला. त्यांच्या नेतृत्वाखाली तेरणा परिसरासह जिल्ह्यात शिक्षण, सिंचन आणि सहकार क्षेत्रात महत्त्वाची काम उभे राहिली. या प्रवासात अजित पवार यांचं पाठबळ आणि सहकार्य हे नेहमीच महत्त्वाचं ठरलं.

अजित पवार यांचं धाराशिवशी असलेलं नातं सासुरवाडीमुळे अधिक घट्ट झालं. त्यामुळेच डॉ. पद्मसिंह पाटील कुटुंबाशी असलेले संबंध हे राजकारणापलीकडे जाऊन कौटुंबिक

मल्हार राणाजगजितसिंह पाटलांच्या लग्न समारंभ प्रसंगी मेहुणे डॉ. पद्मसिंह पाटील यांची अजित (दादा) पवार ही अखेरची भेट ठरली.

जिल्ह्याच्या बनेले. अनेक निर्णायक प्रसंगी अजित पवार यांनी या कुटुंबाशी संवाद साधत विश्वासाची भूमिका घेतली, तर पाटील कुटुंबानेही त्यांच्यावर कायम विश्वास ठेवला. जिल्ह्याच्या विकासाच्या मुद्द्यांवर दोघांची भूमिका अनेकदा एकसंध दिसून आली. सिंचन प्रकल्प, शिक्षण

संस्था, सहकारी साखर कारखाने आणि पायाभूत सुविधा या विषयांवर घेतलेले निर्णय धाराशिवच्या विकासासाठी दिशा देणारे ठरले. त्यामुळेच स्थानिक पातळीवर पाटील कुटुंब आणि अजित पवार यांचं नातं म्हणजे स्थैर्य आणि विकासाची हमी अशी भावना निर्माण झाली.

आजही धाराशिवच्या राजकारणात या नात्याचा उल्लेख आदराने केला जातो. बदलत्या राजकीय समीकरणांमध्येही विश्वास, जिद्दाळा आणि परस्पर सन्मान टिकून राहणं, हीच या नात्याची खरी ओळख असल्याचं स्थानिक नागरिक सांगतात.

राजकारण बदलतं, समीकरणं बदलतात पण तेरणेचा वाघ असणाऱ्या डॉ. पद्मसिंह पाटील कुटुंब आणि अजित पवार यांच्यातील आपुलकीचं नातं मात्र धाराशिवच्या राजकीय इतिहासात ठळकपणे नोंदवलं गेलं आहे.

आ. राणा पाटील चिरंजीव यांच्या विवाहसोहळ्यास अजित पवार यांची धाराशिव जिल्ह्याला अखेरची भेट...

आमदार राणाजगजितसिंह पाटील यांचे चिरंजीव मल्हार पाटील यांच्या विवाह सोहळ्यानिमित्त उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी धाराशिव येथे उपस्थित राहून वधू-वरांना शुभेच्छा दिल्या.

या विवाहसोहळ्यास राजकीय, सामाजिक व विविध क्षेत्रातील मान्यवर मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. अजित पवार यांच्या उपस्थितीमुळे विवाहसोहळ्याला विशेष महत्त्व प्राप्त झाले होते. या कार्यक्रमानंतर अजित पवार यांनी धाराशिव दौरा आटोपता घेतला असून, ही सदिच्छा भेट त्यांच्या धाराशिव दौऱ्यातील शेवटची भेट ठरली.

धाराशिव दुष्काळी पट्टा; सरकारची मदत आणि अजित पवार यांची निर्णायक भूमिका

धाराशिव जिल्हा हा कायम स्वरूपा दुष्काळी पट्ट्यात मोडणारा भाग म्हणून ओळखला जातो. अल्प पर्जन्यमान, कोरडी शेती आणि पाण्याची तीव्र टंचाई यामुळे येथील शेतकरी व नागरिकांना दरवर्षी मोठ्या अडचणींचा सामना करावा लागतो. अशा परिस्थितीत सरकारकडून मिळालेली मदत आणि ऐतिहासिक बाब मानली जात आहे.

या निर्णयांमुळे अनेक गावांना पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न सुटण्यास मदत झाली, तर शेतीसाठीही काही प्रमाणात स्थैर्य मिळालं. पाणी आल्याने ऊस, फळबागा आणि इतर पिकांसाठी संधी निर्माण झाली असून, ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला चालना मिळाली आहे. धाराशिव दुष्काळी असला तरी तो कायमचा उपेक्षित राहू नये या भूमिकेतून अजित पवार यांनी घेतलेले निर्णय आजही

दुष्काळी परिस्थितीवर मात करण्यासाठी केवळ एकाच स्रोतावर अवलंबून न राहता, कृष्णा खोरे आणि गोदावरी खोरे या दोन्ही खोऱ्यांमधून पाणी मिळवण्याच्या मार्ग खुला करण्यात आला. हरीत लवादाच्या माध्यमातून धाराशिव जिल्ह्याला पाणी मिळवून देण्यात यश आलं, ही जिल्ह्याच्या दृष्टीने ऐतिहासिक बाब मानली जात आहे.

दुष्काळाच्या विकासात महत्त्वाची भूमिका बजावत आहेत. पाणी हा जीवनाचा मूलभूत आधार असल्याने, या प्रयत्नांमुळे धाराशिवच्या भविष्यासाठी आशेचा किरण निर्माण झाल्याची भावना स्थानिक नागरिक व्यक्त करत आहेत. दुष्काळाच्या छायेत असलेला धाराशिव सरकारची मदत, निधी आणि दूरदृष्टीपूर्ण निर्णयांमुळे हळूहळू पाण्याच्या दिशेने वाटचाल करत आहे.

पाण्यामुळे धाराशिव सिंचन क्षेत्रात मोठी वाढ

धाराशिवच्या दुष्काळी परिस्थितीत अजित पवार यांचा सक्रिय प्रयत्न आणि दूरदृष्टी हे आजही जिल्ह्याच्या पाणीपुरवठा योजनेत प्रत्यक्ष दिसून येत आहे. त्यांच्या या योगदानामुळे धाराशिव जिल्हा हळूहळू दुष्काळाच्या संकटापासून मुक्त होण्याच्या दिशेने

वाटचाल करत आहे. धाराशिव जिल्हा, जो दीर्घकाळ दुष्काळी पट्ट्यात येतो, आता पाण्याच्या उपलब्धतेमुळे सिंचन क्षेत्रात लक्षणीय वाढ झाल्याचे पाहायला मिळत आहे. उजनी धरणाचे पाणी, तसेच कृष्णा आणि गोदावरी खोऱ्यांमधून हरीत लवादाच्या माध्यमातून पुर्वलेले पाणी यामुळे शेतकरी आता फक्त पिण्याच्या पाण्यापुरते मर्यादित राहिलेले नाहीत, तर शेतीसाठी आवश्यक जलसंपत्तीही उपलब्ध झाली आहे.

उजनी धरणाचे पाणी धाराशिव जिल्ह्यापर्यंत पोहचवण्यासाठी अजित पवार यांनी सकारात्मक प्रयत्न, योजना आखणी आणि आवश्यक निधी उपलब्ध करून दिली. यामुळे अनेक ग्रामीण भागांना पिण्याचे पाणी आणि सिंचनासाठी आवश्यक जलपुरवठा मिळवून देण्यात आला. अजित पवार यांनी या प्रकल्पांसाठी सकारात्मक प्रयत्न आणि निधी उपलब्ध करून दिली, ज्यामुळे सिंचनासाठी नवीन झोन तयार झाले. पाण्याचा सतत

पुरवठा सुनिश्चित झाल्यामुळे ऊस, फळबागा, भाजीपाला आणि इतर पिकांचे क्षेत्र पूर्वीच्या तुलनेत मर्यादा प्रमाणात वाढले आहे. ही वाढ फक्त शेतकऱ्यांसाठी आर्थिकदृष्ट्या लाभदायक ठरली नाही, तर जिल्ह्याच्या ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला स्थैर्यही मिळाले. सिंचन क्षेत्रातील वाढीमुळे अनेक गावांना जलसंपत्तीचा दीर्घकालीन लाभ मिळत आहे आणि जलनिवोजनाच्या सुधारलेल्या योजनेसह भविष्यातील दुष्काळाचा सामना करता येण्यास मदत होत

आहे. स्थानिक शेतकरी आणि अधिकारी या बदलाबदल समाधान व्यक्त करत असून सांगतात, पाणी आल्यामुळे आता धाराशिवचे शेतीचे क्षेत्र वाढले आहे, शेतीमुळे शेतकऱ्यांचे उत्पन्न सुधारले आहे आणि जिल्हा विकासाच्या दिशेने नवे मार्ग खुले झाले आहेत. अशा प्रकारे, पाणीपुरवठा प्रकल्प आणि सिंचन क्षेत्रातील वाढ धाराशिवच्या दुष्काळी भूतकाळावर मात करून जिल्ह्याला उज्वल भविष्याकडे नेण्याची दिशा देत आहेत.